

FUŽINAR

Leto XXII

Ravne na Koroškem, 14. junija 1985

Št. 6

Za dobro delo ni plafonov

Naši mesečni cilji so se od septembra lani dvignili za več kot sto odstotkov. Ker so se dolarski v primerjavi z dinarskimi mnogo manj, je prvi odgovor na vprašanje, zakaj tako, precej na dlani. Sicer pa je bilo mnogokrat pojasnjeno, da prisluzeni denar nikakor ne gre samo za pokrivanje stroškov poslovanja in za osebne dohodke, ampak da moramo obvezno vsak kvartal ustvariti tak dohodek, ki ne bo pokrtil

samo obveznosti do družbe, temveč bo omogočal tudi nadaljnjo rast železarne, nadomeščanje izrabljenih strojev z novimi, posodobitve, da o investicijah niti ne govorimo.

Skeptični glasovi pravijo, da ima vsaka stvar svojo mejo, svoj plafon. Ko ga dosežeš, ne gre več naprej. To je res, a vendar samo delno, le v fizičnem smislu. Količine izdelanih proizvodov so gotovo omejene z zmogljivostmi naprav in ljudi.

Ni pa to res, kadar gre za prizadevanja druge vrste. Ker vemo, da za pamet ni plafonov, jih torej ni za prizadevanja, da bi iste količine delali bolj kvalitetno, da bi delali bolj varčno in gospodarno.

Pogosto pa tisti, ki svariijo pred plafoni, v isti sapi tudi tarnajo, da bi potrebovali za boljše delo nove stroje, da bi morali modernizirati to in ono. In je vendar jasno: več ko bomo z doseženimi cilji ustvarili dohodka, več bo tudi možnosti, da se bomo posodobili.

Ondan smo zvedeli, da je cena nekega našega izdelka enkrat višja kot na zahodnem in vzhodnem trgu. Kakšna prilož-

nost, da se več kot le zamislimo nad tem in kako velika naloga, da storimo vse, da jo nižamo tako dolgo, dokler ne bo zanimiva za dolarskega kupca in za nas.

Nihče nam ne brani, da bi se organizirali čimbolj racionalno. Ni plafonov za boljše koordinacijo, za skrbnejše delo, za resno osredotočanje na delo vsak dan.

Dobri obrtniki so bili zmeraj ponosni na svoje izdelke. Kdo nam brani, da bi bili naši izdelki mojstrski?

Ko pa pogledamo stvari s te plati, smo nenadoma pri geslih, ki jih tako dobro poznamo iz

(Nadaljevanje na 2. str.)

OBČINSKE NAGRADE IN PRIZNANJA ZA LETO 1985

Ob občinskem prazniku 15. maju je skupščina občine Ravne na Koroškem podelila občinske nagrade in priznanja za leto 1985.

Občinske nagrade so dobili:

MILAN DOBOVIŠEK za pomembne dosežke na gospodarskem področju, za uspehe pri vzgoji mladih strokovnjakov in razvoju metalurgije ter za dolgoletno uspešno družbenopolitično delo.

DIMITRIJE TOPALOVIČ za nenehno negovanje vrednot in izročil narodnoosvobodilnega boja in prenašanje teh izročil na mlajše rodove, za stalno krepitev bratstva in enotnosti med našimi narodi in narodnostmi ter dolgoletno družbenopolitično delo.

FRANC ZAJEC za dolgoletno prostovoljno delo v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, za uspešno delo na področju krajevne samouprave in za razvijanje toplih medčloveških odnosov.

Priznanja občine Ravne na Koroškem so dobili:

MOŠKI PEVSKI ZBOR »FUŽINAR« KUD Prežihov Voranc Ravne na Koroškem za dosežene uspehe na področju zborovskega petja, za uspešno predstavljanje kulturnega utripa naših krajev v širšem družbenem prostoru in zamejstvu ter za vzgojo mladih ljubiteljev zborovskega petja.

ŠPORTNO DRUŠTVO »FUŽINAR« RAVNE NA KOROŠKEM za dosežene izjemne tekmovne uspehe, za častno zastopanje občine na velikih tekmovanjih, za vzgojo športnikov vrhunske kakovosti ter širjenje amaterskega športnega duha.

KOROŠKI ZDRAVSTVENI DOM, TOZD ZDRAVSTVENI DOM RAVNE NA KOROŠKEM za uspešno uveljavljanje samoupravljanja, za strokovno rast in širjenje storitev in za uspešno uveljavljanje preventive v zdravstvenem varstvu delovnih ljudi in občanov.

VOJNA POŠTA 3868 MARIBOR za dolgoletno uspešno sodelovanje pri razvoju infrastrukture v obmejnih predelih občine ter za krepitev bratstva in enotnosti med našimi narodi in narodnostmi.

Skupščina občine Ravne na Koroškem je ob letošnjem občinskem prazniku in 40-letnici osvoboditve imenovala Gregorja Klančnika, dolgoletnega direktorja Železarne Ravne, za častnega občana.

Vsem čestitamo!

Ob morju

Naše delo v aprilu

Aprila smo presegli predvideni plan skupne proizvodnje za 7,3 odst., v kumulativni 4,5 odst. Še bolj spodbudna pa je visoka prekoračitev odpreme 21,5 odst., v kumulativni 19,3 odst. Temu primerno je bila presežena tudi fakturirana realizacija 27,4 odst., v kumulativni 8,2 odst. Zaostali pa smo pri izvozu pri dolarjih za 12,3 odst., v kumulativni 3,2 odst., pri dinarski vrednosti 11,6 odst., v kumulativni 9,5 odst. Na domačem trgu smo vrednostni plan presegli za 37,0 odst., v kumulativni 12,6 odst.

SKUPNA PROIZVODNJA

V JEKLARNI so predvideni plan presegli za 7,3 odst., kljub dvodnevne mirovanju 25 t EOP zaradi montaže odpraševalne naprave. Nekaj časa je mirovala tudi 7/40 t EOP zaradi remonta grabilca na pripravni vložka. Dalj časa pa so mirovale vse manjše peči v stari topilnici zaradi pomanjkanja naročil, ki je posledica rekonstrukcije v Jeklovilarni.

Zaloge so bile zadovoljive, le na začetku meseca je primanjkovalo Ni, tudi dobava FeCr je bila sprotna, a vendar ne v zadostnih količinah, tako da ni možno redno izpolnjevati predvidenega programa, kar vpliva na povečanje stroškov in neenakomerno delo v Jeklarni. Kvaliteta jekla je zadovoljiva.

JEKLOLIVARNA je v aprilu delala v izjemno težkih pogojih, saj je bila zaradi rekonstrukcije v celoti ustavljena strojna kaluparnica in stroji demontirani. Zaradi tega so povečali število izmen v težki kaluparnici in livarni posebne litine. Zaradi zelo kompliciranega asortimenta in pričakovanih težav pri prehodu na nov režim dela so v tozdu dosegli 97,0 odst. predvidenega mesečnega plana, v kumulativni 92,8 odst.

V VALJARNI so presegli predvideni plan skupne proizvodnje za 11,4 odst., v kumulativni 6,5 odst. Na težki progji je bil predvideni plan presežen za 12,8 odst., na srednji progji 11,6 odst., na lahki progji pa so zaostali za 19,8 odst. Vzrok zaostanka je predvsem v valjanem asortimentu ter izpadu ofag peči. Naprave na težki progji so v zelo slabem stanju, kar močno vpliva na kakovost, pred-

vsem pa na obliko valjanih gredic.

April je bil v KOVAČNICI dokaj ugoden mesec. Plan je bil presežen za 3,2 odst., v kumulativni 3,7 odst. Zastojev ali drugih večjih okvar v proizvodnji ni bilo. Dostava ingotov iz Jeklarne je potekala dobro, problem pa so še vedno korenike, ki se ne režejo, ter občasno pomanjkanje ferolegur v Jeklarni in neredna dobava gredic iz Valjarne.

V JEKLOVLEKU so predvideni plan dosegli 89,7 odst., v kumulativni 87,5 odst. Zaradi okvar je bilo na strojih precej zastojev. Količina vložka je bila zadovoljiva, problem je bil le zagotavljanje terminskih obveznosti za izvoz in domači trg.

Proizvodnja v ORODJARNI je potekala brez večjih težav, plan je bil presežen za 5,8 odst., v kumulativni 21,3 odst. V STROJIH IN DELIH so zaostali za predvidenim planom 18,8 odst., v kumulativni 4,1 odst. Pri tem je zaostala predvsem proizvodnja stikalnic in valjev. V INDUSTRIJSKIH NOŽIH so zaostali pri proizvodnji nožev za 7,6 odst., pri brzoreznem orodju je bil plan dosežen 100 odst. Težave v PNEVMATIČNIH STROJIH so predvsem v tem, da so serije naročenih izdelkov vedno manjše, asortiment pa se širi. Pri tem je bil predvideni plan presežen za 4,6 odst., v kumulativni zaostanek 4,1 odst. V VZMETARNI predvidenega plana niso mogli realizirati zaradi neugodnega asortimenta ter proizvodnje lahkih vzmeti za izvoz. Tako je bil plan dosežen le 81,9 odst., v kumulativni 79,6 odst. Tudi vsi zunanji tozdi so delali v okviru svojih zmogljivosti. Pri tem so bili zelo uspešni v TRO, plan je bil presežen za 33,3 odst., v kumulativni 24,7 odst. Plan so še presegli v

KOVINARSTVU za 1,7 odst. in BRATSTVU 7,2 odst., v ARMATUREAH pa so zaostali za 9,0 odst.

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

V aprilu je potekala prodaja na domačem trgu dokaj uspešno. Količinski plan je bil presežen za 29,3 odst., v kumulativni 23,7 odst., v vrednosti pa 37,0 odst., v kumulativni 12,6 odst. Za količinskim planom so zaostali tozdi Jeklovilarna, Industrijski noži, Pnevmatični stroji, Vzmertarna, Kovinarstvo in Bratstvo, za vrednostnim pa Industrijski noži, Pnevmatični stroji, Kovinarstvo in Bratstvo. Zasedenost z naročili je zadovoljiva, naročil primanjkuje le v Strojih in delih za stikalnice ter stroje za predelavo.

NABAVA

Dohod in zaloge starega železa so se v aprilu normalizirale. Do večjih zastojev je prišlo na pripravni vložka zaradi okvare grabilca za iztovarjanje vagonov. Več vagonov je bilo treba tako preusmeriti na terminal v Mariboru. Delno se je izboljšala tudi oskrba s ferolegurami, vendar je

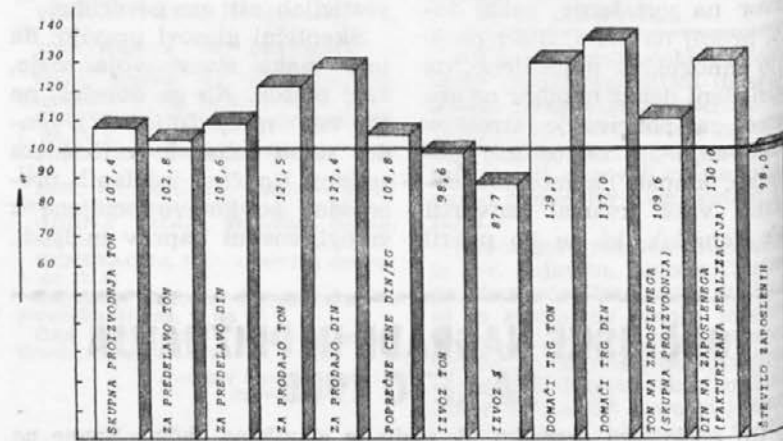
IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V aprilu je znašal izkoristek delovnega časa 82,19 odst. Odstotnosti z dela 17,81 odst. Odstotnosti so bile razdeljene takole:

— letni dopust	5,53
— izredno plačani dopust	0,61
— službena potovanja	0,40
— prazniki	3,92
— bolezn	6,16
— druge plačane odsotnosti	1,05
— neplačane odsotnosti	0,14
— ure v podaljšanem delovnem času	0,33

redno primanjkuje zelenih količin, ki jih zahteva tozdi Jeklarne. Od ostalih pomožnih materialov so trenutno najbolj problematična orodja za obdelavo kovin. Tržišče je brez zalog, a zaradi zelo širokega asortimenta in ker potrebujemo relativno majhne količine, jih ne moremo zagotoviti pri proizvajalcih. Če pa naročila že sprejmejo, so običajno vezana na zelo dolge dobavne roke. Na tržišču je sicer nekaj uvoženega orodja, vendar je kvaliteto zelo slabo.

DOSEGANJE PLANSKIH OBVEZNOSTI V APRILU 1985

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE											
	SKUPNA PROIZVODNJA TON		ODPREMA TON		FAKTURIRANA REALIZACIJA DIN		IZVOZ \$		IZVOZ DIN		DOMAČI TRG DIN	
	april	kumul.	april	kumul.	april	kumul.	april	kumul.	april	kumul.	april	kumul.
JEKLARNA	107,3	105,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JEKLOLIVARNA	97,0	92,8	92,6	96,8	108,1	96,5	131,6	121,2	132,7	115,4	104,6	93,8
VALJARNA	111,4	106,5	131,9	130,6	158,6	122,4	87,5	94,9	88,1	88,0	178,4	132,1
KOVAČNICA	103,2	103,7	119,8	119,0	140,2	115,5	111,7	111,8	112,0	103,2	146,2	118,1
JEKLOVLEK	89,7	87,5	102,8	90,8	112,8	90,2	73,0	97,5	73,7	90,1	119,3	90,3
ORODJARNA	105,8	121,3	108,5	143,3	134,6	120,8	-	-	-	-	127,0	117,0
STROJI IN DELI	81,2	95,9	102,8	92,6	124,6	110,5	104,3	134,5	105,5	126,3	130,5	105,6
- NOŽI, BRZOREZ. OROD.	92,7	93,6	68,0	89,4	83,0	93,3	68,2	86,4	68,7	80,8	91,4	100,7
- GREDEICE	-	77,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	49,7	86,0	72,3	93,1	82,5	93,5	68,2	86,4	68,7	81,1	90,5	100,7
PNEVMATIČNI STROJI	104,6	95,9	89,4	90,3	96,9	117,4	70,5	102,7	90,7	103,5	97,0	117,6
VZMETARNA	81,9	79,6	80,2	82,3	108,0	95,4	56,0	60,2	51,5	56,2	115,3	100,4
TRO	133,3	124,7	115,1	123,5	118,7	117,4	44,9	75,2	43,2	68,5	140,3	131,3
KOVINARSTVO	101,7	93,0	100,3	91,1	96,3	78,5	233,2	73,3	229,8	72,3	89,4	78,9
ARMATURE	91,0	69,9	66,0	51,5	76,4	64,9	37,3	22,1	41,9	23,3	130,7	130,4
BRATSTVO VARVARIN	107,2	96,0	54,0	76,2	60,2	82,4	-	-	-	-	60,2	81,3
KALILNICA	-	-	-	-	275,3	164,4	-	-	-	-	275,3	164,4
STORITVE DRUGIH TOZD, DS	-	-	-	-	39,2	73,3	-	-	-	-	39,2	73,3
DELOVNA ORGANIZACIJA	107,3	104,5	121,5	119,3	127,4	108,2	87,7	96,8	88,4	90,5	137,0	112,6

(Nadaljevanje s 1. str.)

časopisov: zdravo gospodarstvo bomo dosegli samo s kvaliteto, z večjo produktivnostjo, z vgrajevanjem znanja v izdelke. V tujini bodo naši proizvodi iskani, če bodo prvovrstni.

Zato ostaja slejkoprej neizpodbitna resnica: za domselnost, kvaliteto, skrbnost in ljubezen do dela ni nobenih omejitev in nobenih plafonov.

OSKRBA Z ENERGIJO

V aprilu je bila dobava primarnih energetskih medijev razen butan-propana zadovoljiva. Kot dobava je bila oskrba vseh porabnikov s primarno energijo dobra. Redno pa so bili oskrbovani tudi vsi porabniki s sekundarno energijo.

Poraba energije in goriv na pragu železarne je bila v aprilu (odštetu prodaja):

— elektro energija	21.957.658 kWh
— zemeljski plin	4.698.223 Sm ³
— butan — propan	28.014 kg
— mazut	675.950 kg
— koks	11.000 kg
— karbid	13.770 kg
— acetilen	330 m ³ n
— argon	2.226 m ³ n
— hladilna voda	1.461.311 m ³

Na področju črne metalurgije se srečujemo s težavami pri dobavi debele pločevine in žice za rezanje. Problematični pa so tudi polproizvodi za poseben program, kot so šestoglasta jekla, cevi in jeklene krogle. Težave nastajajo predvsem zaradi tega, ker se dobavitelji ne držijo dobavnih rokov.

Zaradi povečanja porabe solne kisline se že čuti pomanjkanje

ČETRTINA DELAVSKEGA SVETA ZA OKROGLO MIZO

Zdravila proti mrtvili v samoupravljanju so: krajši dnevni redi — formalizem skrčiti na minimum — delavski svet naj se vključuje že v pripravo pomembnih predlogov — odgovori na vprašanja in priporočila morajo biti hitri — sprotno seznanjanje z življenjsko pomembnimi stvarmi.

10. maja 1985 so bili člani delavskega sveta železarne vabljene za okroglo mizo v Nami. Na njej naj bi se pogovorili o boljnjem delu: večji sklopčnosti na sejah in večji živahnosti pri razpravah, skratka, o vsem, kar delegate v dosedanji praksi moti, pa bi svetovali, kako kaj izboljšati.

Okrogle mize se je udeležilo 15 članov delavskega sveta, torej četrtina. Razpravljalo jih je 9, in to kar živahno, saj je neformalna seja trajala tri ure, pa nikomur ni bilo dolgčas. Objavljamo glavne misli iz razprave.

Mrtvilo ni značilno samo za seje delavskega sveta železarne, ampak tudi za seje delavskih svetov tozdog in delovnih skupnosti in za mnoge zборе. Vzroki zanj so po mnenju delegatov naslednji:

— preveč obsežni dnevni redi, preveč formalizma, kjer je o posameznih točkah vse že vnaprej odločeno in je treba samo še dvigniti roke

— v preteklosti je bilo treba v nekaterih tozdogih več stvari sprejeti proti prepričanju delegatov (pod prisilo), npr. pravilnik o stanovanjskih razmerjih, še prej o delovnem času

— če delavski svet tozda sprejme kakšno stvar s pripombami (to pa pomeni z zahtevami po spremembah, dopolnitvah in popravkih), nanje običajno ne dobijo odgovora, kje šele, da bi jih kdo upošteval.

le-te, saj dobavitelji z obstoječimi kapacitetami ne zmorejo dodatnih količin, ki jih bomo potrebovali.

UVOZ

Kot smo pričakovali, se slaba situacija na področju dobav kroma in niklja nadaljuje. Domače dobave kroma so neredne in nezanesljive, iz uvoza pa v kratkem času zaradi pomanjkanja deviz ne moremo zaključiti večjih količin. Upamo, da bodo pričakovane količine v maju stanje nekoliko izboljšale.

Tudi pri niklju je glavna križa mimo. Konec aprila je prispela manjša količina iz ZSSR, nekaj pa smo ga uspeli dobiti od trgovcev. Ze za maj pa je zaključena večja količina tega materiala. Pri ostalih A materialih iz uvoza je oskrbljenost dobra, saj so zaloge poprečno večje od enomesečnih.

IZVOZ

Zastavljenih ciljev v aprilu nismo v celoti realizirali. Vrednostni izvoz v dolarjih je bil dosežen 87,7 odst., v kumulativni 88,4 odst. V dinarjih pa smo izvoz dosegli 88,4 odst., v kumulativni 90,5 odst. Glavni delež so tudi v tem mesecu nosili metalurški tozdi, na katere je odpadlo kar 60,6 odst. celotnega izvoza.

Vse to jemlje veselje do dela v samoupravnih organih in voljo do diskusij. Obratno pa bi odprava naštetih glavnih pomanjkljivosti vzbudila novo zanimanje za delo v samoupravnih organih. To pomeni:

SINDIKAT ŽELEZARNE RAVNE PREJEL PRVOMAJSKO LISTINO

VEČE SAVEZA SINDIKATA
JUGOSLAVIJE

DODELJUJE

PRVOMAJSKU POVELJU

SAVEZA SINDIKATA JUGOSLAVIJE

Organizaciji Zveze sindikatov
Železarne
Ravne

Naša zveza posebnim društvenim priznanjem za aktivnost organizacije sindikata u raz-
lopi "Prvomajsko povelje" posebnemu proizvodnje i prodajnim zadacima ostvarila
smisla razvojem prema radu i rezultatima rada podizanju svotnog standarda
opracenog kulturno-zivotnog razreda u organizovanju zvanje na radu i kroz
incentivni delatnost zadovoljavanju organizovanju sistemskih odnosa i stvarne
reorganizacije u skladu sa uslovima za humaniju poziciju čoveka u radu i životu.

Beograd, 1985. godine

Predstnik

Med osmimi slovenskimi dobitniki letošnje prvomajske listine Zveze sindikatov Jugoslavije za vzorno delo je tudi sindikat naše železarne. IO konference sindikata železarne se zato zahvaljuje vsem, ki so k temu pripomogli, in poziva na nadaljnje zavzeto delo. Terja ga tudi listina.

nje za delo v samoupravnih organih. To pomeni:

— Dnevni redi naj bodo krajši (največ 10 točk). Kjer so potrebna le formalna soglasja, naj se točke združijo in naj se formalizem opravi po kratkem postopku. Ko pa bomo spreminjali samoupravne akte, prenesimo glede takšnih stvari pravice na odbore delavskega sveta, naj jih sprejmejo oni.

— Nasprotno pa spet ni logično, da tako pomembne zadeve, kot je npr. višina VED ob kvartalnih, sprejema odbor. Delavski svet večinoma sploh ne ve, kaj sprejemajo odbori, razen kadar pripravijo gradiva za delavski svet.

— Iz tega razloga ni prav, da delavski svet ne ve, kaj se na posameznih področjih pripravlja (npr. reorganizacija) potem pa dobi dokončen predlog kar v obravnavo in potrditev. Veljati bi moralo, naj bo delavski svet vključen že v prejšnje faze pripravljanja gradiv o življenjsko pomembnih zadevah, da bi lahko k temu tudi kaj prispeval.

Druge pripombe z okrogle mize:

● Preveč smo že zatozdirani, zato se več pripravimo kot včasih.

● Če se kak delegat v diskusiji nerodno izrazi, pa ga z od-

govorom »zatolčemo«, se zlepa ne bo več oglasil.

● Uvodničarji naj na sejah ne ponavljajo tega, kar so že zapisali v gradivih.

● Delavski svet nima podatka npr. o tem, kakšne kadre v železarni nujno potrebujemo.

● Vsake tri mesece bi morali govoriti tudi o izmečku.

● Za milijarde glasujemo mimogrede, o kapelnikovem honorarju pa bi hoteli kar cel referendum.

● Že na delovnih skupinah bi morali več govoriti o proizvodnji, reklamacijah, produktivnosti itd.

● Živahni smo najbolj od 13. do 15. v mesecu, ko se s plaht z OD skoraj na pamet učimo plače sosedov, potem pa spet mrknemo v molk.

Zaključimo. Kljub le četrtinski udeležbi je okrogla miza uspela in nekaj predlogov je medtem že zaživelo. Morda so prireditelji s tem praktično pokazali, kakšen bi lahko bil klub samoupravljalcev (ali delegatov), ki v naši občini ni zaživel, in ne vemo, če kje drugje je.

Odkrita beseda, povedana dobronamerno, je dragocena stvar. Očitno je pravo sredstvo za nadaljnji razvoj samoupravljanja.

Marjan Kolar

Beseda tozdvov

Dipl. inž. Jože Borštner, ravnatelj tozda PII:

»Dejavnost našega tozda je zelo široka in raznovrstna. Gre za razvoj posameznih tozdvov in za uresničevanje pogojev zanj. To so investicije in vse dejavnosti v zvezi z njimi: načrtovanje in priprava, pridobivanje soglasij in dovoljenj ter izvajanje.

Pri naši dejavnosti smo zelo omejeni: po eni strani nas omejujejo splošne gospodarske razmere, po drugi pa pomanjkanje finančnih sredstev, predvsem za uvoz opreme. Jasno je, da so želje večje od možnosti. Vsak bi se rad razvijal hitreje, kot danes zmoremo. Zato je tudi veliko nesoglasij s tozdi. Menijo, da si ne prizadevamo in zato prepočasno uresničujemo njihove zahteve in želje. Večinoma ne vedo, kako zapleteno in dolgotrajno je pridobivanje soglasij za investicije (razen za namensko proizvodnjo).

V tako velikem podjetju, kot je Železarna Ravne, ni investiranja nikoli konca. Vedno sproti nastajajo nove potrebe. Pri nas je to še posebej pomembno, ker je velik del osnovnih sredstev zastarel in odpisan. Morali bi jih intenzivno nadomeščati z novimi, vendar za vse potrebe ni dovolj sredstev, kar pa zopet povzroča hudo kri v tozdih.

Čeprav smo pričakovali, da bo investicijska dejavnost v železarni zaradi zaostrenih gospodarskih razmer povsem zamrla, ni tako, pri namenski proizvodnji je celo večja, kot smo načrtovali v srednjeročnih planih.

Zadnjih 7 do 8 let smo v Železarni Ravne končali nekaj velikih investicij, npr. v Kovalnici, Jeklarni in Jeklolivarni. Te že dajejo sadove, druge pa bodo končane v enem do dveh letih. Nastajajo pa včasih nepremostljive težave, ker ni mogoče natančno predvideti inflacije, pridobiti dovolj virov za začetek gradnje, še večkrat pa dodatnih za kritje razlik, ki nastanejo s podražitvami. Prav tako v zadnjih letih ni mogoče uvoziti opreme z Zahoda, razen za namensko proizvodnjo. Tudi oprema z Vzhoda je izredno draga, saj obračunska vrednost dolarja ne zaostaja bistveno za ameriškim. Tako nam poleg domače inflacije povzročajo ogromne težave, posebno pri odplačevanju kreditov, še tečajne razlike.

Zaradi dela pri investicijah nam ostaja zelo malo časa za druge dejavnosti — za snovanje in pripravo projektov za naprej. Pripraviti moramo namreč srednjeročne in dolgoročne plane, pri čemer bi se morali veliko bolj angažirati, kot je bilo mogoče doslej.

Srednjeročna usmeritev železarne je znana — program proizvodnje in investicij se ne bo bistveno spremenil. Po letu 1990 pa bodo potrebne spremembe v posameznih programih; nekatere bo treba opustiti, ker določeni izdelki s časom odmrejo, in začeti z novimi. Na to se moramo začeti pripravljati že v tem srednjeročnem obdobju. Temu bo morala slediti tudi politika investiranja. Brez dvoma je v metalurških tozdih treba doinvestirati to, kar bo omogočilo zmanjševanje proizvodnih stroškov, predvsem večji izplen in manjšo porabo energije. Prvenstveno imam v mislih kontinuirano predelavo elektroobločnih peči v Jeklarni za visoko produktivnost ter rekonstrukcijo srednje in lahke proge v Valjarni. Na splošno bomo morali v prihodnje investirati v modernizacijo metalurških peči, ogrevalnih in žarilnih. Težišče proizvodnje

za izvoz mora preiti na predelovalno stran, za kar bodo potrebni moderni stroji in predvsem ustrezni programi. V prihodnjih letih nas čaka še veliko delo za varstvo okolja — zgraditi moramo sistem za izkoriščanje odpadnih toplot ter za čiščenje vode in zraka, ki ju uporabljamo pri naši proizvodnji.

Jože Borštner

V bližnji prihodnosti čaka naše strokovnjake še novo področje inženiringa, in to zunaj železarne. Sodelovati moramo pri prodaji našega in tujega znanja in izdelkov doma in v tujini. Gre za prodajo naprav, proizvodnih linij, organizacije in tehnologije s postavitvijo opreme. Danes je to še v povojih, ustanoviti pa bomo morali organizacijsko jedro z ustreznimi strokovnjaki, ki bodo stvar dobro organizirali in vodili. S tozdom PII seveda sodelujejo strokovnjaki za proizvodnjo in tehnologijo iz tozdvov železarne. Sodelovanje je še posebej pomembno v zadnjem času, ko smo sklenili več kooperacijskih pogodb z inozemci. Na ta način bo mogoče marsikaj uvažati in izvažati v veliko večjem obsegu kot doslej. Prav za to dejavnost bomo morali tozdvov kadrovske okreptiti.

Dipl. inž. Cveto Barbič, ravnatelj Kalilnice:

»Kalilnica je majhen tozd, trenutno imamo zaposlenih 49 delavcev, in delamo usluge toplotne obdelave za tozde predelavalce jekla. Do 80% naših zmogljivosti je namenjeno njim, ostalih 20 pa za zunanje partnerje.

Menim, da v našem tozdu kljub mnogovrstnim težavam (pomanjkanje kadrov, prostorska stiska, zastarelost opreme) dobro delamo. V februarju smo toplotno obdelali 618 ton izdelkov, kar je rekord Kalilnice. Vsak letošnji mesec smo naredili več kot katerikoli mesec lani. Čeprav presežemo tudi tonažni plan, menim, da tonaža ni pravo merilo za naš tozd. Za nas so najbolj ustrezno merilo efektivne ure, na osnovi katerih ugotavljamo izkoriščenost kapacitet.

V zadnjem času se nam dogaja, kar se menda ni nikoli v preteklosti, da ostanemo kdaj brez dela. Tako smo morali po prvomajskih praznikih za tri dni podaljšati dopust, ker nismo imeli vložka. To ne pomeni, da v železarni ni več dovolj dela za nas — ko ga ne bi bilo, bi si ga organizirali pri zunanjih naročnikih — ampak da

je neenakomerno razporejeno. Temu sta kriva neenakomerna proizvodnja in slaba koordinacija med tozdi. Proizvodni tozdi, ki imajo v zakupu večino naših zmogljivosti, bodo morali poskrbeti tudi za to, da bomo imeli stalno delo, sicer se bomo morali drugače organizirati. Kalilnica dela na štiri izmene, zato je zanjo vsaka izgubljena ura nenadomestljiva. Prizadevamo si, da bi vsakemu našemu naročniku vedno lahko takoj ustregli. Dogaja pa se, da se proti koncu meseca nakopiči toliko dela, da je nemogoče vsega takoj opraviti, še posebej, ker je za nekatere vrste toplotne obdelave potreben daljši čas. Ko bi v tozdih delo enakomerneje planirali, bi bilo delo za nas veliko lažje, bilo pa bi tudi manj hude krvi naročnikov, ker jim ne bi bilo treba čakati. Zato je nujno, da bi v tozdih, za katere delamo, prišli na enakomernejše mesečne plane, pri čemer jim bo gotovo pomagalo računalniško planiranje, na kakršno ponekod že prehajajo. Mi bi radi delali kar najbolj ekonomično, varčevati želimo z energijo, kar pa nam ne uspe, če niti za nekaj ur vnaprej ne vemo, kaj bomo dobili v peč. To bi bilo nujno še posebej v primerih, ko je treba vložek za kaljenje prej pripraviti.

Odgovornost za naše uspešno delo leži torej v veliki meri na tozdih — predelovalcih jekla. Pri planiranju proizvodnje se bodo morali ozirati tudi na toplotno obdelavo, dogovarjati se bodo morali med seboj in z nami. Prioriteta pri nas je jasna: prednost imajo izdelki za izvoz, sledi namenska proizvodnja, nato domači tozdi, nazadnje pridejo na vrsto zunanji naročniki.

Treba pa je vedeti, da so naše zmogljivosti omejene, predvsem na površinski obdelavi imamo ozka grla, medtem ko so nekateri agregati pre slabo zasedeni. Če bi v tozdih upoštevali vse to, ne bi smelo biti več kritik, češ, Kalilnica ne naredi.

V zadnjem času, predvsem po lanskim ukrepim, smo delo v našem tozdu močno izboljšali. Zaostrili smo delovno in tehnološko disciplino. Trije suspenzi v času po sprejetju ukrepov so imeli v tozdu, kjer je zaposlenih malo ljudi, velik vpliv. Je pa še precej neuspele proizvodnje (ponavljanja toplotne obdelave) in izmečka, kar si prav tako prizadevamo zmanjšati. Naš delavski svet je sprejel sklep, da za vsak mesec zahteva poročilo o neuspeli proizvodnji in izmečku. Če bo ugotovil večje nepravilnosti, bo sprejel ukrepe, da jih bomo odpravili.

Delavec spodbujamo tudi z doslednim nagrajevanjem po delu oziroma z OP. Vsako slabo delo se pozna na OP delavcu. Ponavljanje toplotne obdelave se šteje kot neuspele proizvodnja. Upošteva se pri normi ali v OP (kvaliteta, gospodarnost). Kontrolorje spodbujamo tako, da jim pripišemo odstotke, ki jih odtrgamo delavcem, ki so delali slabje. Pri določenih vrstah obdelave uvajamo tudi avto-kontrolo. Sicer delo spremljajo tehnolog za oblikovanje dela v Kalilnici in tehnologji Kontrole kakovosti.

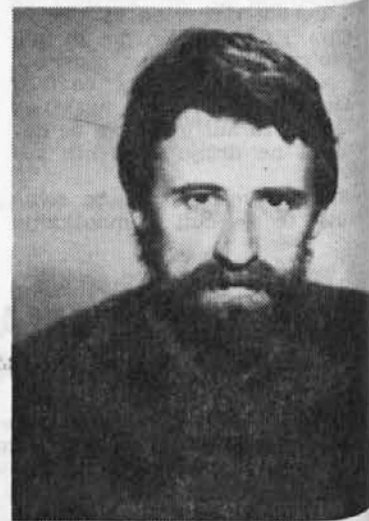
Menim, da sedanji sistem OD in OP omogoča spodbujanje delavcev za produktivnost in kakovost. To dokazuje tudi primer industrijskih nožev. Včasih je toplotna obdelava vedno kasnila in vedno je primanjkovalo segmentov. Z doslednim upoštevanjem kriterija gospodarnosti in kakovosti v osebnem prispevku smo dosegli, da tu ni več čutiti ozkega grla.

Imamo pa v tozdu težave zaradi pomanjkanja kadrov — že dve leti ne dosegamo plana zaposlenih — iz tozdi ne dobimo ustreznih profilov, zato upravičeno trdimo, da dobro delamo, saj plan kljub težavam presežemo.

Ob vsem drugem nas pestita še zastarela oprema in prostorska stiska. Generalno popravilo 6 peči nam omogoča rednejše delo in manj zastoj zaradi okvar, produktivnost smo povečali tudi z bolj optimalnim vložki.

Novih kapacitet Kalilnica nima. Na vidiku je rekonstrukcija kalilnice in dograditvijo aneksa, v katerem bomo kalili določene vrste izdelkov, ki pa zdaj ne moremo. Načrti so v zadnji fazi izdelave in pričakujemo, da bomo v najkrajšem času začeli z gradnjo.

Dogovarjamo se, da bi namensko kalilnico, ki jo gradijo v TSD, pridružili našemu tozdu, kar bi bilo organizacijsko najbolj smiselno, rešilo bi tudi našo prostorsko, tehnološko in kadrovske problematiko.

Cveto Barbič

Veliko toplotne obdelave je še vedno naj tozda Kalilnica, na splošno pa je toplotna obdelava ozko grlo in oboleva v železarni. Morali bi storiti vse, da bi jo v najkrajšem času modernizirali in organizacijsko uredili tako, da zaradi njenih premajhnih zmogljivosti tozdom ne bi bilo treba prodajati materiala, ki ni toplotno obdelan in še drugače oplemeniten z delom in znanjem. To pa je tudi cilj naših srednjeročnih in dolgoročnih programov.

Jože Šater, ravnatelj tozda Družbeni standard:

»Čeprav čas gradnjam negospodarskih objektov ni naklonjen, smo v Družbenem standardu v preteklem obdobju veliko gradili. Zgradili smo novo jedilnico ob valjarni, dva trakti počitniškega doma v Portorožu (prejtem smo obnovili kuhinjo v starem domu), osemstozno kegljišče pri DTK, rekreacijski center Ivarčko, skupno s Hidromontažo pa samski dom ob Suhu.

Za boljši družbeni standard naših delavcev še posebej veliko pomenijo izboljšane in povečane prenočitvene zmogljivosti v Portorožu. Centralno ogrevanje in trakt B omogoča podaljšanje počitniške sezone, vendar bo dom čez zimo lahko odprt. Sedaj, ko bomo imeli tudi primerne restavracije. Da bi bila ponudba popolna, pa bi potrebovali še manjši zimski bazen, savno in trimski kabini. Vse to bi bilo v prvi vrsti na

menjeno našim delavcem, proste zmogljivosti pa bi lahko prodajali zunanjim gostom, kar bi nam finančno omogočilo poslovanje. Čimprej moramo zbrati dokumentacijo in dovoljenja, da bomo v letu 1987 lahko že pričeli z gradnjo.

Rekreacijski center Ivarčko čaka na povezavo z Ovšenom in Rimskim vrelcem, kar bo z dograditvijo nekaterih objektov — nujno je centralno ogrevanje — omogočilo letošnje sezono tudi tu.

To sta dve večji investiciji zunaj železarne, ki nas čakata v bližnji prihodnosti, znotraj železarne pa bomo morali začeti misliti na gradnjo nove večje razdeljevalnice hrane v zahodnem delu, kjer je zadnji čas zrastle več novih obratov. Nekateri imajo sicer lastne, tozdivske jedilnice, vendar razdeljevanje hrane v manjšem obsegu draži režijo, zato bomo morali najti ustreznije rešitev.

Še bolj kot doslej bomo morali v prihodnje skrbeti za investicijsko vzdrževanje objektov družbenega standarda. DTK bo letos star 20 let, zato bo treba v njem že marsikaj obnoviti, isto velja za stari samski dom.

Imamo še veliko manjših načrtov za dopolnjevanje opreme za rekreacijo in telesno kulturo, vendar so odvisni od denarnih možnosti.

Ob načrtih, ki so povezani s telesno aktivnostjo, rekreacijo naših delavcev, nekateri sprašujejo, zakaj železarna ne skrbi enako tudi za kulturne domove. Njim bi odgovoril, da tozdi Družbeni standard izvaja dogovorjeno politiko delovne organizacije, da torej opravlja in vzdržuje objekte, ki jih je zgradila železarna. Če se bo v tej politiki kaj spremenilo, bo tozdi sprejel tudi druge naloge.

V našem tozdu nismo vajeni tarnati in obešati naših problemov na veliki zvon. Ker pa imamo opraviti z ljudmi, so problemi veliki. Imamo več kot 5500 kritikov družbene prehrane in trikrat toliko kritikov letovanja v Portorožu. Zaradi narave našega dela smo vsak dan izpostavljeni. Vemo, da potrebe in želje delavcev zadovoljujemo ponekod bolj, drugod manj. Obseg našega dela je v zadnjem času močno narasel, kolektiv se je povečal, narasla je naša odgovornost. Trudimo se za razvoj naše dejavnosti, čeprav še nismo naredili vsega. V kratkem bomo v železarni uvedli dietne malice in izboljšali nočno malico. Sodelujemo tudi na akcijah zunaj železarne; letos smo na prvomajskem srečanju organizirali prehrano in postrežbo za lastnimi ljudmi, sodelovali smo tudi na Poljani. V tozdu se trudimo, da bi z lastno dejavnostjo dosegli kar največ dohodka; to pa ne pomeni, da ni treba reševati problemov financiranja tudi drugače. Za določene dejavnosti, kot npr. letovanje v Portorožu, vemo že vnaprej, da

ne bodo pokrite. Zaradi inflacije imamo velike težave s financiranjem prehrane, zato bomo prisiljeni povečati prispevek delavcev za malice.

V železarni imamo dva sistema oblikovanja cen. Regresirane določa odbor za družbeni standard pri delavskem svetu, za prosto prodajo pa oblikujemo cene svobodno, vendar upoštevamo širše svobode tako naših delavcev kot tistih, ki so ali bodo ustvarjali standard, to je starejših in mladine ter vojakov.

Jože Šater

Samoupravni organi delovne organizacije so našo dejavnost doslej vedno podpirali, zato upamo, da bo tako tudi v prihodnje. Pričakujemo ustrezne finančne injekcije, s pomočjo katerih bomo lahko uresničili naše sedanje in prihodnje naloge. Le dobremu sodelovanju s sindikatom, s tozdi in s PO se imamo zahvaliti, da vprašanja Družbenega standarda kljub težavam zadovoljivo rešujemo. Zahvala gre tudi vzdrževalcem, ki za naše naprave in objekte dokaj dobro skrbijo. Tozdi posluje na robu izgube. Gotovo ne bi bilo prav, da bi si z našo dejavnostjo, ki je namenjena delavcem, kovali dobiček, potrebujemo pa vsaj toliko sredstev, da zagotovimo redne OD našim delavcem, čeprav moram reči, da so ti v zadnjem času med najnižjimi v železarni.

Zavedamo se, da smo v službi delovnega človeka, želimo pa tudi, da bi ta delovni človek znal ceniti in čuvati naše skupne pridobitve. Da jih zna, so že dokazali obiskovalci Ivarčkega, enako skrb za naprave in stavbe pa pričakujemo tudi drugod. Le tako bomo lahko naše objekte ohranili dolgo uporabne in lepe in potrebovali bomo manj denarja za popravila.

Pripravlila Mojca Potočnik

— Sprejel je poročilo o razvoju novih proizvodov in tehnoloških procesov v železarni z usmeritvami vred. Dolgoročni razvoj tega področja bo jeseni opredeljen s planskimi dokumenti. Poslovodni odbor naj čimprej oblikuje posebno skupino za inženiring.

— Sprejel je analizo socialnega stanja delavcev železarne. Z večjo produktivnostjo in boljšimi delovnimi rezultati je treba dolgoročno doseči čim boljši socialni položaj vseh delavcev.

— Sprejel je poročilo o izvajanju neposredne svobodne menjave dela s Koroškim zdravstvenim domom Ravne v letu 1984 in pobudo IO konference OO ZSS, da bi jeseni znova pregledali že pred časom oblikovane vsebinske zasnove ergonomskega centra v železarni.

— Sprejel je terminski plan za revizijo beneficirane delovne dobe v železarni. Ugotovil je, da v tozdih Stroji in deli, Vzmetarna, Pnevmatični stroji in Transport niso sprejeli predloga za združevanje 50% sredstev iz naslova davčnih olajšav za realizacijo projekta revizije beneficirane delovne dobe. Delavski svet DO jim

je priporočil, naj v skupnem interesu zadevo znova preučijo.

— Delavski svet je sprejel informacijo o dogovoru glede možnosti, da se Monter Dravograd združi z Železarno Ravne.

— Zahteval je, naj komisija delavske kontrole in delavski svet v tozdu Bratstvo ocenita razmere v svojem tozdu, poslovodni odbor pa naj poroča o uresničevanju stanja v tem tozdu.

Na 7. seji 23. 5. 1985 je delavski svet sprejel predlagane spremembe mesečne stimulacije. Ker smo jih že objavili v Vestniku št. 7 in Novicah št. 17, jih tu ne ponavljamo.

— Podprl je stališče IO sindikata, da se morajo vodje delovnih skupin mesečno sproti seznanjati z rezultati poslovanja in gibanja OD, da bi bili delavci pravočasno in celovito informirani.

— Sugeriral je skupščini in DPO občine Ravne, naj preprečijo dvigovanje OD v delovnih organizacijah, ki tega z delovnimi rezultati ne upravičujejo.

(Vir: zapisnik 6. in 7. seje delavskega sveta železarne)

ZA VEČJO UČINKOVITOST PROJEKTNE ORGANIZACIJE

Odbor za razvoj pri delavskem svetu Železarne Ravne je na 5. seji poslušal poročilo o uresničevanju projektnih nalog in o razvojno-raziskovalni dejavnosti železarne v letu 1984.

Po podatkih dr. Ferda Grešovnika, vodja službe metalurških raziskav, smo lani v Železarni Ravne namenili za raziskovalno dejavnost dobrih 155 milijonov din. Za financiranje nalog pri zunanjih institucijah v Jugoslaviji smo porabili blizu 48 mio din, za naloge v inozemstvu pa le 636.000 din, kar je komaj polovica predvidene vsote. Za raziskave, ki jih opravljamo v železarni, smo porabili 107 mio din, planirali smo jih 114.

Odbor za razvoj je sprejel vrsto sklepov o razvojno-raziskovalni dejavnosti v železarni. Med drugim je sklenil, da je treba izdelati nov pravilnik projektne organizacije, ki ji bo omogočal učinkovitejšo delovanje. Točneje je treba opredeliti naloge vodja in članov tima ter zanje izdelati sistem dodatnega stimuliranja,

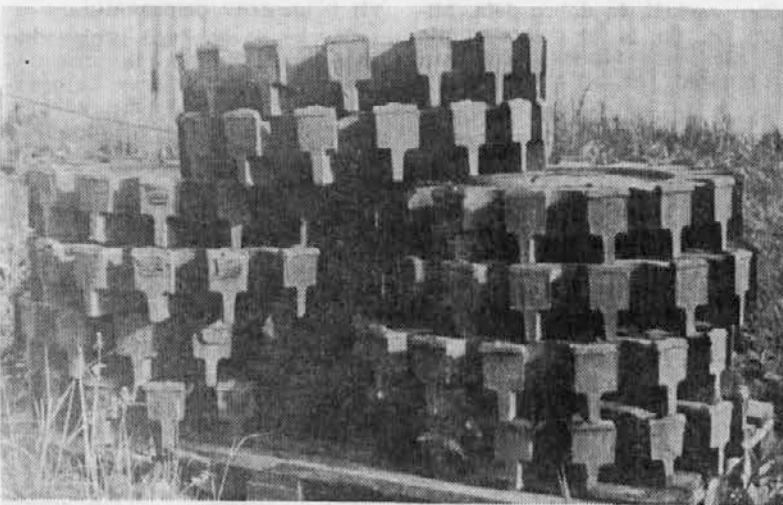
saj navadno sodelovanje v timu pomeni dodatne zadolžitve strokovnega delavca. Pri raziskavah bi morali dati prednost tistim, ki jih je mogoče najprej izvesti in dajo hitro rezultate. V uresničevanje projektnih nalog, politiko razvojne usmeritve ter strategije in stimulacije zaposlenih na razvoju bi moral biti neposredno vključen poslovodni odbor.

Najpoznejše prihodnje leto je treba začeti projekt konti liva, ki bo skupna naloga metalurških in drugih strokovnjakov. Rešiti je treba problem opreme laboratorijev in poskusnih delavnic.

Odbor je opozoril na probleme zavarovanja znanja, ki včasih nekontrolirano odhaja iz železarne. Organizirati bi morali posredovanje in prodajo znanja, za kar pa je potreben celoten tehnološki inženiring.

Odbor še meni, da bi morali v železarni bistveno spremeniti odnos do zaposlovanja razvojnih kadrov.

(Vir: zapisnik 5. seje)

Zobci

S SEJ DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

Delavski svet železarne je na 6. seji 13. 5. 1985 sprejel naslednje pomembnejše sklepe:

— Sprejel je poročilo o izvajanju ukrepov za izboljšanje poslovanja. V prihodnje je treba pri kazalcih uspešnosti poslovanja upoštevati tudi izpleni.

— Delovna skupnost KSZ naj do naslednje seje analizira potek akcije »predlagaj kaj koristnega« in krožke kvalitete. Za te je tre-

ba izdelati navodila. Služba za sistem OD pa naj poroča o trenutnem stanju pri izpolnjevanju sistema OD in o bistvu napovedanih novih rešitev, da bi se dogovorili za nadaljnje dejavnosti.

— Sprejel je začasni sklep o spremembi osnov za nadomestila OD. Ta velja do dokončne ureditve v samoupr. splošnih aktih konec leta. (Podrobnosti so objavljene v Vestniku, št. 7.)

DELAVCI IMAJO BESEDO

»REZULTATI KAŽEJO, DA JE NOVI SISTEM OP SPODBUDEN«

Maja smo v železarni pospešeno izvajali »akcijo OP«. Z njo bi radi dosegli, da bi osebni prispevek bistveno bolj vplival na OD, da bi prek meril za kakovost, količino in gospodarnost imel v sistemu OD večji razpon.

Vlado Koletnik, rezkalec v DO Težki strojni deli, o novem sistemu meni:

»Po mojem je prav, da v sistemu OD dobiva vedno večjo vlogo OP. Če je realen, je stimulativen in vpliva na delavca, da se bolj trudi, da dela več in boljše. Tudi rezultati že kažejo, da je to pozitivna stvar.

Vlado Koletnik

Menim tudi, da so vsa merila v OP enako pomembna. Če je količina, a ni kvalitete, je isto, kot da nisi ničesar naredil.

V našem tozdu skušamo vključevati vsa tri merila: kakovost, količino in gospodarnost, kako nam uspeva, pa je vprašanje.

Po mojem je delitev OP najbolj pravična, če imamo delo na normo. Če ne, se delavci čutimo prikrajšane, saj nikoli ne dobimo toliko kot pri normiranem delu. Če ni norme, potem je v ospredju ocenjevanje. Menim, da bi moralo biti v skupnem okviru, odvisno od poprečja hale, ne pa da je zaenkrat odvisno le od predelavčeve roke.

Sistem OP je sam na sebi dober. Vsakemu nudi možnost, da dobro zasluži, če dobro dela. Mislim pa, da je najpomembnejše za njegovo veljavo strokovno, brez napak izdelati merila zanj.«

»ZA PROIZVODNO DELO UČENCEV JE ODMERJENIH PREMALO UR«

Usmerjeno izobraževanje, ki smo ga v Sloveniji uvedli s šolskim letom 1981/82, je železarni naložilo več izobraževalnega dela kot prejšnji sistem. Učenci 1. letnikov vseh usmeritev srednje šole na Ravnah imajo pri nas t.i. proizvodno delo. Vsak mora v enem od proizvodnih tozdov, najpogosteje v železarni, opraviti najmanj 80 ur dela, odvisno od usmeritve, učenci kovinarske in

metalurške usmeritve pa imajo proizvodno delo še v vseh naslednjih letnikih. Učenci naravoslovno-matematične smeri pa morajo v višjih letnikih opraviti t.i. delovno prakso v enem od neproizvodnih tozdov.

Kadrovska služba v železarni vse te učence po dogovoru s šolo razporeja v tozde, tam pa jih pričakajo mentorji. Eden med njimi je tudi **Anton Strekelj, delovodja strugarjev v tozdu SGV**. Kakšno je delo z učenci?

»Delo z učenci je nekoliko drugačno kot s stalno zaposlenimi delavci. Pri njih moram biti ves čas zraven, gledati moram na vsako kretnjo, da ni kaj narobe. Ko pridejo, jim najprej razkažem obrat, nato pa stroj, na katerem bodo delali, in šele nato, ko obvladajo delo s strojem, jim pokažem načrt, po katerem bodo delali. Eden dela, drugi opazuje, potem se zamenjajo. V skupini jih imam navadno 5. Pri nas so učenci po končanem proizvodnem delu običajno zadovoljni, saj lahko vidijo svoj izdelek, drugje pa tega ni mogoče.

So pa učenci med seboj zelo različni. Eni takoj vse razumejo in z njimi ni problemov. Takim sploh ne manjka veliko, pa bi lahko že samostojno delali.

Anton Strekelj

Po mojem mnenju je za proizvodno delo odmerjenih premalo ur. V 72 urah bi morali dobiti osnovne pojme o struženju, rezkanju in ključavničarskem delu, to pa je težko. To je le osnova. Več prakse dobijo šele potem, ko morajo biti po končani šoli obvezno vsi 6 mesecev pripravniki.

Čeprav je za tozod proizvodno delo samo dodatna obremenitev, se zavedamo, da je prav, da učenci dobijo osnove prakse že med šolanjem, zato se trudimo z njimi.«

»EVIDENTIRANJE DELA JE SMISELNO LE ZA TISTE BREZ OBČUTKA ZA DELO«

Po pol leta, odkar smo oktobra kot enega od ukrepov za izboljšanje delovne discipline uvedli evidentiranje vsakdanjega dela strokovnih delavcev v železarni, so tozdi in delovne skupnosti ob-

ravnali učinkovitost te metode. V glavnem so ugotavljali njegovo neučinkovitost, nesmotrnost, potratu časa, in ponekod so ga zaradi tega kar opustili. Le malo kje so v njem našli pozitivne plati, kot so dobra osnova za samokontrolo, realno merilo za učinkovitost itd.

Tudi v tozdu Transport so menili, da evidentiranje ni smotno. Sicer pa v tem tozdu svoje delo po novi metodi evidentira le en delavec, drugi so ga že prej na običajen način (vozniki izpolnjujejo potne naloge, vzdrževalci pišejo delovne listke itd.)

Kaj torej meni o evidentiranju edini, ki to dela v Transportu, **Janez Miklavc, referent za planiranje in oskrbo materiala**:

»Po mojem mnenju je evidentiranje smiselno samo za tiste ljudi, ki nimajo občutka, da je treba na sihtu delati. Toda strokovni delavci imajo svoje zadolžitve točno opredeljene v opisih del in nalog. Če vzamem za primer svoje delo. Pri planiranju in nabavi materiala se takoj ve, ali sem kaj naredil ali nisem. Da včasih ne morem delati, so objektivni razlogi, recimo na trgu. Takrat to poveš, daš odgovor, in že to je dokaz, da si nekaj delal. Tako gledano se mi zdi evidentiranje, ne bom rekel nesmiselno, ampak nepotrebno.

Veliko vprašanje je tudi, kdo naj bi evidentiral. Po mojem bi lahko tudi vodstveni in vodilni delavci.

Pridružujem se mnenju, da se z vsakodnevnim evidentiranjem lahko ugotovi, ali so opisi del in nalog posameznih delavcev ustrezni ali ne, ali so preširoki ali preozki. Z evidentiranjem se to preverja. Prav tako se lahko na osnovi evidentiranja razrešijo kakšni problemi za nazaj.

Janez Miklavc

Kljub mnogim, ki menijo, da je to zapravljanje časa, trdim, da to ni. Če veš kaj zapisati, zapišeš takoj.

Je pa zelo pomembna po beleženju kontrola. Nujno mora biti, če ne, je res nesmiselno evidentirati.

Se mi pa pri tem zastavlja še eno vprašanje. Dejansko vemo, da je izkoristek delovnega časa zelo majhen, mi pa beležimo vsak dan po 8 ur dela. Je to sploh realno?«

»ODNOS DO SPOMENIKOV JE POGOJEN Z ODNOSOM DO ZGODOVINE«

Leto 1985 je leto pomembnih obletnic, okroglih 40-letnic, dogodkov v letu 1945, ko se je končala 2. svetovna vojna. Med njimi je tudi v maju 40-letnica bojov na Poljani. Zato je bila na tem kraju zvezna proslava v spomin na osvoboditev. In prav ta proslava, predvsem stroški zanjo, je pri delovnih ljudeh in občanih porajala mnogo negotovost v smislu: rajši delajmo za stabilizacijo kot za proslave in spomenike.

O tem in na splošno o pravljanju obletnic zgodovinskih dogodkov meni **Janko Ruter, vodja luščenja in brušenja v tozdu Jerklovlek**, naslednje:

Janko Ruter

»Takšne obletnice niso vsako leto in prav je, da se dogodkov spomnimo, posebno mi mlajši, ki takrat še nismo živeli. Mene je že od nekdaj zanimala zgodovina in z zanimanjem spremljam tudi obeleževanje zgodovinskih obletnic. Eno je prek sredstev javnega obveščanja, drugo pa se je udeležiti spominske svečanosti v živo, kot je bilo to možno na Poljani. Predstavlja si dogodke v letih vojne je za nas, ki tega nismo doživeli, težko. Vseeno mislim, da mladina spoštuje vrednote naše narodnoosvobodilne borbe. To se v večini primerov pozna po aktivnostih. Za spomenike menim, da smo z njimi prebrevni kot bogati. Niti za Prežihina nimamo dostojnega. Če je dober spomenik, mora odigrati svojo vlogo, mora te na nekaj spomniti. Nisem za to, da je ne vem kako veličasten; skromen lahko isto izpoveduje kot v ogromnih dimenzijah. Menim, da je odnos do spomenikov pogojen z odnosom do zgodovine. Prvi pogoj, da spomenik razumeš, je poznavanje zgodovine.

Če spomenik svoj namen doseže — in ta na Poljani ga zagotovo dosega — potem denar zanj ni pomemben. Njegova vrednost je zgodovinska in umetniška, finančna ni važna. Seveda pa je pri tem pomembno tudi vzdrževanje spomenikov. Ne samo ob proslavah, ampak vedno — le tako se v njih zrcali spoštovanje do tistega, kar predstavljajo.«

»IZREDNO PLAČANE ODSOTNOSTI SE NE DELIJO PRAVIČNO«

Andrej Kladnik

»Menim, da današnji čas ni preveč naklonjen kulturnemu dogajanju. O tem se lahko prepri-

čamo že, če pogledamo prazne dvorane ali če vzamemo fabriško kulturo, ki jo je po mojem mnenju kar nespametno nasilno negovati, če vidimo, da je ni mogoče. Da v železarni zanjo ni razumevanja, se vidi tudi po tem — sklepam po našem tozdu — da le s težavo dobiš izredno plačano odsotnost ali pa je sploh ne dobiš, če so slučajno npr. nastopi med delovnim časom. To se mi ne zdi prav, predvsem zato ne, ker je odobravanje odsotnosti od tozda do tozda zelo različno. Ponekod nastopajoči sploh nimajo težav, dobijo plačan dopust, kot da je to samoumevno. Pri nas je drugače. Komisija in delavci sploh poudarjajo, da vsaka izgubljena ura vpliva na poslovno uspešnost. To razumem, toda boli

me, ker jaz, ker sem pač slučajno v Pnevmatičnih strojih, z veliko muko dobim plačan dopust, pa čeprav drugače redno hodim na vaje (torej brez pomislekov žrtvujem tudi svoj prosti čas), nekdo drug pa ni reden na vajah, plačan dopust pa dobi, kadar želi. Zato menim, da bi bilo prav, da o takšnih skupinskih odsotnostih, ko moramo npr. na dopoldanski nastop vsi Vresovi pevci, ki delamo v železarni, ne bi odločale komisije po tozdih, ampak bi bilo to urejeno enotno za vso železarno. Tako bi komisijam prihranili mnogo razmišljanj, bilo pa bi tudi najbolj pravično. Menim, da bi v tem smislu morali spremeniti pravilnik.«

Helena Merkač

Ko se v kulturnem hramu odpre zavesa in je neki nastop, le malokdo od neakterjev slutiti, koliko dela je bilo zahtevanega za tisto, kar se prikaže; koliko prostega časa je bilo žrtvovanega in koliko truda je bilo vložnega.

Je potem mar čudno, da nekemu ni vseeno, ko je nekoč nastop na delovno uro, komisija za kadre v tozdu pa ti ne ali le z največjo muko odobri izredno plačano odsotnost.

O tem Andrej Kladnik, tehnolog za pnevmatične stroje v tozdu Pnevmatični stroji, sicer pa pevec pri Vresu:

Veličastje na Poljani

V soboto, 18. maja, je bilo na Poljani veličastno. Štiridesetletnico zmage nad fašizmom in osvoboditve je proslavljalo blizu štirideset tisoč ljudi, med njimi nad 9000 borcev in več kot 300 članov delegacij federacije, republik in pokrajin, koroških Slovencev iz Avstrije, slovenskih in pobratenih občin. S prireditve, ki so jo denarno in materialno omogočile naše delovne organizacije (tudi železarna) ter Republiška konferenca SZDL in Kulturna skupnost Slovenije, je poročalo 80 novinarjev. Večina je menila, da je bila dobro organizirana.

V kulturnem sporedu (režija Bojan Čebulj, scenarij Janez Mrdavišič) je sodelovalo 1150 članov društev in učencev, tudi umetniški ansambel Doma JLA iz Beograda. Delegacije in borce je vodilo 146 vodičev, za zdravstveno varnost ljudi je skrbelo 80 zdravstvenih delavcev, za jed in pijačo pa 370 delavcev preskrbe iz vsch gostinskih podjetij v občini in Delamarisa iz Izole. Sodeloval je tudi Družbeni standard Zelezarne Ravne.

Mnogi, ki so 18. maja preživeli na Poljani lep dan, so odhajali na domove z mislijo na novo desetletje in z upanjem in pričakovanjem prihodnjega jubileja svobode.

M. P.

Strojegradnja na novi poti

24. aprila so se v sejni sobi tozdv mehanske predelave zbrali člani OO ZK Stroji in deli s predstavniki tozdv RPT in Komerciala ter občinske konference ZK. Tema pogovora je bila: Razvoj in bodoča usmeritev v strojegradnji.

Tozd Stroji in deli kot prvi tozd v strojegradnji v železarni je v položaju, ko se je treba začeti spraševati, kako naprej. Vemo, da je obdobje velikih naročil za stiskalnice, predvsem na tržišče v Sovjetsko zvezo, za nami in da tudi domači trg ne potrebuje več toliko stiskalnic. Prav tako prihaja obdobje, ki bo znamenalo dobo enostavnih preoblikovalnih strojev, ki jih trenutno lahko izdelamo v tozdu. Čeprav je zaenkrat v Jugoslaviji še zelo veliko kupcev, ki potrebujejo stroje, ki smo jih v tozdu sposobni izdelati, se ne slepimo, da bo vedno tako, čutimo, da smo prvi, ki moramo zagotoviti, da bo strojegradnja rezala kruh tudi prihodnjim generacijam, da bomo imeli v tej panogi čimveč delovnih mest. Zavedati se moramo, da je le v tej panogi mogoče enakovredno zaposlovati tudi žensko delovno silo v železarni.

Da pa bi lahko sledili razvoju v drugih tovarnah, ki tudi izdelujejo preoblikovalne stroje, se moramo predvsem drugače organizirati, kot smo sedaj. Opažamo, da nas drugi ne prehitujejo toliko po znanju kot po organiza-

ciji, ki je pri nas še vedno na zelo nizki stopnji. Če za milijardne vrednosti prodaje skrbita eden ali dva človeka, je najbrž jasno, da kljub vsej dobri volji in sposobnosti teh ljudi ne moremo imeti raziskanega tržišča, kot je to potrebno. Minili so tudi časi, ko je trg kupil, kar smo mu ponudili, ampak bomo morali mi izdelati to, kar trg potrebuje. Za takšno organizacijo pa potrebujemo predvsem neko telo ali biro ali inženiring, to niti ni važno, pomembna je namreč organiziranost, ki bo sposobna v čim krajšem roku ponuditi trgu izdelke, ki jih potrebuje.

To t. i. nadgradnjo moramo narediti čimprej; razlogov zanjo je še več. Vemo, da so roki za izdelavo vedno krajši, mi pa se včasih z načrti in dokumentacijo ukvarjamo predolgo, in nam za izdelavo ostane premalo časa.

Prav tako moramo biti sposobni, da na ponudbo, ki jo pridobimo, odgovorimo čimprej. Gospodarske razmere nas namreč silijo, da moramo delati tisto, kar pač dobimo. Ne smemo se izmikati zahtevni proizvodnji, ampak se moramo z njo soočiti, in jo po najboljših možnostih tudi realizirati. Le tako lahko namreč ostane konkurenčni na trgu. Organizacijske spremembe, do katerih naj bi prišlo, naj bi omogočile realizacijo nalog od ponudbe, načrtovanja in izdelave do prodaje.

Za to drugačno organizacijo bomo seveda potrebovali tudi primeren kader. Dosti kritičnih misli je bilo izrečenih, tudi ta, da smo enostavno predolgo pozabljali na kader, ki ga sedaj potrebujemo. Ne gre toliko za profil strojnega tehnika kot pa profile konstrukterja, strojnega inženirja, planerja. Že od osnovne šole bi morali drugače zastaviti našo kadrovsko politiko. Najbolj nadržane učence bi morali načrtno usmerjati za te poklice in jih potem spremljati skozi vse faze šolanja. Izučenim bi bilo treba nuditi kadrovska stanovanja in dohodek, ki bi jih stimuliral za dobro in strokovno delo. Tako pa še kader, ki ga imamo, nismo znali pravilno usmeriti. Zaposlovali smo ga na neprimernih delovnih mestih in zato od njih tudi nismo dobili pričakovanih rezultatov. Stanje bi lahko izboljšali že s samo prerazporeditvijo po reku: prave ljudi na prava delovna mesta.

Seveda pa bomo morali tudi spremeniti odnos do teh delavcev. Ni namreč vsak tak delavec »administrativec«, ki samo obremenjuje dohodek tozda. Konstrukterji se morebiti sploh ne bi smeli šteti kot administracija, saj so s svojim delom direktno vezani na posamezne izdelke. Res pa je, da bi morali biti mnogo bolj elastični in bi morali včasih ostati na delovnem mestu tudi po osmih urah, če bi tako zahtevala konkretna naloga. Seveda pa je razumljivo, da vsako povečevanje števila delavcev nosi s sabo tudi povečevanje dohodka v tozdu.

Seveda pa pri razvoju stroje gradnje ne gre samo za naš tozdu, tu so in bodo morali biti enako vredno vključeni tudi vsi drugi tozdi mehanske predelave v železarni.

Postavilo se je tudi vprašanje o t. i. pilotski delavnici (preiskusna delavnica), ki bi jo že davno morali imeti, saj bi z njo zmanjšali možnost reklamacij, se nam sedaj včasih pojavljajo. Izražena je bila celo misel, da smo lahko glede na to, da takšne delavnice nimamo, še prezadovoljni, da nimamo več reklamacij. Vedno pa se ne bomo smeli zanašati na naše dobro delo, ampak bomo morali izdelane stroje pred prodajo tudi preizkušati, saj bo razvoj strojegradnje v našem tozdu gotovo šel v proizvodnjo posameznih zahtevnih preoblikovalnih strojev za potrebe mehanizirane proizvodnje, obenem z izdelki, ki jih že sedaj lahko ponudimo trgu.

Sklep tega resnično uspešnega posvetovanja je izzvenel v spoznanju, da je treba čimprej začeti spreminjati organizacijo za nadaljnji razvoj strojegradnje v našem tozdu in v Železarni Ravne ne nasploh.

Prvi rezultati tako spremenjene organizacije bi se morali v vseh zainteresiranih tozdih, to je v RPT, Komercialu, Strojih in delih ter drugih mehanskih tozdi pokazati že proti koncu leta. Po letnih dopustih pa naj bi tudi že ocenili, ali delo poteka tako, kot smo si ga na tem sestanku zastavili.

Rudi Mlinar

UPORABA INDUKTIVNEGA OGREVANJA V TOZDU VZMETARNA

Linije za izdelavo listnatih vzmeti v tozdu Vzmetarna so tehnološko precej dotrajane. Relativno majhna doba učinkovito izkoriščene linije nas je privedla do razmišljanja o posodobitvi ter delni avtomatizaciji linije.

Če hočemo delovna mesta nadomestiti z ustreznimi avtomatskimi napravami, je treba razmisliti tudi o vseh napravah spremljajočega procesa. Ker je takšnih delovnih mest pri izdelavi vzmeti veliko, je kakršenkoli prihranek delovnega časa delavca, energije, prostora ter tehnološkega izboljšanja pogojev zelo dobrodošel. Segrevanje kovin v uporabo električne energije ima veliko prednosti v primerjavi s sedanji načini ogrevanja na plin, olje, itd. Zraven vseh doslej znanih rešitev ogrevanja kovin je ta najbolj enostaven in varen, nudi pa nam izredne možnosti avtomatizacije proizvodnje ter predstavlja kljub velikim energetskim potrebam izredno čisto napravo glede na delovno mesto in širše okolje.

Za pravilno izbiro generatorjev je treba opraviti kvalitetne ocene. Vsi generatorji, ki trenutno obratujejo (Ruše, Lesce, Store, ...), so zelo zanesljivi in gospodarni.

Prihranek energije je glede na klasičen način segrevanja lahko izreden, celo več kot 20-kratno, kot je bilo dokumentirano za 100 KW generator v Verigi Lesce (1983). Enostavna gradnja, lahko posluževanje in obratovanje skoraj brez vzdrževanja so pomembne značilnosti teh generatorjev. Investicije v indukcijsko gretje se zaradi velikega izkoristka in produktivnosti zelo hitro vrnejo, obenem se investitor osvobodi večnega problema vse dražje nafte in plina oz. vse večjega problema onesnaževanja okolja, kot npr. ropot, dim, smrad, itd.

Analiza nam je pokazala, da uporaba nove tehnologije v primerjavi z obstoječo močno ekonomizira proizvodnjo. Predvideva se najmanj petkratno energetski prihranek ob vseh ostalih spremljajočih pozitivnih faktorjih.

Boris Gumpot,
tozd RPT

Tudi to je del železarne

INOVACIJE

V marcu in aprilu so bile odobrene naslednje inovacije:

TOZD JEKLARNA

Tomažu Kernu in Janezu Grenku je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 26.245 din za popravilo rabljenih grebljic, ki so se pred tem metale v staro železo. V četrtem in petem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 560.000 din, nadomestilo pa si avtorja delita na polovico.

TOZD JEKLOLIVARNA

Petru Ošlovniku, Petru Steharniku in Vinko Pušniku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 54.006 din za uvedbo skrajšanja EPZ elektrod, s čimer so znižali stroške formiranja in čiščenja. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 2.467.872 din. Pri delitvi so udeleženi Ošlovnik s 60, Steharnik in Pušnik pa s po 20 odstotki. Milanu Svajgerju, Vinko Pušniku, Francu Kolarju in Stanetu Lenasiju je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 69.270 din za popravilo defektnih pilger valjev z nataljevanjem na EPZ. V četrtem in petem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 1.898.363 din. Pri delitvi so udeleženi Svajger, Pušnik in Kolar s 30, Lenasi pa z 10 odstotki.

Rudiju Ocepku je bilo dodeljeno prvo in drugo nadomestilo 51.365 din za izboljšavo formanja rotorjev mod. A 381.9704.9705 in 1560. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 708.900 din, v drugem in tretjem letu pa poprečno letno za 395.850 din.

Darko Zvikartu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 110.491 din za izboljšavo transporta odpadnega peska (prahu) pri odpraševalnih napravah. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 3.198.986 din.

Petru Zaponšku in Albinu Creslovniku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 99.197 din za izdelavo butanske propanskega gorilnika za ogrevanje napajalnikov pri izdelavi modelnih plošč. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 2.520.672 din. Pri delitvi sta udeležena Zaponšek z 80 in Creslovnik z 20 odstotki.

TOZD JEKLOVLEK

Jožetu Zorčiču in Vladu Krivicu je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 27.619 din za predelavo vpenjanja brusnih in transportnih plošč na brusnih strojih. V četrtem in petem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno za 688.772 din, nadomestilo pa si avtorja delita na polovico.

Antonu Godecu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo za izboljšavo tehnologije obdelave jekla 0C-120. Prvo leto je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 8.217.288 din. Nadomestilo znaša 129.944 din, 20 odstotkov ga je prejel avtor, 80 odstotkov pa ga je odstopil IO OOS.

TOZD VZMETARNA

Ivanu Miheliču, Maksu Jelenu in Emilu Poriču je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 5993 din za predelavo orodja za ravnanje vzmetnih listov. V četrtem in petem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 57.120 din. Pri delitvi so udeleženi: Mihelič s 50, Jelen in Porič pa s 25 odstotki.

Emilu Kodrunu in Alojzu Kosmaču je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 10.000 din za zamenjavo razredčila za redčenje lakov za barvanje vzmeti. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

TOZD STROJI IN DELI

Branku Leitgebu, Milanu Košelniku in Ivanu Zormanu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo za odpravo izmečka pri valjih v vrednosti 474.397 din. Nadomestilo znaša 20.611 din, pri delitvi pa so udeleženi Leitgeb s 40, Košelnik in Zorman pa s po 30 odstotki.

Justinu Medvedu in Mirku Gorenščaku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 46.563 din za izboljšavo konstrukcije distančnih plošč na nastavnih obratih za sklopke in zavore na stiskalnicah. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 1.944.685 din. Pri delitvi sta udeleženi Medved s 60 in Gorenšek s 40 odstotki.

Stefanu Kamniku in Julijanu Zvikartu je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 92.460 din za izdelavo vpenjalne priprave na rezkarjih utorov na

maticah. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 2.714.151 din. Pri delitvi sta udeležena Kamnik s 70 in Zvikart s 30 odstotki.

Danijelu Merkaču, Radu Reberniku in Mirku Stalekarju je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 33.543 din za izboljšavo tehnologije obdelave cilindrov za stiskalnice. V četrtem in petem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 963.980 din. Pri delitvi so udeleženi: Merkač s 50, Rebernik s 30 in Stalekar z 20 odstotki.

Slavku Hudoverniku in Ivanu Urbanču je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 27.339 din za izdelavo centrirne priprave za centriranje ekscentrov za stiskalnice. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 324.282 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

Antonu Lačnu in Ivanu Mlačniku V. je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 33.186 din za povečanje produktivnosti pri rezanju etiket. V četrtem in petem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 796.000 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

Ivanu Razdevščaku in Andreju Erjavcu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 165.597 din za izdelavo priprave, s katero je možno vpenjanje zadnjakov na globinskem vrtnalnem stroju. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 5.884.108 din. Nadomestilo si avtorja delita na polovico.

TOZD SGV

Vidu Rataju in Otmarju Juhu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 50.000 din za rekonstrukcijo vodilne puše in pripadajoče orodje na rušilnem stroju »Skorpion«. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni moč ugotoviti, nadomestilo pa si avtorja delita Rataj s 70 in Juh s 30 odstotki.

Antonu Streklju je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 10.000 din za izdelavo okretala za vpenjanje navojnih svedrov s šestimi kvadratnimi odprtini. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

Ivanu Kalšniku in Ivanu Creslovniku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 30.000 din za izdelavo novega pristona na brusilnem stroju za brušenje nožev in svedrov. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti, nadomestilo pa si avtorja delita na polovico.

Damaščanka pod mikroskopom

(Stara skrivnost, ki ji je le znanost kos)

V metalurgiji so izkušnje pomemben del znanja. Ko smo pred leti začeli v Železarni Ravne uvajati novo jeklo za orodja v hladnem, so ga odgovorni imenovali nekoliko nerodno utop Mo, namreč po jeklih, s podobno zlitinsko sestavo, toda z drugačnimi lastnostmi. To jeklo je bilo OA 2 — toda takrat so ga imenovali utop Mo, ker se od jekel s to oznako razlikuje v glavnem le po vsebnosti ogljika.

Čeprav smo natančno opisali pogoje vroče predelave, so se valjarji nekajkrat zmotili in ogreli ingote na temperaturo, ki ustreza temperaturi valjanja utop Mo 1 ali utop Mo 2. Posledice so bile hude: ker se sme OA 2 ogreti največ do 1050°C (utop Mo 2 pa do 1100°C), so bloki OA 2 že kar po prvih vtihih razpadli. Valjarji so domnevali, da je jeklo tako slabe kakovosti. Po imenu utop so samodejno sklepali, da gre za utopno jeklo, legirano z molibdenom, obstojno pri visokih temperaturah.

Gotovo je imelo svoje čase svoj pomen. Žal so dandanes mož-

TOZD PNEVMATIČNI STROJI

Francu Mesnerju in Jožetu Brenčiču je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 5402 din za uvedbo zračnega vpenjanja glav kladiva RK-18. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno za 42.227 din, nadomestilo pa si avtorja delita na polovico.

Andru Duru je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 5000 din za izboljšavo vleženja kolotov na brezstopenskem gonilu na vrtnalnem stroju Gildemeister Knoll. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

TOZD ENERGIJA

Srečku Pencu in Antonu Pečniku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 16.614 din za uvedbo obnavljanja gredi rotorjev na vročevodnih črpalnikih. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 282.534 din, nadomestilo pa si avtorja delita na polovico.

TRO

Milanu Pristavniku, Edvardu Ogorčevcu in Jožetu Golobu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 100.000 din za izdelavo stroja za ostro brušenje. Nadomestilo si avtorji delijo na tretjino.

DS ZA GOSPODARJENJE

Jožetu Seglu, Mirku Okrogelniku, Leopoldu Rancu, Janku Stimnikarju, Jožetu Mlakarju in Antonu Vučku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 39.736 din za izdelavo programskega paketa LIV 101. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek delovne skupnosti poprečno letno za 626.650 din. Pri delitvi pa so udeleženi z deleži od 10 do 30 odstotkov.

Jožetu Seglu, Viktorju Pačniku, Ernestu Kocuvanju in Mirku Steržetu je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 27.557 din za izdelavo programskega paketa ISA 101. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek delovne skupnosti poprečno letno za 482.850 din. Pri delitvi pa so udeleženi z deleži od 9 do 60 odstotkov.

Ernestu Kocuvanju, Jožetu Seglu in Leopoldu Rancu je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 7119 din za izdelavo programskega paketa SIS 101. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek delovne skupnosti poprečno letno za 76.950 din. Pri delitvi pa so udeleženi: Kocuvan s 60, Ranc z 10 in Segel s 25 odstotki.

Ernestu Kocuvanju je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 10.716 din za izdelavo programskega paketa MAN 101. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek delovne skupnosti poprečno letno za 117.450 din.

Franjo Krivec

zgodbah. Rihard Levjesrčni je hotel dokazati svojo neustavljivost in nepremagljivost tako, da je z dvoročnim mečem precepil železen kij. Saladin si je izvolil drugačno mero spretnosti: prinesli so mu svilen blazino in on jo je razpolovil s čisto rahlim potegom meča. Ker so križarji sumili, da goljufa, je še odrezal ohlapno višoč pajčolan.

Evropski kovači so se še in še trudili izdelati enako ostro orožje — pa niso mogli. Kakor kažejo sedanja odkritja (Stanford University), so Evropejci pač menili, da je tudi damaščanke treba kovati pri temperaturah bele vročine (1200°C) kot vsa druga orodja in orožja iz jekla. Ni jim prišlo na misel, da bi utegnili biti jeklo wootz povsem druge vrste kot maloogljikna jekla Evrope.

Tako kot jeklo ni enako jeklu, utop ni utopu — tega ne vedeti, je lahko zelo drago in zaviralno, kot kaže primer podcenjevanja pomena imena pri nas.

Primer damaščank izziva tudi današnje metalurge, zato so se lotili poskusov kovanja najvišje ogljiknih jekel. Ugotovili so, da predelava pri 850° sploh ni težka in da se ne pojavijo razpoke na jeklih z vsebnostjo ogljika od 1,3 do 1,9%. Ingot z 2,3% C pa je pri enaki deformaciji (stisku na tretjino višine) že bolj krhek in razpoka po robovih.

Kaj pa je damaščanka za metalurga? Izdelana je iz wootza (vuca), ki je prihajal iz Indije in ima zato tudi indijsko ime. Wootz so dobili tako: železni rudi so odstranili kisik z ogljem v kamniti peči, katera je s pomočjo mehov dosegla temperaturo 1200°C. Iz mešanice rude in oglja so dobili gobasto železo (verjetno so peč kar razbili), ki so ga očistili s kovanjem. Tako so dobili koščke kovnega železa z majhno vsebnostjo ogljika. Te kose so zmešali z ogljem in vse vkup zapečatili v glinast lonček. Zatesnili so ga zato, da so vsebino zavarovali pred kisikom — kako podobno delu v današnjih laboratorijih! Lonček premera okoli 7 cm in višine 15 cm so ogrevali v peči na okoli 1200°C. Lonček so držali s precepom (razcepljena palica) tako, da je bil gornji del lončka nad ogreto pečjo (ki je podobna zgoraj odprtemu kotlu). Od časa do časa so lonček stresli. Ko so se koščki jekla nalezili ogljika, so se na površini natalili (jeklo z večjo vsebnostjo ogljika se tali pri nižji temperaturi) in ob stresanju lončka se je zaslišalo štopotanje. Tedaj so začeli s počasnim ohlajanjem lončka — ohlajali so ga kar nekaj dni. Ogljik je pronal po globini jeklenih koscev in končno ga je bilo po vsem jeklu 1,5 do 2%. Ko se je jeklo ohladilo pod 1000°C, se je začel izločati iz nasičene raztopine železa in ogljika cementit, tj. železov karbid Fe₃C. Izloča se po mejah jeklovih (avstenitnih) pri tej temperaturi) zrn. Ker so ohlajali zelo počasi, so zrastle zelo velika zrna in cementitni izločki okoli njih so bili v obliki grobe mreže, katere sledovi so vidni kot valovi bele reke na damaščanskem meču. Ko bi takega jekla ne kovali prav, bi dobili zelo krhke meče.

Kos jekla — podoben hokejskemu paku — so kovali pri temperaturi 800–600°C (ocenjeni po barvi sonca, vzhajajočega nad puščavo). Če pa bi ga kovali s po-

močjo današnjega znanja o zlitinah železa in ogljika, bi izdelovali še veliko bolj žilave meče. Raziskovalci (O. D. Sherby, J. Wadsworth in drugi) so dobili zelo žilavo visokogljino jeklo tako, da so ga kovali že od 1100°C navzdol. Avstenitna zrna se zdobijo in tudi izločki cementita so zelo drobni — ni pa damaščanskih vzorcev.

Kalil je vsak mojster nekoliko po svoje. Po ogretju na 800°C (določeno z barvo) so kalili v vodi, vodnih raztopinah ali pa kar tako, da so z vročim mečem zabodli sužnja (kristjana) — tak meč je bil menda najboljši, ker naj bi imel v sebi dušo umornega človeka. Sliši se, da so najboljše damaščanke kovali in kalili pravzaprav v Perziji.

Kakšen pomen — razen opominjanja pred površnostjo, duhovno

okornostjo, nezaupljivostjo — ima raziskovanje zelo stare tehnologije za današnjo rabo? Presenetljivoga.

Združevanje odkrivanja preteklosti in tehnologije sedanjosti nam daje jekla z zelo veliko vsebnostjo ogljika, veliko trdnostjo in večjo plastičnostjo, kot jo imajo navadna (gradbena) jekla za avtomobile. Ta jekla so med 600 in 800°C celo superplastična — obnašajo se kot polstalneno steklo — zato so zelo primerna za oblikovanje v zapletene strojne dele npr. zobnike.

In damaščansko jeklo — imenovano v Rusiji bulat — bo morda služilo sedanjim vojščakom, tekmujočim v času znanosti in tehnologije.

Franc Uranc

Znanje — temelj prihodnjega razvoja

(Nadaljevanje ankete o podiplomskem študiju)

Tokrat sodelujejo strokovnjaki železarne, ki so končali drugo stopnjo visokošolskega študija, zdaj pa študirajo na 3. stopnji. Odgovarjajo na vprašanja:

1. Zakaj in čemu ste se odločili za podiplomski študij?

2. Koliko lahko pridobljeno znanje uporabite pri opravljanju svojih delovnih obveznosti in kako se to zrcali v vašem OD?

3. Kaj poglobljeno dodatno znanje, ki ste ga pridobili s študijem za magistriraj, pomeni za vas in kaj za delovno organizacijo?

Dipl. oec. Ferdo Gnamuš, ravnatelj Komeriale:

1. Zaradi zanimanja in želje po razširitvi znanja.

2. Dal mi je dodatno znanje z ožjega področja, ki ga dnevno uporabljam v praksi.

3. Tega posebej ne evidentiram, vsekakor se pridobljeno znanje pri OD ne pozna zelo veliko, ker je sistem nagrajevanja koncipiran na drugih postavkah.

Dipl. inž. Berta Grešovnik, vodja skupine za osnovno standardizacijo v RPT:

1. Študij na drugi stopnji na Visoki tehnični šoli v Mariboru mi je dal dovolj motivov za podiplomski študij. Tako sem se v želji, da si pridobim poglobljeno dodatno znanje o snoveh, ki me zanimajo, vpisala na 3. stopnjo.

3. Ker smo imeli predavanja šele iz dveh predmetov, še ne morem govoriti o koristi pridobljenega znanja za moje delo. Predstavljen pa mi je bil način in pravi pristop k raziskovalnemu delu.

3. Metode znanstveno-raziskovalnega dela že uporabljam pri svojem delu, s tem pa se posredno odraža podiplomski študij tudi v osebnem dohodku.

Dipl. inž. Vladimir Hrnčič, vodja toplotne obdelave v Kovačnici:

1. Za podiplomski študij sem se odločil:

— da bi se sprti poglobljeno izobraževal in bi laže spremljal dogodke

oziroma novosti, ki jih uvajajo v metalurgijo v svetu

— da bi laže prišel do virov literature o toplotni obdelavi

2. Znanje, ki ga pridobivam, pa ni najbolj ustrezno sedanjim potrebam in hotenjem, saj je preveč splošno, premalo konkretno in mi ni, razen enega predmeta, »koristil« skoraj nobeden.

Bolj ustrezen način študija za podiplomce bi bila specializacija (normalno v drugih državah), in to z namenom razširiti svoje znanje na svojem delovnem področju. Znanje, pridobljeno na tak način, bi po moje veliko bolj koristilo interesom delovne organizacije in bi vodilo k hitrejšemu reševanju problemov.

3. Resen problem pa predstavlja nagrajevanje, saj vemo, da magistriraj ali doktorat ni ustrezno ovrednoten, niti se ne odraža v osebnem dohodku. Način nagrajevanja strokovnjakov Železarne Ravne je sedaj vse prej kot spodbudjevalen.

Dipl. inž. Henrik Kaker, raziskovalni delavec za metalografijo v RPT:

1. Za podiplomski študij metalurgije sem se odločil predvsem zaradi tega, da si poglobim svoje znanje na področju, kjer delam. To je preiskava materialov z raster elektronsko mikroskopijo. Visokošolski študij mi je dal le širše teoretske osnove, za uspešno uporabo raster elektronskega mikroskopa pri reševanju številnih problemov v praksi pa sta nujni specializacija in permanentno izobraževanje vse življenje. Le tako je mogoče slediti razvoju.

2. Pridobljeno znanje mi osebno pomeni notranje zadovoljstvo. Za delovno organizacijo pa, da uspešno uporabim te teoretične osnove, pridobljene v šoli, pri preiskavah materialov. Poudariti moram, da na področju, kjer delam, ni dovolj samo visokošolska izobrazba, kar dokazuje med drugim tudi to, da delajo na področju elektronske mikroskopije v Evropi ljudje z dokončanim magistrirajem ali doktoratom.

3. Pri preiskavi materialov se prepletajo teorija in praktični problemi, ki jih vsakodnevno rešujem. Vendar je prvi pogoj za reševanje številnih

problemov temeljno teoretično znanje, ki pa se mora vseskozi dopoljevati. Moje mišljenje je, da se moje delo in pridobljeno znanje pri OD sploh ne pozna, ker je OD tako že vnaprej administrativno določen. Mislim pa tudi, da se pri nas v tem trenutku kreativno raziskovalno delo zavira, saj si ne predstavljam razvojno raziskovalnega dela tako, da zjutraj ob šestih vzklopiš »raziskovalne možgane«, ob dveh pa jih izklopiš, kot želijo številni birokrati v naši družbi, tudi v Železarni Ravne.

Dipl. inž. Andrej Lesnik, glavni metalurg v Jeklarni:

1. Ker je pri novih postopkih izdelave jekla vedno bolj potrebno tudi teoretično znanje.

2. Boljše razumevanje in obvladovanje novih tehnologij. Možnost prenosa znanja na druge člane kolektiva.

3. Po modernizaciji del tega že neposredno uporabljam v osebnem dohodku pa se to mogoče pozna pri osebnem prispevku.

Dipl. soc. Marjana Merkač, samostojni organizator poslovanja v Gospodarjenju:

1. Ko sem po diplomi začela delati v železarni, sem ugotovila, da moram dopolniti svoje znanje za področje dela, ki ga opravljam, če želim ustvarjalno delati in poskrbeti za svoj strokovni razvoj. Jasno je, da znanje, ki si ga pridobimo na fakulteti, z leti zastara, zato je permanentno samozobraževanje nujno. Za podiplomski študij sem se odločila zato, da bi si poglobila znanje s točno določenega strokovnega področja na sistematičen način, kar bi mi prihranilo neučinkovito brskanje in iskanje po literaturi.

Poleg tega sem pričakovala, da bom glede na način študija (npr. seminarско delo v skupinah z medsebojno konfrontacijo slušateljev) pridobila veliko tudi praktičnih izkušenj in napotkov.

2. Ugotavljam, da znanje, ki sem si ga pridobila s podiplomskim študijem, dosti bolj poglobljeno in ga morem veliko uspešneje uporabiti pri svojem delu, kot pa je bilo to mogoče samo z znanjem, ki sem si ga pridobila na fakulteti. Pri sedanjem študiju imam možnost izbrati področja, ki me še posebej zanimajo, zato je znanje, ki si ga pridobim, pogosto neposredno uporabno oziroma mi omogoča ustvarjalnejši, bolj razvojni pogled na probleme, s katerimi se ukvarjam. Znanje, ki sem si ga pridobila s tem študijem, mi je dalo veliko strokovno oporo in sklepam, da pomeni pridobitev tudi za delovno organizacijo.

3. Smer podiplomskega študija, za katero sem se odločila, je vsebinsko zelo blizu delu, ki ga opravljam v železarni. Izredno pomembno je, da si lahko človek »zgradi most« med teoretičnim znanjem in praktičnim delom. To pa je laže doseči takrat, kadar se vsebina študija in delovno področje pokrivata. Poleg tega me način študija usmerja k bolj poglobljenemu odnosu do stvari in na analitičen pristop k problemom, s katerimi se srečujem pri delu.

V mojem OD se znanje, ki sem si ga pridobila s podiplomskim študijem, odraža v mesečnem osebnem prispevku. Kadar je naloga take narave (predvsem pri razvojnih, novih in delno utečenih delih), da to »novo« znanje lahko pride do izraza, in če je dobro opravljena, je tudi OP za kakšen odstotek višji. Sicer pa je znano, kakšne so pri nas v železarni razlike v OP pri strokovnih delavcih. Ali bo zaradi moje nove stopnje izobrazbe

spremenjena tudi analitična ocena dela, pa še ne vem.

Dipl. iur. Drago Mežnar, vodja pravne službe v KSZ:

1. Odločil sem se, da bom poglobil z rednim študijem pridobljeno znanje na ožjem, meni zanimivem področju. Menim pa, da je študij na 3. stopnji še preveč »ex katedra« in da bi lahko bil bolj praktično poglobljen.

2. Zame pomeni širši, predvsem poglobljen diapazon znanja, ki ga potrebujem pri delu. Redni študij je precej rok in s takšnim znanjem ob vsakodnevnem spreminjanju, napredovanju znanja ne moreš shajati. Zato mi je študij tudi »prisila« za spoznavanje novejšega in za delo potrebnega znanja. V tem pa se zrcali tudi pridobitev za DO, saj DO so ljudje, če pa ti vedo, bo tudi več in bolje delala delovna organizacija.

3. Dobri del pridobljenih znanj lahko uporabim pri svojem delu, čeprav je v študiju na moji smeri še preveč teorije. Kolikor mi je znano se pri OD »stopenjska izobrazba« ne vrednoti. Znan je le izraz »akademski izobrazba«. Opaziti je pa že, da se to miselnost umika in da bo v bližnji prihodnosti tudi ta višji nivo izobrazbe, seveda ob upoštevanju vseh meril, dobil pravo mesto.

Dipl. oec. Rudolf Rajzer, vodja prodajne operative mehanske oddelave v Komericali:

1. Preden sem diplomiral, sem se imel priložnost seznaniti s programom podiplomskega študija. Program je zajemal zanimive teme s področja širšega poznavanja problematike politične slovene politike in preizkušenih teoretičnih spoznanj v praksi.

Menim, da daje podiplomski študij poglobljeno znanje za reševanje problemov v konkretnih situacijah. Velik poudarek daje predvsem raziskovanju problemov v potankosti ter na tej osnovi oblikovanju zaključkov, ki bodo uporabljeni pri vsakodnevnem delu.

Eden od vzrokov, da sem se odločil za ta študij, je tudi v tem, da se dela timsko v skupinah, kjer pomeni prispevek posameznika novo spoznanje za ostale v skupini.

2. Dosedanje pridobljeno znanje pomeni širše in podrobnejše spoznanje problemov ter primerjavo teoretičnih izhodišč različnih avtorjev v primerjavi s konkretnimi rešitvami v naši DO. Rezultati spoznanj iz predavanj ter timskega dela pri reševanju nalog bodo dali določene rezultate v krajšem časovnem obdobju. V povečavi poslovne politike s prodajo bo treba v prihodnje glede na prisotnost inflacije izdelati konkretne raziskave, saj je znano, da se učinki inflacije negativno odražajo v načrtovanem dohodku.

3. Teoretične osnove podiplomskega študija so zastavljene tako, da jih je glede na organiziranost DO možno prenesti v prakso. Večina teh izhodišč je tudi ekonomsko utemeljenih, torej imajo svojo uporabno vrednost. Ker vsaka sprememba zahteva daljši časovni obdobje, menim, da bo uporabljeno znanje prispevalo k spremembi stanja. Celotne ocene o učinkih tega študija ne morem podati, saj je še precej študijskih področij, ki jih moram obdelati. Nekatero spremembo bom predlagal v nalogi. Kako se delo odraža na OD, so stvari v DO poznane.

Dipl. oec. Andrej Skutnik, vodja uvoznega oddelka v Komericali:

1. Dinamično spreminjajoči se sistem zunanjetrgovinskega poslovanja zahteva, da si mora delavec, ki hoče

v tem sistemu delati, sproti pridobivati teoretična znanja in jih uveljavljati v praksi. Mednarodna menjava blaga in storitev ter mednarodno ekonomsko tehnično sodelovanje se nenehno razvija in prezentira skozi nove oblike, pri nas pa to dinamiko povečuje še nujna za čim večjim izvozom ter nenehne (včasih celo nespametne) zakonske spremembe. Obvladati ta sistem ter se sproti dopolnilno izobraževati je bil vzrok moji odločitvi za podiplomski študij.

2. Znanje, ki ga pridobivam (sem približno na polovici študija), mi pomeni poglobitev in razširitev znanja, ki sem ga pridobil na VEKŠ, hkrati pa tudi osvežitev že poznanih stvari. Ker je podiplomski (in tudi redni) študij na VEKŠ izrazito usmerjen v prakso, mi je to v veliko pomoč pri vodenju uvoza, hkrati pa — upam — tudi korist za delovno organizacijo.

3. Na to vprašanje sem delno že odgovoril, naj dodam le še to, da je večino dodatnega znanja takoj mogoče uporabiti v praksi, tako pri klasičnih poslih uvoz-izvoz, posebej pa še v poslih višjih oblik sodelovanja s tujino (kompensacije, kooperacije, sovlaganja, ramplasmani itd.), ki so zaradi znanih zunanjetrgovinskih ome-

jitev sedaj za železarno še posebej pomembni.

Izobrazba in dopolnilno izobraževanje se v osebnem dohodku ne odražata. »Pisarniški« diplomirani kader zasluži pač danes v železarni manj kot neposredni proizvajalec v topilnici, livarni ali valjarni. To pa je kaj slaba stimulacija za delo nas — »pisarniških«.

Dipl. inž. Stanko Triglav, vodja težke proge v Valjarni:

1. Ker ves razvoj v svetu temelji na znanju, ki ima tam, kjer ga znajo ustrezno vrednotiti, tudi primerno ceneno.

2. Dobro poznavanje teorije je pogoj za uspešno reševanje strokovnih problemov. Znanje je lahko posamezniku v ponos, delovni organizaciji pa v izredno korist, če zna to znanje posameznikov uporabiti.

3. Ker znanje ne vpliva bistveno na OD, je vprašanje, koliko razpoložljivega znanja je dejansko uporabljeno pri opravljanju rednih delovnih obveznosti.

Zbrala Mojca Potočnik

DELOVNO SREČANJE KOVINARJEV KOROŠKE

Od 22. do 24. maja je bilo v Rudniku svinca in topilnica Mežica, TOZD TOM, Integralu Prevalje, DO Delavnice, na Prevaljah in v Železarni Ravne, v tozdih Orodjarne, Industrijski noži, SGV, Energija in Jeklolivarna 9. delovno srečanje kovinarjev Koroške. Prvič je bilo regijsko. Na njem je sodelovalo 82 delavcev iz delovnih organizacij občin Ravne, Dravograd in Radlje.

Po oceni predsednika organizacijskega odbora tov. Franca Čelovnika je srečanje uspelo. Sodelujoči so na njem z vestnim delom dokazali, da so v izdelovalnih časih in kvalitetah še ogromne notranje rezerve, saj so celo v pol krajših časih naredili boljše izdelke kot vsak dan.

Med strugarji je zmagal Jože Kotnik iz SGV, med brusilci Jcže Merkač iz Orodjarne, med rezkalci Mihael Jamnik iz Industrijskih nožev, med orodjarji Alojz Burjak iz TOM, med ključavničarji Maksimiljan Skuk iz Orodjarne, med kovači Ivan Praznik iz SGV, med plamenskimi varilci Anton Repotočnik iz Strojov in delov, med varilci REO in MAG Jože Tomšič iz TOM, med varilci TIG Jože Lasnik iz Jeklolivarne, med livarji-kaluparji Bernard Hovnik iz Jeklolivarne in med avtomehaniki-diesel Jože Praper iz Integrala.

Vsem iskrene čestitke in veliko sreče na republiškem tekmovanju, ki bo od 27. do 29. junija v Titovem Velenju.

H. M.

IZ OBČINE IN REGIJE

KOROŠKA INDUSTRIJA V MARCU IN V 1. KVARTALU 1985

Marca je bila proizvodnja za 10,9% nad poprečno lansko in za 11,6% višja kot marca lani. Primerjalno za 1. četrtletje je letošnja proizvodnja za 4,4% večja kot lanska. Glede na februar je bila marca višja za 9,5%. Zaloge gotovih izdelkov so bile marca za 8,5% nad poprečjem lanskoletnih in za 8,8% nižje kot februarja letos.

SMERNICE ZA UREJANJE PROSTORA 1986—1990

Občina Ravne bo skrbela za skladno namensko rabo prostora ter smotno izrabo kmetijskih in gozdnih zemljišč. Poselitvi bo namenila nekvalitetne kmetijske ali gozdne površine. V obmejnih in hribovitih predelih bo skušala zadržati čimveč prebivalstva. Več pozornosti bo namenjala tudi varstvu kulturne in naravne dediščine.

KRATKOROČNI UKREPI VARSTVA OKOLJA V ČRNI

Krajevna skupnost Črna je na svoji seji v aprilu sprejela več kratkoročnih ukrepov za preprečevanje onesnaževanja okolja, med drugim:

- še naprej je treba raziskovati vsebnost svinca v rastlinah
- v Črni je treba analizirati pitno vodo
- uskladiti je treba vse raziskave o kromosomskih odstopanjih v zgornji Mežiški dolini
- na ožganih površinah je treba preveriti, če so prisotni kloridi.

ORGANI, KI V OBČINI RAVNE OPRAVLJAJO DRUŽBENO KONTROLO CEN

Letos je na področju sistema družbene kontrole cen začela veljati nova zakonodaja. Tako v občini Ravne ukrepe neposredne družbene kontrole cen sprejema Izvršni svet SO Ravne, strokovno analitične in upravne zadeve pa opravlja komite za gospodarstvo in družbenoekonomski razvoj občine Ravne.

(Vir: Referalne informacije INDOK centra št. 4/85)

STARE MODROSTI

- Če človek nima skrbi, si jih naprti.
- Grdi dnevi so često šteti, lepi zelo malo v misel vzeti.
- Hitro nas iskra k hudemu vnema, k dobremu iskra počasni prijema.
- Ljubezen rodi ljubezen.
- Ljubezen se hrani z ljubeznijo.
- Prijetnejša je sladka laž kot bridka resnica.
- Težko je voditi tistega, ki sam noče hoditi.
- Ljubezen skrita je res sladkota, ali ko je očita, še večja sramota.
- Ne sramuj se česa prositi, kajti ves svet stoji na prošnji.
- Druge opravljati boli, sam sebe hvaliti smrdi.
- Kdor ni svoje dni nesrečen bil, pri tem boš malo sočutja dobil.

Stanovanjska politika železarne Ravne

Železarna Ravne ima v lasti in s tem v razpolaganju 1900 stanovanj. Od tega:

— Ravne	1747
— Prevalje	108
— Kotlje	2
— Mežica	14
— Radlje	14
— Slovenj Gradec	12
— Črna	1
— Maribor	1
— Ljubljana	1

Vidimo usmerjenost gradnje novih stanovanj na območju Raven in Prevalj. K temu so vodile predvsem proste gradbene lokacije in razumljive težnje potegniti

finančno sposobni skleniti pogodbe za 30 novih stanovanj.

Število pričakovalcev stanovanj

	lista 84/85	lista 85/86
— dodelitev 86—35 nereš.	134	
— zamenjava 21—14 nereš.	38	
— garsonjere 42—32 nereš.	70	
	149	242

Iz podatkov je razvidno precejšnje povečanje prosilcev tako za družinska stanovanja kot za garsonjere. Zaradi praktično prekinjene gradnje bo primanjkovalo enih in drugih. Vendar bi v bo-

	81/82	82/83	83/84	84/85
Novogradnja	70	75	51	43
Dograditev	2	8	5	9
Adaptacija	16	20	12	40
Odkup	-	1	4	1
Skupaj	88	104	62	93

ljudi bližje delovnemu mestu. Če so bili lokalistični interesi v preteklosti upravičeno grajani, sedaj ni tako.

V letih 1983 in 1984 ni bilo prosilcev za stanovanja v Črni. Na zadnji natečaj (lista 85/86) pa so se prijavili 3 kandidati (dva za dvosobno stanovanje in eden za garsonjero). Zato smo že rezervirali dve dvosobni stanovanji v novem bloku v Črni, medtem ko za nakup garsonjere sedaj ni možnosti. Kljub precejšnjim možnostim gradnje stanovanj na tem koncu doline ter zahtevam in kritikam KS Črna nimamo večjih potreb po nakupu stanovanj, ker ni dovolj zanimanja.

Železarna je od l. 1976 do vključno l. 1985 sama kupila 522 novo zgrajenih stanovanj, skupaj z drugimi delovnimi organizacijami 75, skupaj torej 597.

V zadnjih letih smo zelo zadovoljivo reševali stanovanjsko problematiko naših delavcev. Poprečna doba čakanja na stanovanje je bila dve leti. Slabši časi se nam obetajo v naslednjih letih vključno z letom 1985.

Trenutno imamo sklenjene pogodbe na nakup 31 stanovanj, ki naj bi bila gotova po pogodbi v letu 1985 in iz tega leta so tudi zagotovljena sredstva. Dejansko bo izgotovljenih letos samo 6 stanovanj (Prevalje) ostalih 25 (Prevalje 3, Ravne Suha 15 in Kotlje 11) pa v letu 1986.

Nadaljnja gradnja je še vsa v fazi dogovarjanj, ker še ni izdelanih zazidalnih načrtov. Gradnja Prevalje Polje je zaradi zakona o kmetijskih zemljiščih onemogočena. Razmišlja pa se o dodatni gradnji na Javorniku (700 stanovanj) in še o enem bloku Ob Suhi z 12—15 stanovanji. Kakršnakoli bo odločitev, mora biti hitra zaradi pomanjkanja stanovanj in hitre rasti cen. Trenutno bi bili

doče morali bolj načrtno v vsakem objektu predvideti tudi določeno število garsonjer.

Zaradi težav pri zagotavljanju novih stanovanj moramo biti posebej pozorni na stanovanjske razmere kandidatov za sklenitev delovnega razmerja.

Solidarnostna stanovanja, ki jih zasedajo naši delavci

Vsaka temeljna organizacija, katere delavec je pridobil solidarnostno stanovanje, se je morala zavezati, da bo delavcu v 10 letih zagotovila stanovanje iz lastnega fonda. Iz tega imamo naslednje obveznosti po letih:

1985 — 27 stanovanj
1986 — 4 stanovanja
1987 — 7 stanovanj
1988 — 12 stanovanj
1989 — 7 stanovanj
1990 — 3 stanovanja

Lastna udeležba

Finančna udeležba do sedaj še ni povzročala prehudih problemov tistim, ki so se z varčevanjem pripravili na plačilo. Za pridobitev novega stanovanja je bila poprečna finančna udeležba v letu 1984 137.714 din, najvišja pa 294.190 din.

V letu 1984 je finančno udeležbo plačalo 144 delavcev, 10 pa jih je bilo oproščenih plačila.

Lastna finančna udeležba se nakazuje v sklad skupne porabe za stanovanjsko izgradnjo in se veže za 10 let. Tako bo treba iz sklada skupne porabe vrniti prvim plačnikom že leta 1990.

1990 — 68.312 din
1991 — 3.987.456 din
1992 — 8.374.392 din
1993 — 7.926.082 din
1994 — 10.089.058 din

Kreditiranje individualne gradnje

Podatki kažejo, da število novogradenj močno upada. Razlog je v tem, da ni organizirane individualne gradnje, kot je bila v prejšnjih letih (Kotlje, Strojnska Reka) in v padcu življenjskega standarda zaposlenih. Razlog za veliko povečanje števila kreditov za adaptacijo je v spremembi pravilnika o stanovanjskih razmerjih. Med namene, za katere se lahko pridobi kredit za adaptacijo, smo namreč vključili tudi popravila strehe in izolacijo individualnih hiš.

Zelo majhen je interes pa tudi možnost za nakup stanovanja v etažni lastnini ali individualne hiše.

Razmerje v sredstvih, ki jih namenimo za družbeno stanovanjsko gradnjo in individualno zasebno gradnjo je bilo v letu 1984 72 % proti 28 % v korist družbene gradnje. Prejšnja leta je bil ta procent še manj ugoden za zasebno gradnjo. Zastoji pri družbeni gradnji in hitra rast cen kvadratnega metra stanovanjske površine nas navajata na razmišljanje, da povišamo sedanje možne zneske kreditov za individualno gradnjo. To bi dosegli s spremembo določ-

be v pravilniku, po kateri se za izračun tabel pri posojilih upošteva poprečna cena kvadratnega metra stanovanja v preteklem letu. (Predlog: upoštevali bi ceno iz zadnjih treh mesecev iz preteklega leta.)

Zaključek

Osnovna ugotovitev je, da velika stanovanja niso več zanimiva za pričakovalce stanovanj. To je privedlo do tega, da se gradijo največ trisobna stanovanja z največ 70 m² površine. V letu 1984 ko je bilo zgrajenih 82 novih stanovanj, je znašala poprečna površina stanovanja 53 m². Tega trenda pa ni opaziti pri individualni gradnji. Še vedno načrtujemo in gradimo hiše z velikimi stanovanjskimi površinami.

Druga ugotovitev je strma rast cen kvadratnega metra stanovanja. V letu 1984 je bila poprečna cena 39.000 din, medtem ko se sedaj govori že o ceni okrog 100.000 din za kvadratni meter. To in pa veliko število pričakovalcev stanovanj narekuje, da odgovorni pospešeno pripravijo nove lokacijske načrte ter s tem zagotovijo nadaljnjo gradnjo stanovanj.

Bojan Kranjc

PRVE IZKUŠNJE S KORISTNIMI PREDLOGI

Do 9. maja 1985 je bilo v železarni sprejetih 299 koristnih predlogov. Od teh je 135 že uvedenih. Daleč največ so jih predlagali delavci v tozdu SGV — 84, sledijo pa Jeklarna 33, Energija 21, Valjarna in ETS po 19, Stroji in deli in TRO po 14, Jeklovlek 13, Kovačnica, Pnevmatični stroji in RPT po 9, ostali pa manj. Najmanj so jih zabeležili: Jekloljvarna, DO TSD in Kontrola kakovosti po 3, Transport in PFS po 2, Kalinica, KSZ in Računovodstvo po enega.

Služba za inovacije je med ravnatelji tozdov in delovnih skupnosti izvedla kratko anketo na to temo. Poglejmo najzanimivejše ugotovitve.

1. Na vprašanje, kako je vplivala uvedba koristnih predlogov na ustvarjalnost, je velika večina ravnateljev (18) odgovorila, da se je izboljšala.

2. 13 ravnateljev meni, da je za avtorje bolj privlačno takoj prejeti 3000 ali 1500 din nagrade za koristen predlog kot čakati dalj časa na (praviloma) večji znesek za priznano inovacijo.

3. Več je predlogov, ki še niso bili uvedeni — tako meni 14 ravnateljev, 10 pa, da predlogi, ki so že uvedeni in dajejo rezultate.

4. Na vprašanje, kaj je imel doslej tozd oz. delovna skupnost od koristnih predlogov kot akcije, so ravnatelji opozorili na naslednje:

— motiviranost delavcev, da iščejo boljši in varčnejši način dela,

— drugačno gledanje na delovanje naprav in boljše izkoriščanje le-teh,

— manjša poraba rezervnih delov in znižanje materialnih stroškov,

— večja produktivnost, manj izmečka, lažje, varčnejše delo,

— zadovoljstvo zaradi nagrade občutek pomembnosti.

5. 8 ravnateljev meni, da dose-
danjih koristnih predlogov ne bi mogli šteti za tehnične izboljšave, 6 jih meni, da bi jih lahko. Da bi jih delno, pravi 7 ravnateljev.

Večina ravnateljev sodi, da je akcija dobra in jo je treba nadaljevati, poglobljati in popularizirati. Postopek ugotavljanja je treba poostriiti, člane komisij varovati pred kritikami, predlagatelje pa pred nevoščljivostjo. Komisijam bi olajšali delo tipski zapisniki. Razpon nagrad bi kazalo povečati (morda od 1000 do 6000 din). Treba je ločiti, kaj spada v normalno, redno, delo posameznika ali tozda, ki mora odpravljati napake in okvare (SGV, ETS), kaj pa so res koristni predlogi.

Seveda je to le nekaj mnenj v anketi jih je precej več.

Služba za inovacije je po obdelavi ankete ugotovila:

— Večino odobrenih koristnih predlogov bi lahko šteli tudi za tehnične izboljšave.

— S koristnimi predlogi se precej prijavljajo in odobravajo stare že uvedene inovacije.

— Po prvi oceni (še ne najbolj zanesljivi) so avtorji koristnih predlogov večinoma delavci iz neposredne proizvodnje, sledijo delavci na obdelavi informacij, medtem ko so vodstveni redkejši.

(Vir: Služba za inovacije: Odgovori ravnateljev na vprašalniki v zvezi s koristnimi predlogi)

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto XII

Ravne na Koroškem, 14. junija 1985

Št. 6

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Saša Meško, Irma Fajmut, Barbara Sušnik, Marjana Kjørpenčev in Silvo Jaš, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«

Seminar za člane predsedstev OO ZSMS Železarne Ravne

Koordinacijski svet OO ZSMS Železarne Ravne in njegova komisija za idejnopolitično delo sta organizirala enodneveni seminar za predsednike, člane predsedstva ter nosilce ključnih funkcij v OO ZSMS Železarne Ravne. Glavni moto seminarja je bil dati vsem udeležencem čimveč praktičnega znanja in napotkov pri delu v mladinski organizaciji, hkrati pa jih tudi seznaniti z nekaterimi najaktualnejšimi problemi in nalogami, ki so pred nami v zdajšnjem trenutku. Večina predsednikov in članov predsedstva OO ZSMS v železarni je v tem mandatnem obdobju nova in ravno zaradi tega so se pokazale želje in potrebe po organiziranju kratke, vendar vsebinsko bogate oblike začetnega izobraževanja za nosilce najodgovornejših funkcij v mladinski organizaciji. Praksa prejšnjih let je namreč pokazala, da se novo izvoljeni mladinski aktivisti stežka prilagajajo bodisi obstoječi situaciji, ki vlada v posameznih sredinah, ali pa enostavno s pomanjkljivim znanjem niso kos vsem preprekam vsakdanjosti. Podobna pa je tudi slika članov predsedstva nekaterih OO ZSMS. Kot se je na seminarju pokazalo, bodo postale tovrstne oblike izobraževanja stalne, udeleženci pa bodo dobili poleg osnovnega znanja tudi nekaj možnosti in sposobnosti manevriranja v kriznih trenutkih.

Član poslovodnega odbora Ivan Žagar je mladim spregovoril o družbenoekonomskem razvoju Železarne Ravne ter Slovenskih železarn, hkrati pa nakazal tudi nekatere aktivnosti, ki trenutno potekajo na družbenem področju. Zanimiva in razgibana je bila razprava o mesečni stimulaciji, o gospodarnosti in osebnem prispevku, skratka o vseh področjih, ki živo zanimajo in zadevajo mlade. Vprašan

je bilo veliko, nekatera med njimi zanimiva in tehtna, časa pa premalo, kajti program je bil pač obsežen. Nedvomno pa se bomo podobnih tem še lotevali, pa tudi tov. Žagar je pokazal vse tiste sposobnosti, ki odlikujejo dobrega predavatelja in hkrati tudi uvodničarja, ki zna potem zbuditi zanimanje in diskusijo.

O varnostni in politični oceni v koroški krajini je spregovoril Slavko Kocmut, dotaknil pa se je tudi prestopništva med mladimi ter hkrati omenil nekaj pojavov, ki so najpogostejši na Koroškem. Zanimiva je bila diskusija o varnosti naše meje, kjer se je porodila cela vrsta misli, vrednih nadaljnega analiziranja.

Andrej Logar je bil tudi tokrat zanimiv s protislovji sodobnega sveta, pa s kriznimi gibanji in žarišči doma in po svetu. Udeleženci so bili seznanjeni s potekom osrednje državne proslave na Poljani.

Franjo Miklavc je v svoji temi Vloga in učinkovitost subjektivnih sil detajlneje predstavil nekatere značilnosti, ki jih morajo poznati mladinski aktivisti. Pri aktualnih na-

Mladinke iz Delovne skupnosti KSZ

Stafeta je praznik vseh mladih v železarni

logah v mladinski organizaciji in specifični dela mladih v železarni, o pripravah na mladinski kongres prihodnje leto pa je spregovoril Silvo Jaš. V OO ZSM tako v železarni kot izven nje se naj vodijo razprave o nadaljnjem proslavljanju meseca mladosti, o volitvah '86, kjer so udeleženci zavzeli sklep sistema zaprtih kandidatnih list. Skratka, veliko je bilo še podobnih predlogov, ki se bodo zaradi pomembnosti upoštevali pri delu mladih v železarni. Kar pa je še pomembnejše, takšni enodnevni seminarji so veliko bolj

učinkoviti od klasične izvedbe. V kratkem se namreč pripravlja izobraževalni posvet z mladimi v železarni, ki delajo na specifičnih področjih mladinskega dela, od informiranja, kulture, družbenoekonomskih odnosov do mladinskih delovnih akcij. Vse pa z namenom, da dobi mladi človek, ki je pripravljen delati tako v mladinski organizaciji kot tudi v ostalih družbenih organizacijah in društvih, kar največ prepotrebne znanja.

Silvo Jaš

MLADI TEHNIKI

V Vuzenici je 11. maja potekalo regijsko tekmovanje mladih tehnikov KMT. Sodelovala je večina osnovnih šol iz vseh koroških občin. Zmagovalci regijskega srečanja pa bodo zastopali našo regijo na republiškem tekmovanju mladih tehnikov na Ravnah na Koroškem.

Tekmovanja se je udeležilo 15 osnovnih šol s prek 200 učenci, ki so tekmovali v disciplinah: spoznavanje proizvodnega procesa, konstrukterstvo, klip-klap orodje, Fischer tehnika, računalništvo, ARG, modelarji, raketarji, avtomobilčki, SLO, fotografija, film ipd. Največje število tekmovalcev je bilo na področju računalništva in fotografije. Sodelujoči pa so predstavili svoja dela na razstavi v OŠ Vuzenica ter v vrtcu. Mentorji so razpravljali o namenu tehniške kulture nasploh in aktiv-

nosti pionirjev na tem področju. Razprave so bile dokaj zanimive in aktualne.

Naj omenim nekaj rezultatov: na področju SLO — 1. mesto OŠ Franjo Vrunč Slovenj Gradec, na področju avtomobilčkov — 1. mesto OŠ Mežica, na področju filma — 1. mesto OŠ Slovenj Gradec, na področju fotografije — 1. mesto OŠ Vuzenica itd.

Moram pohvaliti tudi izvedbo regijskega tekmovanja mladih tehnikov. Organizacija, ki je bila v rokah ZOTK Radlje ob Dravi in njenega organizacijskega odbora, je bila na zavirljivi ravni in zelo uspešna. Kljub temu da so organizatorji to tekmovanje prvič organizirali, in to z dokaj minimalnimi finančnimi sredstvi, se lahko pohvalijo in primerjajo z organizacijo nekaterih tovrstnih srečanj na republiškem nivoju.

Matjaž Motaln

POSLOVNA ENOTA ŠTUDENTSKEGA SERVISIA MARIBOR NA RAVNAH

Republiška konferenca ZSMS je že pred časom zavzela stališče, da naj se povsod v Sloveniji, kjer so za to možnosti, ustanovijo poslovne enote že obstoječih študentskih servisov. Tako je bila dana pobuda tudi OK ZSMS Ravne, da ugotovi potrebo in upravičenost PE ŠS na našem področju.

OK ZSMS Ravne je zato navezala stike z delovno organizacijo Študentski servis Maribor in skupaj se je nato ugotavljala smotrnost te ustanovitve. Ugotovili smo, da obstajajo pogoji za poskusno poslovanje PE v polletnih mesecih letošnjega leta (junij, julij, avgust). DO ŠS je zainteresirana in je pripravljena zagotoviti vsa potrebna sredstva za delo in poslovanje PE.

Potreba mladih po PE ŠS se v občini Ravne kaže predvsem zaradi boljšega vključevanja udeležencev usmerjenega izobraževanja v proizvodni in delovni proces ter za izboljšanje njihovega materialnega položaja, omogočanje pridobivanja dodatnih sredstev za študij, vzgojno-izobraževalnega seznanjanja z delovnim procesom in s samoupravno organiziranostjo, smotrne izrabe delovnega časa, izenačevanja različnega socialnega položaja udeležencev usmerjenega izobraževanja ipd.

Motiv za delovno zavzetost mladih, šolajočih se ljudi je dvojen. Prvi je socialni. Čeprav težimo k temu, da se sredstva za štipendiranje študentov in dijakov večajo, je vprašljivo, ali bodo sploh kdaj zagotovljena v tisti višini, da bi zadoščala porastu življenjskih stroškov za normalen potek študija vseh, brez dodatnih virov dohodka. Glede socialnega in materialnega položaja študentov je prav gotovo smotrna vloga študentskih in dijaških servisov, saj le-ti s svojo dejavnostjo omogočajo poseben način zadovoljevanja potreb mladih.

Drugi motiv delovanja mladih pa je naš skupni interes, da se v času šolanja mladi čimbolj in čimprej pripravijo na naloge, ki jih čakajo ob vstopu v združeno delo. Ob predpostavki, da to ne zavira njihovega napredovanja v šoli, za kar se in se bomo tudi nadalje vsi trudili, je tovrstna dejavnost dopolnilna šola v praksi tako z vidika kadrov-

ske politike zaposlovanja kakor tudi šola samoupravljanja.

Letošnje poskusno poslovanje bi torej služilo predvsem kot potrditev potrebe mladih,

Žile

REGIJSKO TEKMOVANJE 'TITO — REVOLUCIJA — MIR

Občinska konferenca ZSMS Ravne je 10. 6. 1985 v Družbenem domu na Prevaljah organizirala regijsko tekmovanje Tito—revolucija—mir. Vsak tekmovalec je imel za rešitev analog 90 minut časa.

V I. kategoriji je sodelovalo 13 tekmovalcev iz vseh OK ZSMS koroške regije. Razvrstili so se takole:

1. Boris Gliebe, OŠ Dravograd, 2. Dimitrij Kranjc, OŠ Slovenj Gradec, 3. Mojca Potočnik, OŠ Črna itn.

Rezultati II. kategorije:

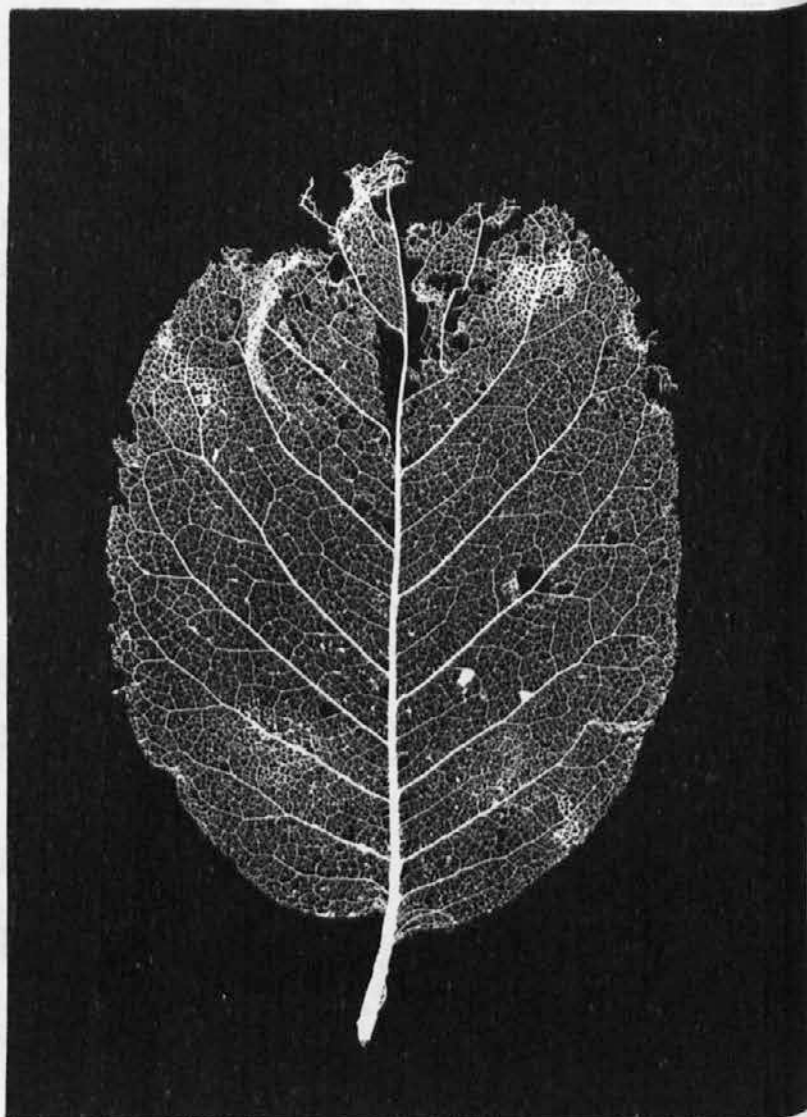
1. Uroš Kranjc, 2. Igor Jukič, 3. Aleksander Grbec, vsi OK ZSMS Ravne.

Edi Lužnik, sekretar
OK ZSMS Ravne na Koroškem

podrejeno pa tudi potrditev potrebe združenega dela po takšnem servisu. Sigurno pa bi to poslovanje bilo pomembno za nadaljnje odločanje o PE ŠS.

Ker smo bili na predsedstvu OK ZSMS Ravne mnenja, da obstaja nujnost in upravičenost ustanovitve PE ŠS v naši občini v tem trenutku in tudi verjetno v najbližji prihodnosti, smo predlagali svetu DO ŠS, da, kolikor soglašata tudi Univerzitetna konferenca ZSMS Maribor, sprejme sklep o ustanovitvi PE ŠS na Ravnah.

Rado Pogorelnik

OD TU IN TAM

»Več pozornosti bodo posvetili delu mladim,« tako so dejali na volilno programski konferenci KS OO ZSMS TAM Maribor, ko so oblikovali sklepe in stališča. Poročilo o delu v mandatnem obdobju 1983—85 je podala dosedanja predsednica Marija Pihler, ki je poudarila, da so rezultati dela največje odvisni od akcijske sposobnosti mladih, dobre organiziranosti in seveda tudi od množičnosti. Čeprav so se pri svojem delu srečevali s številnimi preprekami in težavami, pa so v dveh letih mladi v TAM-u veliko naredili. Na področju družbenoekonomskih odnosov so pripravili vrsto razgovorov in obravnav, ki so se najpogosteje dotikale problemov na področju stanovanjske politike, osebnih dohodkov, izrabe prostega časa in drugih problemov. Mladi so tudi v tem obdobju sodelovali na številnih akcijah, tudi na tekmovanjih mladih kovinarjev.

Novi predsednik KS OO ZSMS Nebojša Stepanovič je dejal, da bodo dali v prihodnjem obdobju še večji poudarek družbenoekonomskim odnosom. Skupaj s sindikatom in zvezo komunistov bodo skušali reševati širše probleme, ki pestijo mlade in družbo nasploh. Pomembno vlogo pri reševanju težav bodo mladi skušali odigrati prek aktiva mladih komunistov. Poseben poudarek pa bodo namenili tudi kadrovske politiki, kajti le z dobro usposobljenimi kadri bodo lahko v celoti uresničili svoje cilje. Pomembna je tudi novica, da si bodo tudi v prihodnje prizadevali ter se vsestransko angažirali, da bi se tradicionalno dobri stiki in sodelovanje med mladimi Tama in Železarne Ravne nadaljevali tako uspešno kot dosedaj.

Na zadnji seji RK ZSMS so ponovno spregovorili o tedniku Mladina in njegovih vsebinski zasnovi oziroma o pisanju o nekaterih dogodkih v tedniku. Nedvomno je ena najbolj kritičnih točk odnos »Mladine« do JLA oziroma pisanje o paradi, vendar pa se tudi v tem primeru ne da zanikati, da redakcija ni izhajala iz platforme ZSMS, ki je odpirala vprašanja tega področja. Sicer pa je zanikanje, da prihaja do sprememb tudi znotraj JLA, nezgodovinsko, kajti obtožuje se »Mladino«, da je odpirala vprašanja, ki jih drugi mediji niso odpirali oziroma da dobijo v »Mladini« besedo tisti, ki je drugje ne dobijo, da se je šla demokracijo zaradi demokracije, vendar ne mislimo zanikati dejstva, da obstaja v naši družbi še zaprtost informacij oziroma informacijskega sistema, da bolj redko prodrejo v javnost tudi za »oblast neugodne informacije«, poleg tega pa tudi v delegatskem sistemu obstajajo zaprte seje, tajna gradiva, družba pa se vendar počasi, a vztrajno odpira, demokratizira in s tem se povečuje pritisk in potreba po večji informiranosti in »Mladina« se je tej potrebi v marsičem odzvala, hkrati pa tudi odpirala vprašanja, ki jih nihče drug ni hotel. Skratka, »Mladina« se je postopoma razvila v to, kar je in sedaj že dolgo ni več le goli informator članstva ZSMS, še več, šla je v smer, ki je v popolnem nasprotju z apolitično zabavnostjo, kar je nedvomno ena pomembnih kvalitiet, ki je nikakor ne smemo izgubiti.

Ko boste prebirali tole vestičko, bodo mladinske delovne akcije že v polnem razmahu, vendar pa je zanimivost predvsem ta, kako je potekalo evidentiranje za vodstva akcij ali še natančneje seminar, ki ga je organiziral center za mladinske delovne akcije pri RK ZSMS. Vsi udeleženci so izrekli pozitivno oceno vsemu, kar se je dogajalo, marsikdo pa je bil tudi prijetno presenečen, saj na seminarju ni bilo klasičnih predavanj, kajti tu so bili postavljeni udeleženci v aktivno vlogo, predavatelji so bili kot nekakšni terapevti. Večino časa so delali v skupinah, kar je omogočilo predvsem to, da so se udeleženci bolje spoznali, pa tudi pogosteje so-

očali svoje poglede na posamezne obravnavane teme z drugimi. Izvedena je bila tudi anketa, kdo bi želel s kom sodelovati v štabih posameznih akcij, medsebojno dobro poznavanje »štaborcev« je hkrati prvi pogoj za uspešno delo in vodenje posamezne akcije.

V naši državi je letos 47 zveznih delovnih akcij, na njih pa bo sodelovalo okoli 50.000 mladih. V teh akcijah bo predvidoma sodelovalo tudi 40 brigad, sestavljenih iz otrok naših zdajcev. Skupna vrednost prostovoljnih del naj bi dosegla vrednost 1,6 milijarde dinarjev.

Pravi brigadirski vrvež je potekal na Ivarčkem jezeru, ko so mladi iz železarne in šolskega centra TNPU Ravne delali igrišča za mini golf ter urejali okolico jezera. Veliko del je bilo združenih tudi s proslavljanjem 1. maja. Rezultati akcije so bili zelo dobri. Vsi, ki so na akciji sodelovali, zaslužijo tudi s strani KS OO ZSMS železarne vso pohvalo in priznanje, pa čeprav je to najbolj skromna oblika, kar lahko daš nekemu, kajti ko se je izrekala tako ali drugače zahvala, pohvala in še kaj vsem, ki so pri izvedbi srečanja železarjev na Ivarčkem sodelovali, se je ravno na udeležence mladinskega prostovoljnega de-

la pozabilo, kar pa je grenak priokus, ki ga nobeno kasnejše opravičevanje ne more izbrisati.

Z novimi, svežimi močmi so se mladi v Težkih strojnih delih lotili del in nalog v mladinski organizaciji. Uspešno so izvedli volilno-programsko konferenco, si smelo zastavili program, ki ga bodo s pomočjo koordinacijskega sveta OO ZSMS železarne tudi izvedli. Se pomembneje pa je, da so imeli pri evidentiranju novega predsedstva srečno roko, kajti kadrovska struktura je takšna, da bo zagotovo kos vsem nalogam in tudi preprekam, ki jih pri delu v ZSMS ni malo. Novi predsednik OO ZSMS TSD je Darko Marinč.

29. junija bo v Kropi srečanje mladih iz Slovenskih železarn, ki po nekajletnem zatíjšju spet prihaja do veljave. Ponovno smo s srečanja začeli lani, ko smo bili organizatorji mladi iz Železarne Ravne. Letos bodo srečanje skupaj pripravili mladi iz Verige Lesce in Plamena Kropa. Udeleženci si bodo ogledali kovaške zanimivosti Kroke in okolice, se odpeljali v Vintgar, manjkalo ne bo športnih srečanj, zanimiv pa bo tudi družabni večer. Skratka, program bo pač takšen, kot ga pripravimo mladi. Iz Železarne Ravne se bo srečanja udeležilo 50 mladincev, torej pohitite s prijavi in tudi z dodatnimi informacijami, ki jih dobite pri predsedniku OO ZSMS.

S. J.

TRIO DOB

Korošci brez glasbe ne moremo. To potrjuje veliko skupin, ki delujejo pri nas. Ene so bolj, druge manj uspešne. Za uspeh je treba veliko delati, zato tudi večina kloni tik pred njim. Eni so vztrajnejši in hočejo prilesti do samega vrha. Kaj si želijo naši sogovorniki, pa boste lahko prebrali v naslednjih vrsticah. Naši gostje so člani skupine DOB.

Pa naj jih kar predstavimo!

Samo Javornik: »Verjetno me bolj poznate pod vzdevkom Mufo. Z glasbo se ukvarjam že pet let. Začel sem že v osmem razredu. Obiskoval sem tudi glasbeno šolo (štiri leta). Hodim pa v 4. letnik naravoslovno-matematične usmeritve.«

Miha Gerold: »V naši sveže pečeni skupini igram kitaro. Tudi jaz se z glasbo ukvarjam že pet let, za razliko od Sama ali Mufa ni-

Skupina Dob

koli nisem obiskoval glasbene šole. Torej sem samouk. Hodim v 4. letnik tehniške šole.»

Simona Javornik: »Sem učenka 7. razreda OŠ Prežihov Voranc. Pojem zato, ker me glasba izredno veseli, k skupini pa me je pritegnil brat. Pet let sem hodila tudi v glasbeno šolo, igrati na orgle.«

»Velikokrat je naključje, da se srečajo ljudje, ki radi skupaj zaigrajo in zapojejo. Prosim, če nam lahko zaupate, kdaj in kako ste se našli ter se odločili, da boste igrali? Zanima nas tudi, kdo je dal pobudo?«

DOB: »Naši začetki segajo v osnovno šolo, kjer sva z Mufom že krepko brenkala, vendar bolj zase. Nato se je razvila skupina, ki se je imenovala Karantanija. Zal je ta razpadla in ker muzikantje pač ne moremo brez glasbe, smo se odločili, da sestavimo ta trio in da nadaljujemo z glasbo.«

»Na začetku ste verjetno imeli težave. Odprite nam vsaj nekaj najpomembnejših!«

DOB: »Sprva sploh nismo našli razumevanja, ko smo brenkali. Sčasoma se je to uredilo. Glavni problem pa je bil finančni. Kako nabaviti opremo, ki je danes zelo draga. Sami smo šli med počitnicami na delo in si prislužili nekaj denarja. Vsekakor je bilo premalo in s pomočjo staršev nam je uspelo nabaviti opremo.«

»Veliko skupin ima probleme s prostorom za vaje. Kako ste vprašanje rešili vi?«

DOB: »To vprašanje so rešili Mufovi in Simonini starši, ki imajo razumevanje za nas in so nam v hiši odstopili sobo, kjer lahko vadimo.«

»Vsak pevec ali skupina poskuša najti svoj stil. Kakšne pesmi igrate?«

DOB: »Večino pesmi napišemo sami. Pišemo vsi. Naša glasba je neke vrste kantavtorska, vendar poskušamo najti neko svojo smer, saj smo vključili shintersizer. To je nekakšna mešanica med kantavtorcem in tehnopopom. Če bo z njo kaj uspeha, bomo šele videli.«

»Verjetno ste si zastavili kakšen cilj. Nam ga lahko izdate?«

DOB: »Naš glavni cilj je trenutno priti do posnetkov, do snemanja, četudi na radiu Slovenj Gradec. Tam nimajo razumevanja za skupine. Zaenkrat nam še ničesar niso omogočili. Ko pa bomo kaj posneli, bi se radi s tem predstavili tudi širšemu občinstvu.«

»Morda bi nam pojasnili še to: od kod ime DOB?«

DOB: »Vsi smo iz Dobje vasi. Kjer danes stojijo naše hiše, je bil včasih hrastov gozd. Hrastu lahko drugače rečemo tudi dob, zato smo se odločili, da se bomo imenovali DOB. Hkrati vsi ljubimo naravo. Upamo, da bomo uspeli in da bomo močni kot hrast.«

Zdenka Božič

Učenci osnovnih šol pišejo

NAŠ PROSTI ČAS

Na naši šoli je bila 2. aprila 1985 občinska problemska konferenca o prostem času pionirjev. Konferenco je organizirala Občinska zveza prijateljev mladine Ravne na Koroškem. OZN je leto 1985 proglasila za leto mladih, zato se je SZP Slovenije odločil, da z organizacijo problemskih konferenc spodbudi in zagotovi možnosti za razpravo o bogatejšem preživljanju prostega časa mladih. Konference so se udeležili delegati PO vseh osnovnih šol v naši občini, prisotni so bili tudi mentorji, dva ravnatelja in predstavnik družbenopolitičnih organizacij. Za začetek so učenci 3. razreda pripravili kratek kulturni program. Obravnavali smo deset točk: 1. Kaj je za nas prosti čas? 2. Kaj najraje počnemo v prostem času? 3. Kaj v prostem času počnemo na posebnih šolah? 4. Kdaj naj bi se odvijale prostovoljne dejavnosti? 5. Katere organizacije in društva v kraju nam omogočajo aktivno preživljanje prostega časa? 6. V katerih prostorih se odvijajo te dejavnosti? 7. Kdo so naši mentorji, ali smo z njimi zadovoljni? 8. Katere težave imamo pri delu v interesnih dejavnostih? 9. Kako bi uspešneje pridobivali mentorje, prostore in potreščine? Pri zadnji, 10. točki, smo obravnavali sklepe konference. Za nas je prosti čas tisti čas, ko smo brez obveznosti, ali čas, ko se ukvarjamo z dejavnostmi, ki nas veselijo in razvedrijo.

Pionirji se v prostem času radi igramo, beremo knjige, gledamo televizijo, se ukvarja-

mo s športom, obiskujemo prijatelje, kolesarimo ipd. Vsaka šola v naši občini ima dobro razvite dejavnosti, zato lahko vsak pionir najde tisto področje, ki ga zanima in veseli. V vseh večjih krajih v naši občini delujejo razne organizacije in društva, ki nam omogočajo, da aktivno preživljamo prosti čas. Morali bi pritegniti tudi tiste pionirje, ki še niso vključeni in večkrat ne vedo, kaj bi počeli. Večina pionirjev meni, da so ob sobotah in nedeljah najraje prosti, nekateri pa bi tudi ta dva dni obiskovali zanimive prireditve in tekmovanja. Interesne dejavnosti se večinoma odvijajo v šolah, telovadnicah, v Domu telesne kulture, na igrišču in v naravi. Za nekatere dejavnosti imamo zunanje mentorje, s katerimi smo zelo zadovoljni. Večina jih vestno opravlja svoje delo.

Na republiški konferenci, ki je bila 12. in 13. aprila v Kranju, sta našo občino zastopala pionirja iz Črne in Mežice.

Anita KUŠEJ in Natalija HUDRAP, 4. a,
članici novinarsko-dopisniškega krožka
Osnovne šole Prežihovega Voranca
RAVNE NA KOROŠKEM

ALI SMO NA RAVNAH RES TAKO NEKULTURNI

V sredo, 3. aprila, smo imeli delovno, očiščevalno akcijo. Cistili smo rob Čečovja pri kavarni in breg nad tržnico. Odpadke smo pobirali v vrečke, nato pa smo jih zmetali v večje vreče ali pa smo jih nesli

RECEPTI NAŠIH BABIC

SIROVI CMOKI

Potrebuje:

15 dkg surovega masla, 3 rumenjake, 1/2 kg skute, sol, 15 dkg zdroba, 5 beljakov, nekaj žlic kisle smetane, 15 dkg drobtin.

Maslo umešamo, mu pridenemo rumenjake, pretlačen sir, malo kisle smetane, sol, zdrob in pustimo, da zmes počiva pol ure. Nazadnje primešamo še sneg. Skuhamo v slanem kropu, najprej en cmok, če je pretrd, dodamo še nekoliko mleka, če je premehak, nekoliko zdroba. Kuhane cmoke zabelimo s prepraženimi drobtinami.

ČEŠNJEVI CMOKI

Potrebuje:

1 kg krompirja, 30 dkg moke, 2 jajci, sol; 1 kg češenj, 10 dkg sladkorja, slan krop; 10 dkg surovega masla, 5 dkg drobtin, 5 dkg sladkorja za potresanje, 1 zavitek vanilijevega sladkorja ali malo cimeta.

Opran krompir skuhamo, olupimo, še vročega pretlačimo in zmešamo z moko. Potem mu dodamo še jajci, sol in če hočemo, tudi 3 dkg surovega masla in vse skupaj hitro zgnemo v gladko testo. Debele češnje, iz katerih pobereemo koščice, napolnimo s sladkorjem, pomešanim z vanilijevim sladkorjem ali cimetom. Potem testo razvaljamo na pomokani deski za nožev rob na debelo ter ga zrežemo na majhne kvadrate. Vsak kvadrat obložimo s tremi do štirimi češnjami in napravimo lepe cmoke, ki jih skuhamo v slanem kropu (10 minut). Kuhane cmoke odcedimo, denemo v skledo, zabelimo s prepraženimi drobtinami in potresemo z vanilijevim sladkorjem ali s sladkorjem in cimetom.

Andreja Hrastnik, PFS

v kontejner. Na tleh je bilo veliko papirja in steklovine. Paziti smo morali na prste, da se jih nismo porezali. Ne morem verjeti, da smo ljudje na Ravnah tako nekulturni in odvračamo papirčke, kamor se nam zljubi, samo v koše, ki samevajo na zidu, ne. Turista, ki se pripelje na Ravne, verjetno kar prizadene, ker je okolje tako onesnaženo. Če bi imeli tako urejeno kot v drugih državah, bi vsem koristilo zaradi zdravja in lepote.

Torej, potrudimo se in naše mesto Ravne na Koroškem bo lepše!

Andreja ABRAHAM, 6. c

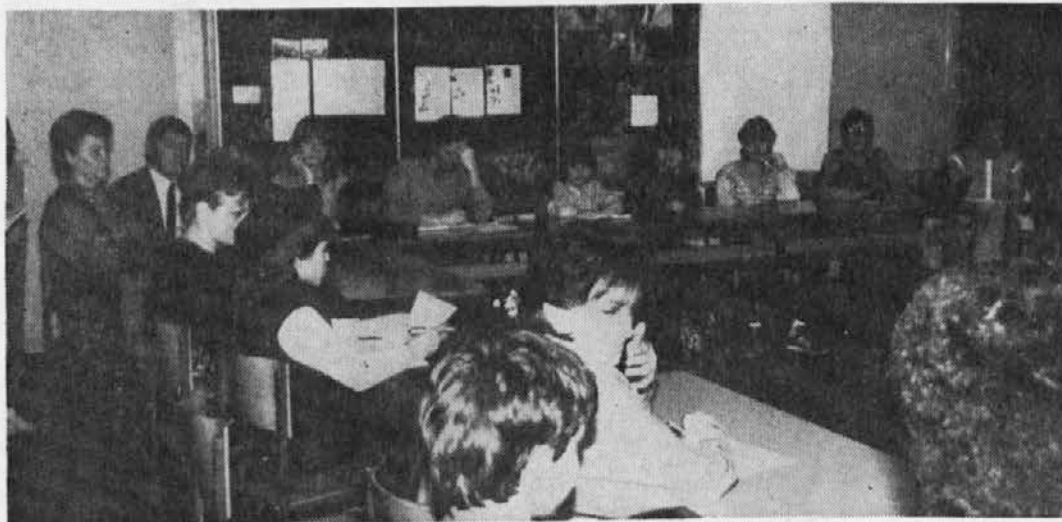
SVOBODI IN MIRU

Po radiu, po TV, v časopisih, v pogovorih poslušam o veliki preteklosti naših narodov, narodnosti, ljudi. Slavna preteklost naših narodov je zame nekaj, kar me navdušuje, nekaj, kar je vredno spoštovanja in česar naša generacija nikoli ne bo mogla doseči. Pa vendar: »Tudi jaz želim nekoč pripovedovati otrokom o stvarih, ki smo jih mi storili za svobodo za svet, ko smo bili mladi.«

Svet je tudi danes krvav, krivičen, krut. Mnogi narodi živijo na robu človeškega dostojanstva, v lakoti, brez zdravniške pomoči... Sama, čeprav na skoraj nevden način, poskušam sodelovati pri izboljšanju podobnega sveta: delam v razredni skupnosti, pomagam skrbeti za boljše okolje, pomagam pri delu ostareli babici in dedku. Trudim se, da bi prispevala svoj delež za lepše odnose med ljudmi. In takrat razmišljam: »Če bi vsi ljudje na svetu prispevali takšne drobne deleže za mir, za srečo ljudi, če bi vsi narodi in vse vlade dale denar, ki gre v nesmiselno oboroževanje za uničenje tega planeta, v mirosljubne namene, bi bilo povsem drugače, mnogo lepše.«

Takšen je moj načrt, da bi dosegli na svetu srečo in mir. Zelo je enostaven in ni vezan na denar. Vezan je le na medsebojno spoštovanje ljudi.

Darja Nabernik, 8. c
COŠ Koroški Jeklarji

Občinska pionirska konferenca o prostem času pionirjev

ŽELEZARJI DELEGATI

Aprila in maja sta bili v železarni po dve konferenci delegacij.

5. aprila so delegati konference delegacij za zbor uporabnikov in izvajalcev Občinske raziskovalne skupnosti med drugim predlagali, da se med raziskovalne naloge vključi tudi naloga o upravičenosti gradnje plinovoda za centralno ogrevanje do Črne. Gradnja tega plinovoda bi namreč zahtevala ogromna družbena sredstva, vprašanje pa je, če bi bilo ogrevanje cenejše. Za nekatere raziskovalne naloge, npr. Vpliv svinca na prebivalce Zgornje Mežiške doline, Priprava projekta za varstvo okolja, Primerjava različnih načinov odžveplanja dimnih plinov z izbiro najustrežnejšega načina za mežiško topilnico in Obremenjenost površin s težkimi kovinami v Zgornji Mežiški dolini, je konferenca menila, da jih je treba pospešeno reševati.

Konferenca delegacij za pokojninsko-invalidsko zavarovanje je na svoji seji 18. aprila soglašala z vsebino družbenega dogovora o usklajevanju pokojnin. Menila je, da naj razpon med najvišjo in najnižjo pokojnino ostane 3,1, da se domu zavarovancev v Lukavcih dodeli 50% zaprosene vsote, da se Občinski zvezi društva upokojencev dodeli dotacija za ureitev prostorov v vrednosti dveh enosobnih stanovanj (8 milijonov din) in da je treba pokojnine, uveljavljene v letu 1975, pregledati in uskladiti, tako kot je storjeno za pokojnine v letih 1976—1984. Na tej seji so delegati tudi dali pobudo, da se v letu 1985 akontacije nadomestil delovnim invalidom v Železarni Ravne izjemoma povečajo, saj je dvig OD v letu 1985 zelo visok, akontacije pa se med letom ne spreminjajo. V začetku maja je bila konferenca delegacij za zbor združene-

ga dela. Delegati na njej so menili, da bi železarna morala dobiti vsaj en izvod zapisnika skupščine, če ne, pa vsaj odgovore na vprašanja in pripombe. Na gradivo za 30. sejo skupščine so izoblikovali več vprašanj in pripomb, med drugim:

— na kakšni osnovi se je OD v DO Delavnice (SOZD Integral) tako močno povečal, kje so vzroki za tako visoke OD v dimnikarskem podjetju Ravne in tako nizke v Grafiki

— slovensko prehrabno industrijo je treba razviti tako, da bodo izkoriščene vse možnosti

— izboljšanje cestnega omrežja v obmejni občini, kot je občina Ravne, bi moralo biti vključeno v dolgoročni plan SRS

— na Koroškem bi morali bolj razviti lesno predelovalno indu-

strijo, tako bi bile večje možnosti za zaposlovanje žensk

— zakaj je akcija za ponovitev referendumu predstavljena, kaj bo v primeru, če referendum kje spet ne bo uspel.

Konferenca delegacij za stanovanjsko gospodarstvo se na seji 17. maja ni strinjala s finančnim načrtom Samoupravne stanovanjske skupnosti za leto 1985, saj predvideva 91-odstotno podražitev stanarin. Zanimalo jo je, zakaj strokovna služba SSS pošilja hišnim svetom pozive, naj sami čistijo strehe in Javorniku, na drugi strani pa trdi, da so zamakanje povzročili stanovalci, ker so hodili po strehi. Strehe naj čistijo strokovno usposobljeni ljudje. Konferenca želi odgovor na vprašanje, zakaj je tehnična dokumentacija tako draga, čeprav so bloki v glavnem grajeni tipsko.

(Vir: zapisnik konference delegacij)

Leto 2000 se je že začelo

Od novega tisočletja nas loči še 15 let. To je veliko, pa tudi malo. Veliko je najprej zato, ker smo ljudje večinoma realisti, ki prepuščamo domišljijo otrokom in vizije pesnikom. Ker nas čas že vrsto let zalaga s kupom neznanj in spremenljivk, ker marsikaterega načrta nismo dosegli, smo privzeli previdnost in se navadili majhnih korakov iz leta v leto. Zato si upamo predstavljati prihodnost največ za eno petletno srednjeročno obdobje. Ko pa smo zdaj prisiljeni gledati kar za tri taka obdobja naprej, si znamo pomagati le na ta način, da današnjo realnost projiciramo v

leto 2000, le da jo pač ustrezno povečamo in obilo začnimo z naprednim besednjakom.

Tega seveda dodobra poznamo iz dnevnih občil. Reče se mu »prestrukturiranje gospodarstva«, »večja produktivnost«, »vgrajevanje znanja v izdelke«, »izvoz lastne pameti« itn. itn. Nobenega dvoma ni, da so ta gesla pametna in sodobna. Imajo pa enako slabost kot že mnoga pred njimi — zelo so načelna. Kako jih namreč kje uresničiti, je pač prepuščeno vodilnim glavam v delovnih organizacijah in občinah križem po republiki in seveda tudi pri nas.

Zato nam analize v zvezi z l. 2000 kažejo vse sedanje delovne organizacije v občini nekaj večje, posodobljene, stremeče k finalni proizvodnji in izvozu. Nobena nova se ne bo rodila, nobena sedanja ne bo umrla. Zanesljivo se nam pač zdi, da bodo stebri občinskega gospodarstva tudi v novem tisočletju jeklo, svinec in les. Želimo si le, naj ta področja ne bi bila zelo odvisna od nihanj na svetovnih trgih.

Pregrešnih možnosti, da bi utegnile predraga energija, legure in transport postaviti proizvodnjo jekla kdaj pod vprašaj ali da bi nekoč svinca v Peci dokončno zmanjkalo, sploh ne dopuščamo in zato za takšne primere tudi ne ponujamo alternativnih rešitev.

Vemo: obstajati bi morale ustanove, ki bi bile sposobne pravi čas predvideti tudi velike spremembe in za tak primer modro svetovati. Takšnih pa pri nas ni. Samo odlično poznavanje domačih in tujih trgov (marketing) bi pač lahko vedelo za smeri in hitrost razvoja na področju črne in barvne metalurgije, strojegrade in lesarstva. Samo takšne službe bi lahko tvegale napovedi, kaj bo šlo najbolje v denar tam l. 1990—1995—2000, potem pa bi strokovnjaki razvojnih služb z vseh teh področij začeli razvijati ustrezne izdelke, preizkušati prototipe ter uvajati perspektivno proizvodnjo.

Tu pa nenadoma ugotovimo, da 15 let nikakor ni tako zelo veliko, saj se novi izdelki niti ne rodijo niti ne prodrejo čez noč.

15 let pa je malo tudi zato, ker drevesa, iz katerih naj bi l. 2000 izdelovali izvozno pohištvo, rastejo že 15 — 20 let — če smo jih takrat seveda zasadili. 15 let pa so stari tudi tisti strokovnjaki, ki naj bi l. 2000 izdelovali načrte za takšno pohištvo (in seveda za stroje itn.), ki naj bi krepko pomagali oblikovati podobo in usodo svojih krajev. Osnovno šolo zaključujejo in usmerili so se v srednje šole.

V veliki meri so miselno že oblikovani, a morda je vendarle še čas, da jih došolamo za potrebe novega tisočletja in jih oborožimo za čimbolj ustvarjalno delo. Šolniki vedo bolj kot kdo drug, ali jih ženejo k japonski intenzivnosti pri študiju in delu, ali jih seznanjajo s stresi nenehnih kvalifikacij v času študija in ali jih usposabljammo za reševanje problemov bolj kot za kopičenje balastnih znanj.

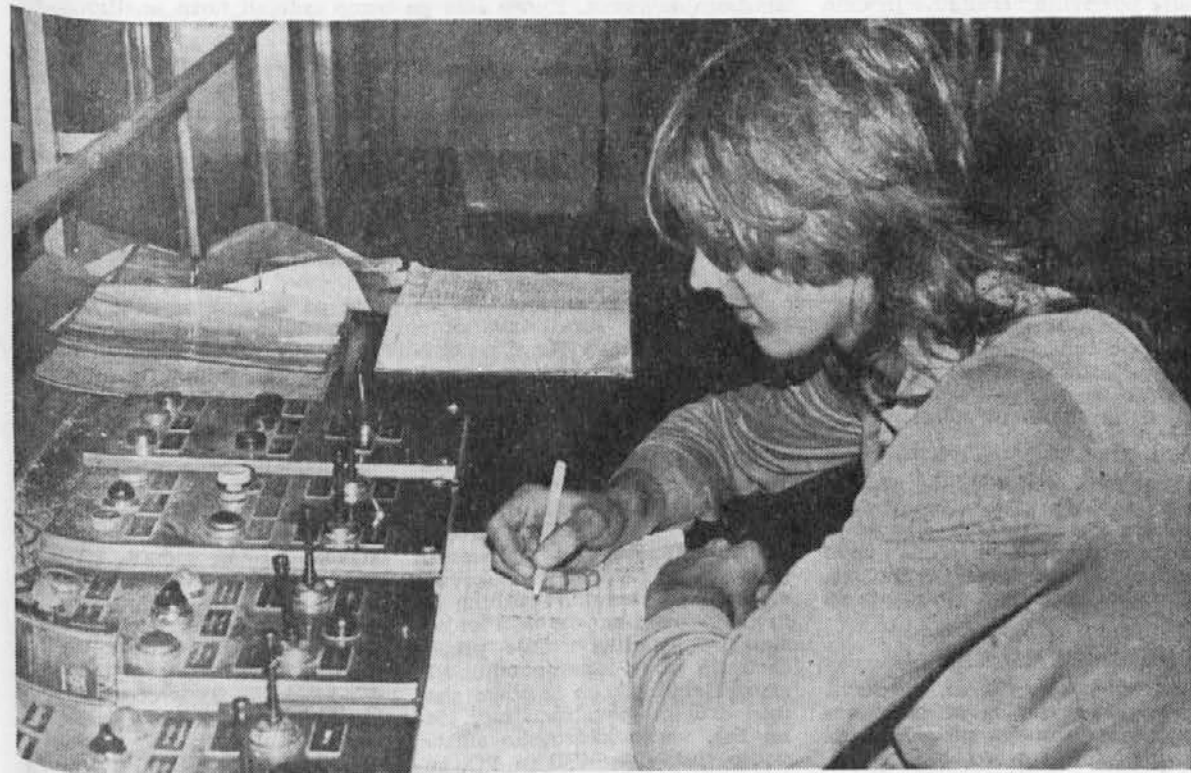
Najbrž pa bi si morali biti na jasnem otroci in starši: ali vodi do koncentriranega znanja in ustvarjalnosti samo takšna pot ali pa še vedno verjamemo tudi v lagodnejše.

Globoka zasidranost v sedanosti pa ni značilna samo za gospodarski del razgledovanj po l. 2000, ampak ni drugače tudi na družbenem področju. Samo nekaj drobcev za zgled:

— Upamo si npr. napovedati, da bo l. 2000 na Ravnah nekaj sto šolarjev več kot danes, ne upamo pa si hkrati zapisati, da bi zanje takrat potrebovali novo osnovno šolo.

— Enako za okoli 1000 starostnikov več ni povedano, ali jim načrtujemo nov dom, povečanje sedanega v Črnečah ali kaj.

— Čeprav strokovnjaki s področja sociale opozarjajo na rastoče težave v družinah kot naj-

Pultist

manjših celicah družbe, se kdove odkod jemlje v dolgoročne napovedi optimizem, da naj bi družine l. 2000 po vrsti uspešno varovale polovico predšolskih otrok, skrbel za starostnike itn., skratka, držale naj bi pokonci vse tisto, za kar bi sicer zmanjkalo družbenega denarja.

— Z računalništvom si sestavljalci analiz niso vedeli kaj prida pomagati, nikar da bi mu napovedali kakšno vlogo na področju video umetnosti. Zato pa so priporočili oživiljanje amaterske kulture. — Menda ne, da bi jo v čitalniški embalaži varno prenesli iz 19. v 21. stoletje!

Čeprav dosedanja razgledi v prihodnost nikakor ne ponujajo drznih rešitev, je morda le tako, da naslednjih 15 let po starem ne bo šlo več naprej. Če naj znanje in ustvarjalnost res izpodrineta čimveč težkih in umazanih del, dobri medsebojni odnosi v tovarnah, v družinah, soseskah pa naj (ali ne bodo) pomagajo živeti mladim in starim v strpnosti in slogi, potem moramo pač čimprej postati ustvarjalni in humani.

To pa ne gre od danes do jutri. Zato se je l. 2000 že pričelo.

Marjan Kolar

Pet mesecev klicev na št. 304

V petih mesecih (od 25. 9. 1984 do 27. 2. 1985) smo v 16. št. Novic objavili 123 klicev delavcev. V 29 primerih so se delavci predstavili (23,6%), 94 klicev je bilo anonimnih (76,4%).

Očitnih nerganj, provokacij in neupravičenih tožarjenj sodelavcev nismo objavljali, prav tako ne januarskih klicev zaradi avtobusnih zamud in klicev v zvezi z malicami. Te smo večinoma usmerjali na ustrezne službe.

Po vsebini in pogostnosti so bili klici razdeljeni takole:

vsebina	število	odstotek
1. opozorila na manjše nepravilnosti, nedoslednosti in malomarnosti v železarni	29	23,5
2. družbena prehrana, standard	16	13
3. področje OD	14	11,3
4. predlagane manjše rutinske izboljšave, opozorila na varčevanje	13	10,5
5. anonimna tožarjenja sodelavcev in nerganja	9	7,3
6. zahteva po posredovanju različnih informacij	8	6,5
7. zdravstvo, bolnišnica	7	5,7
8. prevozi, parkirišča	7	5,7
9. vprašanja in pripombe v zvezi z vratarji in varnostniki	5	4

Trije so vprašali o pranju in šivanju delovnih oblek, trije o razdaljevanju naših glasil, dva o OD člana PO in predsednika SO, po eden o evidentiranju dela, delovni dobi, kidanju snega in objavi srbsko-hrvatskih besedil v Fužinarju.

NAMENU RUBRIKE ZA SILO USTREZA 34 ODST. VPRAŠANJ

V prvem pozivu h klicem delavcem (pozneje pa še večkrat) smo jasno napisali, da uvajamo rubriko zato, ker želimo prejeti čimveč pobud, kritik in predlogov za izboljšanje poslovnih rezultatov in dela v posameznih delovnih okoljih in v vsej železarni. Temu pozivu delno ustreza 42 klicev (točki 1 in 4 v tabeli), kar znese 34 odst. Če pa bi med njimi iskali koristne predloge, kakor smo jih medtem definirali in uvedli s pravilnikom, bi težko našli katerega.

Opozorila te vrste kažejo predvsem, do katere mere je v delavcih razvit čut za to, kaj je prav in kaj ne. Pozitivno je tudi zvedeti, kako smo s svojim delom in vedenjem nenehno vsem na ožeh in da si dejansko nihče ne sme privoščiti spodrseljave ali dvojne morale pri disciplini in odgovornosti, ki jo istočasno zahtevamo od drugih. Da je pa zraven obilo drobnjakarstva, kritike, ki izvirajo iz polinformiranosti in nevoščljivosti, je tudi res, a o tem še kasneje.

MALICE IN OD — 24 ODST.

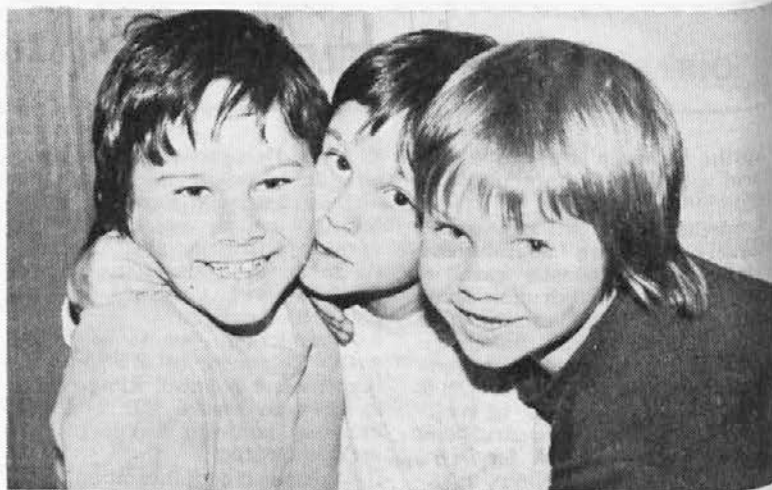
Kar četrtina takšnih klicev (z neobjavljenimi vred pa še več) kaže, da nam ti dve področji veliko pomenita, pa tudi, da predvsem o sistemu delitve OD še zmeraj malo vemo. Ne da bi to hoteli, so Novice delno postale neke vrste javna pritožna knjiga naših jedilnic. Zato takšne klice vedno bolj usmerjamo na Družbeni standard.

DELAVCI MARSICEŠA NE VEDO

»Ali delavci odgovarjajo za storjelome tudi materialno?« »Ali je železarna članica smučarskega sklada?« — vrsta podobnih vprašanj kaže, s koliko področij manjka delavcem informacij in jih želijo imeti. Ker klice te vrste prejema tudi druge strokovne službe (najpogosteje službi za sistem in obračun OD, socialna, kadrovska, stanovanjska), bi morda kazalo zbrati najbolj pogostna vprašanja in jih z odgovori vred poslati vodstvom tozdov.

»VPRAŠAJ, KAJ TE ZANIMA, IN POVEM TI, KDO SI«

Čeprav trd, ta naslov še najbolj ustreza tistim klicem, ki, skriti za anonimnost, tožarajo konkretne sodelavce za resnične ali namišljene prekrške, nergajo zaradi drobnarij, ne verjamejo podatkom, ki jih zberemo z raznih krajev in objavimo, žalijo svoje vodilne delavce in sploh kažejo s prstom levo in desno, a nikoli nase. Komentar ni potreben, le — preveč je še tega v nas.

Bučke

POVZETEK IN OCENA

Tudi ob zelo širokogrudni delitvi klicev na pozitivne in negativne jih niti polovica ne ustreza namenu, zaradi katerega smo to rubriko odprli. Osnovna pomanjkljivost je anonimnost. Tu je težko kaj storiti, saj so se že v nekaj primerih delavci predstavili z lažnimi imeni. Skrivaštvo pa nenehno omogoča razne vrste nesramnosti. Druga značilnost: vsa vprašanja so izrazito konkretna, na dvogovorni ravni. Nobeno se ne dvigne do širših dimenzij, ne vprašuje po načelnih stvareh, ne povezuje načel s prakso, ne pozna vzročnih povezav ne dialektike itn. — Iz daljše časovne perspektive se precej vprašani kaže zelo banalno enodnevni.

Je pa to po svoje razumljivo, saj je glasovom slišati (gre pač za klice), da se marsikdaj tresejo od razburjenja. Človeku se zgodi krivica (ali vsaj misli, da se mu je), pa zavrti telefon in si da duška.

Kakršnekoli poglede v duševnost in miselnost naših delavcev ti klici razen naštetega še kažejo, jasno opozarjajo naslednje:

● Delavci si še po 35 letih samoupravljanja v veliki meri ne upajo na sestankih javno povedati, kaj se jim ne zdi prav in kaj jih teži. (Sprostiti tudi te zavore je morda ena od številnih nalog samoupravnih delovnih skupin.) Imajo pa seveda kar precej vprašanj in pripomb na dogajanja okrog sebe.

● Zanimivo reagira tudi precej tistih, od katerih iščemo odgovore: praviloma najprej vprašajo, »kdo je klical«, šele nato jih zanima vsebina vprašanja.

● Po interesih, obzorju, razgledanosti in znanju smo še ozki, zato vprašanja redko povrtajo v globino, zadevajo bistvo stvari in nakužujejo vsaj smeri možnih rešitev.

● Številka 304 tu in tam menda postaja »bav-bav«, s katerim delavci včasih postrašijo koga. Bajе kdaj celo pomaga, da se kaj prej uredi.

KONEC LETA NOVA ANALIZA

Čeprav torej rubrika v celoti ni izpolnila pričakovanj, je videla družbenopolitična koordinacija železarne v njej dovolj pozitivnega, da je svetovala, naj z njo nadaljujemo s primernim taktom in skrbimo za dostojno raven. Konec leta pa bomo izdelali novo analizo.

Urednik

OBČNI ZBOR AKTIVA INVALIDOV ŽELEZARNE RAVNE

Kot vsako leto, smo se tudi letos 20. 4. 1985 zbrali invalidi iz Železarne Ravne v Nami na občnem zboru, da bi kritično ocenili svoje delo, da bi ponovno opozorili na probleme, s katerimi se srečujemo in da bi pri tem nakazali tudi rešitve le-teh.

Med večino invalidov je zakoninjen mnenje, da je v Železarni Ravne na splošno, pa tudi med vodilnimi in nekaterimi strokovnimi delavci v strokovnih službah — premalo posluha za invalide oziroma da se invalidska problematika rešuje prepočasno. Da bi to mnenje odpravili, smo sklenili, da na ta občni zbor med drugimi povabimo tudi člana PO, vodjo kadrovske službe, vodjo službe za VPD in VO, socialne delavce ter predstavnika strokovnih služb iz SPIZ Ravne.

Žal pa moram zapisati, da se je od naštetih udeležil občnega zbora samo referent za invalidske zadeve tov. Milan Praznik. Drži, da se jih je nekaj opravičilo. Drži pa tudi, in takšnega mnenja so bili tudi vsi prisotni, da imajo vsi našeti svoje namestnike, ti pa tudi svoje namestnike in da vsi ti niso bili zadržani. Tem bi lahko bili za vzgled predsednik IO konference OOSZ železarne, predsednik občinskega sindikalnega sveta, predsednik Društva invalidov Ravne ter predstavniki iz železarne Jesenice in Store. ki so se zbora udeležili. Kolikšno škodo in nezadovoljstvo lahko povzroči neudeležba nekoga iz omenjenih služb na sestanku, je lep krimer 12. seja aktiva invalidov, na kateri je bila glavna točka informacija o poteku odmera

nadomestil OD za invalide. To pa je zadeva, ki trenutno najbolj žuli večino invalidov. Hoteli smo namreč dobiti celovito informacijo, kako poteka odmera, zato smo na sejo povabili tov. Rudija Lenassija — SPIZ Ravne ter Jožeta Grudna, vodjo kadrovske službe v železarni, toda na sejo je pravočasno prišel samo predstavnik iz SPIZ, predstavnik iz železarne pa je bil zadržan in je poslal svojo pooblaščenko šele po posredovanju. Ta pa ni mogla odgovoriti na vsa zastavljena vprašanja, saj ne dela direktno pri odmeri nadomestil. Ti opisani primeri so tudi glavni vzrok, da so nekateri člani aktiva celo predlagali, da bi aktiv razpustili, ker mu je onemogočeno, da bi v celoti odigral vlogo, zaradi katere je bil ustanovljen in mu jo predpisuje njegov statut.

Kljub vsemu pa podpisani, ki sem trenutno predsednik aktiva, menim, da vse le ni tako črno, da smo naredili določene premike naprej, da v osebnih stikih zelo dobro sodelujemo z vsemi omenjenimi in da bodo sčasoma dojeli, da mora biti aktiv res

enakopraven partner pri vseh tovrstnih odločitvah. Verjamem tudi, če smo zmogli preboleti bolezn, se prilagoditi novim delovnim mestom in novemu načinu življenja, bomo zmogli tudi to, da bomo s strpnostjo in preudarnostjo — saj problemi niso od včeraj — pomagali pri reševanju le-teh.

Vse aktivne pa tudi že upokojene člane vabim, da se z najožjimi svojci v čim večjem številu udeležijo letos že osmega po vrsti — tradicionalnega srečanja invalidov SZ, ki ga letos prireja ta Veriga Lesce in Plamen Krova in bo na Bledu 22. 6. 1985. Na teh srečanjih se zberemo invalidi iz vsega sveta, da lahko izmenjavamo izkušnje in spoznavamo, kako probleme rešujejo drugod. To pa je tudi glavni namen teh srečanj.

Za konec naj še zapišem, da so sklepi z letne konference in program dela za naprej v glavnem takšni, kot so bili že objavljeni v eni prejšnjih števil (št. 4) Informativnega fužinarja.

Tone Kunej

vrednost, saj vsebujejo beljakovine, ogljikove hidrate, masti in vitamine.

Pripravljamo jih lahko sveže, posušene, vložene v kis ali zamrznjene. Nikakor pa svežih ne shranimo v hladilnik ali v klet za ves teden naprej. Tudi dobra, užitna goba lahko postane prav neprijetna, če jo jemo nekaj dni po tistem, ko smo jo utrgali.

Nevarnosti pri uživanju gob

Težave bi razvrstili v tri skupine:

1. Neprijetne slabosti oz. zastrupitve, če jemo stare gobe ali postane, pred več urami (celo dnevi) pripravljene gobe

2. Zastrupitve, kjer se pojavijo znaki že po 15 minutah do 2 uri po zaužitju

V tej skupine so še podskupine:

— Najprej gobe, ki povzročajo različne želodčne težave (žvepljenjače, vražji goban, bljuvaste golobice itd.)

— Druge, imenujemo jih muškarinske zastrupitve, kažejo že težjo sliko z znojenjem, slinjenjem, padcem krvnega tlaka, bruhanjem, drisko itd. (rdeča in panterjeva mušnica)

— Tretje povzročajo težave le, če gobjo pojedino zalijemo še z alkoholom (npr. tintnice)

3. Najbolj nevarne gobe začnejo povzročati težave šele 6—40 ur po zaužitju. Pri teh sodelujejo v telesu kar trije strupi, ki nevarno razkrajajo človeške celice. Najprej nastopi bruhanje in driska, nato mišični krči, apatija, izsušitev telesa. Sledi kratko izboljšanje, nato pa nov napad, poškodbe jeter in ledvic in po 3—5 dneh lahko tudi smrt (zelena mušnica, rdeča razcepljenka).

Literatura omenja tudi preobčutljivost nekaterih ljudi na hrčke. Takšni lahko po zaužitju le-teh umrejo zaradi alergije.

Kako pomagamo

Pri prvih dveh grupah še pomaga bruhanje, izpiranje želodca in nadomeščanje izgubljene tekočine (čaj, mleko, voda). Pri zadnji skupini je potrebna že specialistična pomoč v bolnišnici in ta ni vedno uspešna.

Dobro je vedno vedeti, kakšno gobo smo jedli, ob obisku zdravnika pa tudi pokazati izbljuvke.

Na Koroškem smo menda kar previdni, saj primerov težkih zastrupitev ni, le včasih se najde kdo, ki je rdeče mušnice namesto karželjev, večkrat pa kdo pošteno bruha zaradi zaužitja prestanih gob. S previdnostjo in trezno pametjo se lahko tudi temu izognemo.

POMNIMO

Nabirajmo le gobe, ki jih dobro poznamo. Če vsako leto spoznamo le eno novo vrsto, je to kar dovolj. Ostale gobe pustimo pri miru, za bolj podjetnega gobarja, za živali ali kar gozdu v okras.

— Gobe prenašamo v košaricah.

— Ne pripravljajmo starih, že na pogled neokusnih gob.

— Ne pregrevajmo prestanih gobjih jedi, ampak ostanek po obroku takoj zavržimo.

Dr. Franc Ivartnik

DANES IGRA, JUTRI DELO

Z D R A V J E

NEVARNOSTI GOBARSTVA

Bliža se poletje, čas, ko tudi največji zapečkrnji zapustijo topel dom in se predajo mnogoterim rekreativnim aktivnostim. Nabiranje gob je gotovo ena od prijetnih rekreacij (če se seveda ne zapelješ do vsake gobe z avtom in tako ne osmradiš prirode), obenem pa tudi zelo koristna, če nabereš zdrave, lepe gobe za prehrano.

Večji poznavalci gob ne čakajo poletja ali jeseni; ti najdejo užitne gobe že od marca naprej. Večina pa začne z gobarstvom proti koncu junija ali šele po vrtnitvi z dopusta.

Izredno uspešna je gozdna bera v septembru in oktobru, traja pa navadno kar do konca novembra oz. do prvega snega.

Kaj nabiramo Korošci

Na Koroškem najraje nabiramo jurčke, kostanjevke, maslenke, turke, brezove gobane, macesnovke, mavlje, smrčke, štorovke, lisčke, bisernice, mlečnice, sivke, vitezovke, različne golobice, tintnice, ciganke, ježke itd., dobri poznavalci pa še 20—30 vrst več.

Bodimo previdni

Nabiranje gob ni čisto brez nevarnosti. Ze ko se pelješ v gozd in po ozkih gozdnih stezah, PAZI! Nesreča nikoli ne počiva! Pri brezglavem dirjanju po gozdu si lahko zlomiš nogo. Če imaš posebno srečo, lahko srečaš tudi kakšno kačo (glej, da bosta zbežala vsak v svojo smer!)

Pod listnatim grmovjem in drevjem se ti mimogrede pridruži še kakšen klop (cek). Če je okužen, lahko stakneš imeniten meningitis. Zato se doma sleci in preglej (to lahko opravi tudi partner!) in klope lepo odstrani. Če so se že priselali, jih namaži z oljem ali bencinom in nato izvleci.

Nabirajmo le tiste gobe, ki jih poznamo

Ko gobe čistimo, jih še enkrat pregledamo. Receptov, kako ločiti užitne od neužitnih in strupenih, je toliko, da nihče ne pozna vseh. To pa tudi pomeni, da nobeden ni zanesljiv. Pravijo, da goba ne sme počrneti, pa je turek zelo dober (počrni, ko ga utrgaš), da ne sme imeti obročka na stebelu, pa so dobri šampinjončki in dežnikarice. Celo popularne »medvedje tačke« imajo slične strupene vrstnike (razlike so več ali manj samo v barvah). Med mušnicami je lepa mušnica rdečkaste barve ali bisernica prav dobra.

Tudi kraj rasti ni vedno siguran. Tako so npr. od gob, ki rastejo na koreninah in štorih, užitne samo štorovke.

Gobarska družina vam lahko pomaga

Zanesite se torej samo na svoje znanje in prepoznavanje gob. Primerjanje s sliko v knjigi ni dovolj.

Veliko več vam pri tem lahko pomagajo strokovnjaki pri gobarski družini, ki med sezono prirejajo tedenske sestanke, na katerih se lahko naučite prepoznavati gobe. Tudi letno razstavo gob je dobro obiskati, vendar se po enem ogledu še nikar ne štejmo za strokovnjaka.

Ne pozabite! Nihče ne nabira strupenih ali neužitnih gob nalašč! To se zgodi zaradi zamenjave in vsi ste že čuli ali čitali, da se takšna zamenjava lahko kaj tragično konča.

Kako gobe pripravljamo oziroma shranjujemo

Gobe naj bodo predvsem prijeten dodatek ostalim jedem, čeprav imajo določeno hranilno

KULTURA

OB RAZSTAVI LIKOVNIH DEL RUDIJA SKOČIRJA

Akademski slikar Rudi Skočir se je Korošcem že drugič predstavil s samostojno razstavo svojih del v Likovnem salonu na ravenskem gradu.

Celotna kulturna prireditev je bila posvečena dnevu žena. Umetnostni kritik prof. Janez Kavčič je orisal slikarjevo ustvarjalno pot in obiskovalce seznanil z likovno problematiko njegovih slik. Četrtošolec s srednje šole Peter Slanič pa je program popestril s kratkim klavirskim koncertom.

Skočir je znan predvsem kot ilustrator, saj je doslej ilustriral že celo vrsto knjig — Dnevnik Ane Frank, Cvetje v jeseni, Povest o dobrih ljudeh, Stena, Mladost v močvirju...

Razstavljal ni veliko, so pa vse njegove rastave zelo odmevne. »Likovno umetnost in še posebej slikarstvo so pogosto primerjali z glasbo; in kakor poznamo tihe in bučne skladbe, poznamo tudi tihe in bučne slike, pa tudi slikarje. Eden od prvih je tudi Rudi Skočir.« (dr. Lev Menaše)

Nima pomena ugotavljati vplivov, ob katerih se je oblikoval kot slikar. Velja pa omeniti Janeza Bernika, Francisa Bacona, Tápiesa. Na osnovi tega pač bolje razumemo nekatere značilnosti Skočirjevih del — kompozicijske in koloristične rešitve, oblikovanje prostora in človeške figure, vprašanje pisave kot likovne komponente.

Lapljenke (collagi) so izdelani s pomočjo barvnih papirjev, fotografij in tudi drugih materialov. Barve so izbrane izredno lepo. Enostavnost nas preseneča, hkrati pa seznanja, da je možno zelo preprosto doseči odlični rezultat, vendar le z brezhbitnim znanjem.

Uporaba enostavnejših izraznih sredstev — fotografije namesto fotografskega risanja ali slikanja — ustvarja dvom pri gledalcih; fotografije golih teles so povod za vulgarnost, preproste barve za neznanje, simetrična kompozicija za dolgočasnost; vse to pa kaže, kako zelo plitko je splošno vedenje o umetnosti nasploh.

Logično je, da sodobna umetnost, zlasti likovna, uporablja nove pristope, se razvija in zato zahteva tudi vedno bolj izobraženega človeka. Vsaka nova informacija vzbudi željo ali je povod za novo.

Nov način izražanja je bistveno drugačen od renesančnega (primer), kjer je navidez vse eksaktno, vendar ravno ta dela skrivajo veliko več, kot lahko presodimo na prvi pogled.

Prav ta drugačni pristop k slikanju zahteva poseben način gledanja, ki izhaja iz novih spoznanj v likovni teoriji.

Splošni stil sodobnega izražanja podudarja sproščeno, izrablja slučajnosti kot likovno kvaliteto. Posebej pa moramo omeniti še nove materiale in tehnike, ki so prispevali k še bolj specifičnemu izrazu.

Ob vseh teh »modernostih« pa nastajajo čisto posebne podobe, ki so širšemu krogu bližje, saj so takoj prepoznavne. Slike se na povsem klasičen način. Takšne so slike Rudija Španzela, ki se izraža v nekakšnem »surovem naturalizmu«, fotorealizmu.

Španzel pravi, da so fotografije zgolj skice, slika pa po modelu na renesančno-klasičen način. Vse to kaže, da so notranje zakonitosti bolj bistvene kot motiv in postopek odslikavanja.

Tehnična izdelava in anatomska preciznost pač nimata posebne zveze z umetnostjo in zato slikarju že v osnovi ne predstavljata težav (oz. vsaj ne bi smela).

Prostor na Skočirjevih slikah je nakazan predvsem z optično piramido kot osnovno varianto reševanja tretje dimenzije-prostora.

Na določen način so njegove slike lirične, z zasnanim razpoloženjem, po drugi strani pa izpričujejo neizogibne življenjske resnice kot otroštvo, zrelo obdobje in starost.

Stalno je prisotno vprašanje greha in sramu, za kar v glavnem izrablja svetopisemsko zgodbo o Adamu in Evi (raj, jabolko, kača...). Simbolika barv spregovori z vso silovitostjo.

Belina je mladost, začetek, igra, svetloba. Pomeni porajanje življenja in veselje.

Sivina je sredina življenja, skrita energija.

Črnina je starost, je oddaljen spomin, je strah.

Barvni prebliski nas razvesele, prazen prostor poraja dvom; luč ugasne in izgine.

Tišina in mir, ki vejata iz njegovih slik, sta kar preveč pomirjujoča, saj človeka ne spodbujata dovoli k razmišljanju niti k doživljanju. Prav tako so popolnoma jasne v izrazu in kompoziciji. Vsekakor pa ne smemo pozabiti, da so slike konceptualne, so en ciklus. Vse izhajajo v ideji in likovni izvedbi iz istih problemov; konstantno se pojavljajo vprašanja figure, prostora, izraznost in simbolika barv in deloma tudi vprašanja bivanja in minljivosti človeka.

Eksaktnost narave je smotrna in okrutna hkrati. Cvet zažari in usahne. Končni rezultat je vedno isti — posušenost, usahllost in neizogiben konec.

»Osamljenost in minljivost sta še toliko bolj boleči ob hrepenjenju za nečim izgubljenim in nepovratnim — za razblinjeno ljubezensko strastjo, za izginulo zagotovljenostjo življenja, in vsaj včasih tudi ob hrepenjenju za nekim nedosegljivim čudežem, ki se skriva za daljnim obzorjem ali pa ga je celo mogoče zaslutiti v šibki svetlobi žarnice (dr. Lev Menaše)

Skočirjevi triptihi (tri slike povezane v ideji in obliki) so nenavadno simbolični. Drevo življenja (in smrti) govori o ženski kot veznem členu med novim in starim. Žensko telo je deblo, ki prevaja sokove do krošnje in energijo svetlobe nazaj.

Krošnja je skupek barv na nevtralnem (črnikasti) podlagi.

Žensko telo v raznih pozicijah je obdelano pavšalno — v smislu funkcije, ki jo ima. Tla so zgolj nakazana. — Prostor, optična piramida, je formiran neodvisno od motiva.

»Ob vsem pa na delih prevladajo poudarki, ki še enkrat razkrivajo »viktorijske« travme poželenja ter strahu, prazne izpolnitve želja ter ne-

prestanega kesanja in še zlasti občutka sramu, ki preveva sleherni upodobitev. Malo mesto spregovori tudi na ta način in zato so Skočirjeve upodobitve zelo daleč od običajnih sodobnih slovenskih aktov, v katerih je govor bodisi o erotiki brez velikih kompleksov, kljub temu pa niso nič manj aktualni, pa tudi obče veljavni« (dr. Lev Menaše).

Barve so koncentrirane v ženskem aktu, ki je namerno naslikan pretirano meseno in čutno.

Opozori nas na možnosti, ki se odpirajo z zrelo mladostjo, hkrati pa je Eva, ki nudi svoj sadež izvirnega greha.

»Nenadoma se zdrznemo ob spoznanju, da je tudi naše bivanje razpeto v triado triptiha deklice, ženske in starke.

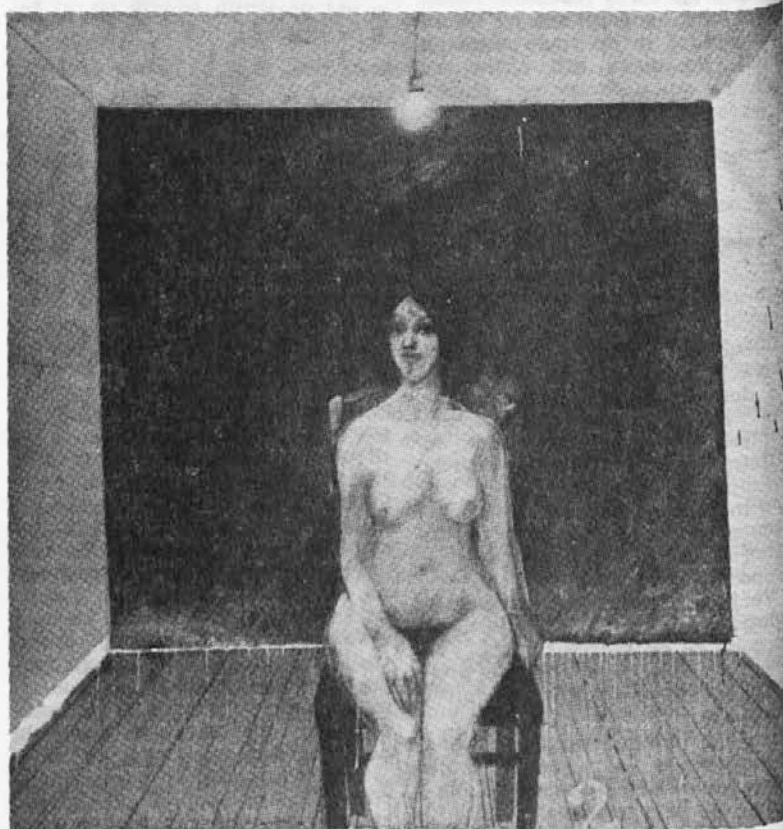
Elementarna in neposredna komunikativna človečnost pozirajoče deklice z nakazanim akcentom erotične rdečine ostaja žal tudi v naši resničnosti samo teza, ki ji zlovešča žar-

jasnjevanje motiva ali pa kaže temeljno misel.

Šifirano (šifra je popolnoma jasna) govori o bistvenih sestavnih elementih, relacijah ali pa na asociativen način ponuja neko misel.

Zlasti se to lepo vidi na risbah, ki so izredno neposredne, celo intimne, saj slikarja skoraj izdajajo v njegovih najbolj osebnih razmišljanjih in odnosih do žene, otrok, ljubezni ali celo spolnosti. Hkrati pa kažejo na vse izrazne možnosti risbe, ki je grajena razrito konstruktivno, tako da se vidijo vse faze risanja — od skiciranja do končne stopnje. Razmerja med posameznimi stopnjami so dovršena in virtuozna. Skočirjeva risba je kot prijetna, vendar skrivnostna melodija, ki se razode in izda šele po daljšem »poslušanju«.

Ce lepljenke rešujejo predvsem barvne odnose in risba predvsem zgradbo, so slike (triptihi) predvsem sinteza prejšnjih dveh. Kolaže in risbe torej lahko imamo za študije za poznejša zaključena dela. Likovne

Rudi Skočir, Siva slika, akril, 1983

nica kot črna sojenica grozeče prerokuje trpko negacijo. Ženska, žigosana s stereotipno dvojko, predstavlja antitezo lastne in naše človeške biti, saj s hladno apatičnostjo daje svoje meseno telo v ceneno sejmarsko razprodajo našim očem, njen duh pa blodi daleč stran po brezizhodnih labirintih dvomov, slutenj in razočaranj (Siva slika).

Integriteta individuuma je tako razkrojena v usodni dualizem bivanja in smisla, pojava in bista, optične prevare in resnice. Tragično sintezo (celo žarnica je izginila) ponazarja ekspresivna prikazen v podobi starke, katere fizična navzočnost se ob izteku časa maliči v groteskno karikaturu, duh pa je že potonil za neznanimi obzorji irealnosti in transcendence. Bit je soočena z ničem, smisel z absurdom.« (prof. Janez Kavčič). (Črna slika).

Pomembnejša sestavina Skočirjevih slik je pisava. Siri se prek cele slikovne ploskve. Bistveno pa je, da se tekstovno spušča v čisto figurativno po-

misli in ideje se izkristalizirajo šele v slikah. To pa ne pomeni razvednote — naše osamljenosti in bolečine, ob urah izpraševanja vesti, ob usodnih katastrofah naše duševnosti. Kot demon dobrega in zlega nas boš opominjala, naj izpolniš triptih svojega življenja z iskanjem poti do sebe in svojega bližnjega.

Dokler se ne dopolni čas in ne ugasne luč.«

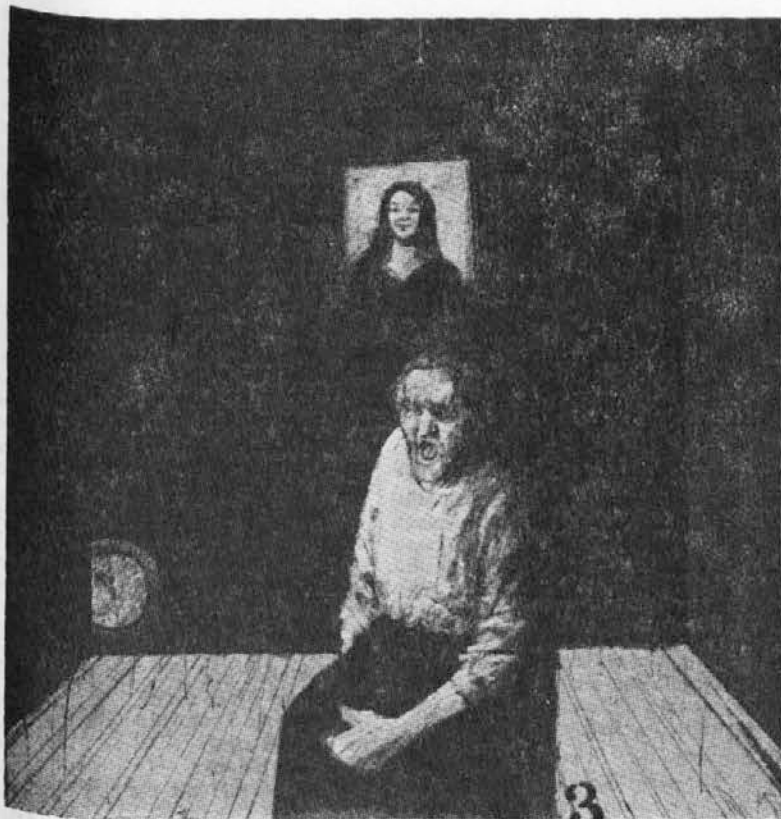
Naj končam z mislijo prof. Janeza Kavčiča:

»Skrivnostna ženska, spet boš odšla iz našega vsakdana, a vračala se boš vedno znova iz zastrtih temin naše osamljenosti in bolečine, ob urah izpraševanja vesti, ob usodnih katastrofah naše duševnosti. Kot demon dobrega in zlega nas boš opominjala, naj izpolniš triptih svojega življenja z iskanjem poti do sebe in svojega bližnjega.

Dokler se ne dopolni čas in ne ugasne luč.«

Manj znane besede

viktorianstvo — ozkosrčna naziranj, navade in druge značilnosti Anglije za vlade kraljice Viktorije (1837—1901)

Rudi Skočir, Črna slika, akril, 1983

vulgarnost — prostaštvo, nizkotnost, neotesanost
 naturalizem — smer v umetnosti (1880—1900), ki hoče neolepšano, brez idealizacije upodabljati resničnost in ljudi
 kompozicija — sestavljanje likovnih prvin (črta, barva, svetloba...) v celoto
 eksakten — skrben, natančen, pravilen

travma — psihičen pretres ob kakem hudem doživetju, duševna rana
 individualizem — posameznik, osebnost, osebik, nedeljiv
 sinteza — sestava, povzetek, združevanje v celoto
 transcendenca — nadčutni, spoznanju nedostopni svet, kar obstoji onstran izkušnje

Benjamin Kumprej,
 akad. slikar

O NEPOVEZANOSTI V LJUBITELJSKI KULTURI

Ena najosnovnejših funkcij ljubiteljskega delovanja je druženje ljudi, povezovanje. Včasih so bile gledališke družine (družiti se, biti skupaj, skupaj ustvarjati, skupaj živeti); danes pa so to v najboljšem primeru skupine, najraje pa sekcije (lat. sectio rezanje), torej odsek, oddelek. Te družine (lahko tudi pevska družina, folklorna družina) so bile sestavni del društva (društvo — družiti se, drugovati, priti s prijatelji skupaj). Tako je bilo včasih, ta včasih ni niti tako star.

Zakaj je druženje v naši družbi razpadlo, je vprašanje za sociologe in psihologe.

V tem zapisu želimo le prikazati stanje, kakršno je pri nas, v naših ljubiteljskih vrstah, in opozoriti na tiste vzroke, ki so znotraj nas in jih lahko odpravimo. Koliko so ti problemi splošni, presodite sami, prepričani pa smo, da nismo izjema.

Opazamo, da je več vrst nepovezanosti oz. nesodelovanja.

1. Le redkokje funkcionira društvo kot celota. Torej lahko govorimo o nepovezanosti različnih skupin znotraj istega društva. Ta se kaže v različnih oblikah:

— nekatere skupine so v bistvu društva v društvu (imajo celo svoj žiro račun, ki je eden bistvenih znakov samostojnosti)

— društvo nima skupnega — društvenega programa; največkrat je to zbir programov posameznih skupin

— ni skupnih nastopov več skupin ali pa so zelo redki

— med skupinami ni prelivanja sredstev, temveč vsaka skupina v glavnem zadrži svoja »prislužena« sredstva.

Najbolj žalostno pa je gotovo dejstvo, da ljubitelji ne sodelujejo niti pri družabnih aktivnostih — ali pri veselnicah, če hočete naravnost in odkrito. Dejstvo je, da so redka društva, ki pripravijo skupno zabavo. Društveni občni zbori so praviloma le delovni, medtem ko vsaka skupina zase pripravi družabno bogat »občni zbor«.

Znotraj skupin obstaja nezdravo rivalstvo in nepošten boj za uveljavitev svojega programa in seveda tudi sredstev.

Visoko zavest o samostojnosti skupin je v preteklosti spodbudila tudi kulturna skupnost, ki je nekatere skupine izdatno dodatno stimulirala in jih s tem vezala nase. Te skupine so mimogrede pozabile, da so del društva in del zveze. Pa kaj bi s tem, saj pri revnem društvu in še bolj revni zvezi niso imele kaj iskati. Tako spogledavanje s skupinami (največkrat je bilo utemeljeno, da gre za stimulacijo izredne kakovosti) je vnesel med ljubiteljske vrste veliko razdora pa tudi nevoščljivosti in kar je še podobnih negativnih (a največkrat upravičenih) reakcij.

2. Druga vrsta nesodelovanja obstaja med enakovrstnimi skupinami različnih društev.

Dejstvo je, da so skupine (pevske, gledališke, folklorne) med sabo nepovezane in ne sodelujejo. Med strokovnimi delavci teh skupin ni nobene sodelovanja, nobene pomoči. Vsak je pač prepričan v svoj prav, spoštovanja do sosedovega dela ni. Razmere so pri nas najbolj nesmiselne na področju folklorne, kjer vse skupine plešejo skoraj enak program, enake plese, vendar toliko različno, da skupaj ne morejo zaplesati.

Pri kom iskati krivdo za nesodelovanje med strokovnimi delavci, je seveda težko reči: ali pri tistem, ki naj bi pomoč sprejel, ali pri tistem, ki naj bi pomagal. Krivda je brez dvoma pri obojih: nekateri enostavno ne želijo sprejeti ponujene pomoči in se preveč samozavestno zanašajo na svoje znanje.

Za zborovodje velja, da so preveč obremenjeni in da težko naredijo še kaj več. Tisti, ki bi lahko kaj pomagali, imajo najmanj dva zbora, s katerima vadijo štirikrat tedensko. To so praviloma zborovodji skupin, ki imajo tudi največ nastopov. Med strokovnimi delavci so pa žal tudi taki, ki svoje znanje ljubosumno skrivajo.

Tudi vsakoletna občinska srečanja (folklorna, odrasli zbori, otroški zbori, odrasle gledališke skupine, otroške gledališke skupine, lutkovne skupine, pihalni orkestri, vokalno-instrumentalne skupine, druge instrumentalne skupine ipd.) niso v celoti odigrala svoje povezovalne funkcije.

3. Tretjo vrsto nepovezanosti v ljubiteljsvu lahko označimo kot nepovezanost in nesodelovanje med krajevnimi in šolskimi kulturnoumetniškimi skupinami.

Stiki med temi društvi so bolj izjema kot pravilo. Skupnega načrtovanja ni, tudi skupne produkcije ne. Mentorji skupin v krajevnih društvih se ne zanimajo za svoj bodoči kader, ne obiščejo tu in tam niti vaj niti nastopov šolskih skupin.

V ljubiteljskih vrstah je pre malo mentorjev oz. jih sploh ni, ki bi lahko nudili pomoč šolskim društvom.

4. Četrta vrsta nepovezanosti se kaže v nepovezanosti med društvi istega okolja (krajevne skupnosti) in v nepovezanosti med društvi iz različnih okolij. Sodelovanja med društvi iz različnih krajevnih skupnosti skorajda ni. Skupine si z velikim naporom izborijo možnosti za samostojne nastope izven svojega kraja. Praktično se gibanje skupin iz enega v drugo okolje uresničuje le z organizacijo občinskih srečanj.

Meddruštveno nesodelovanje je seveda posledica nesodelovanja med posameznimi skupinami. Vzrok za nesodelovanje je zopet na obeh straneh: na strani tistih, ki program ponudijo, in na strani onih, ki naj bi prireditev oz. srečanje organizirali. Prvi največkrat ne načrtujejo programa oz. nastopov niti za več dni vnaprej in bi

radi vse skupaj uresničili od danes do jutri, organizatorji pa so odvisni od mnogih dejavnikov: društva niso lastniki kulturnih domov, organizacija prireditve zahteva veliko naporov in dosti prostovoljnega dela, za organizacijsko delo je premalo ljubiteljev (največkrat samo predsedniki in tajniki društva). Tudi o kritju stroškov gostovanja se je včasih težko dogovoriti.

Kadar je v isti krajevni skupnosti več društev, med njimi praviloma ni sodelovanja. Celo do takih nesmislov je prišlo, da so si društva medsebojno zaračunavala »kulturne usluge« (npr. pihalni orkester zaračuna nastop nekemu drugemu kulturnemu (branznemu) društvu v isti krajevni skupnosti. Takih primerov, ko imamo v eni krajevni skupnosti več različnih društev, je kar nekaj: od 10 krajevnih skupnosti so kar 4 take, v katerih je sedež več društev.

5. Naslednjo vrsto nesodelovanja bi označili kot nesodelovanje med poklicnimi kulturnimi ustanovami in kulturnimi društvi. Na našem območju (občini) so poklicno v glavnem organizirani knjižničarstvo, muzejska dejavnost in likovno-rzstavistična dejavnost. Res, da so zato možnosti za sodelovanje nekoliko omejene, vendar še tega ni, kar bi lahko bilo.

Med ljubiteljsko in poklicno kulturo naj bi vladalo tesno sožitje, dveh kultur naj sploh ne bi bilo. To je le lepa teorija, vsaj v tisti fazi, ko se pogovarjamo o financiranju kulturnih programov. Tu se najbolj jasno vidi razlika med poklicno in ljubiteljsko kulturo. Prvi je treba zagotoviti sredstva, kolikor jih pač potrebuje, drugi pa ostane, kar ostane, ne glede na programe in potrebe, saj je tako in tako ljubiteljska, torej zastoj.

Tako gledanje in tako pojmovanje ljubiteljske kulture posredno vpliva tudi na nesodelovanje med obema. Pred delegati — uporabniki se vsak po svoje trudi, kako bi dokazal svoj prav. Ne manjka tudi podtikanj in polresnic — na obeh straneh seveda. Delegati — uporabniki zaenkrat še ne sooblikujejo programov, ampak samo formalno potrdijo take, kot so jim ponujeni.

To razmišljanje lahko sklenemo z ugotovitvijo, da je razkorak med teorijo in prakso o medsebojnem povezovanju in sodelovanju izredno širok. Vsako zapiranje oči pred temi problemi ali celo njihovo zanikanje bi pomenilo veliko škodo, ki je ne bi bilo mogoče hitro popraviti. Probleme je treba videti, spoznati vzroke za njihov nastanek in jih odpraviti.

Mislím, da bomo prej ali slej tudi v kulturi morali spoznati, da je naša prihodnost v povezovanju, združevanju, sodelovanju.

Torej, kulturniki, ZDRUŽIMO SE!

Alojz Pikalo

POTA PO KOROŠKIH HRIBIH IN GORAH

Vrh gore je bel kažipot očem in jasen dan žari od vsepovsod in sreča je, da je pred mano pot in to, da vem, da slast je v tem, da grem.

Janez Menart

Gore. Poti pod smrekami, čez gorske jase, više tja med skale in bela melišča gorskega peska. Pot proti nebu, čistemu zraku in tišini.

Kako globoko vdihne človek, ki je že kdaj okusil čar gora, ko mu pogled poboža zelene hrbte gora in se po njih dviga vse do belih skal tam pod nebom.

Koliko lepih misli, koliko spominov je navadno skritih v teh pogledih! Nepopisni so občutki, ki ti jih nudijo skrite gorske tihote, in le redkokdo lahko opiše lepote, ki jih je doživel v enem samem delčku dneva tam sredi gorskega raja: naj bo to zgodnje jutro, ko se sonce zaiskri v tisočeri mavričnih odsevih v rosnih kapljicah trave sredi valovitih gorskih jas, ali pa pozen večer, ko se pod ožarjenim nebom ostro zariše nazobčani vrhovi oddaljenih gora.

Tu, kamor te varno pripeljejo očesa planinskih kažipotov, ni prostora za vsakdanje skrbi. Tu se telo okre-

pi, duša napije lepot, oči pa se odpočijejo v sivi kopreni daljav.

Gore. Tja se začenjajo ozirati oči mnogih ljubiteljev narave takoj, ko se zadnje zaplate snega pomaknejo višje v zavetje gorskih globač.

Prišel je torej čas, da si na noge nadenemo planinske čevlje, zložimo v nahrbtnik vse potrebno za varno pot, in že se v prebujajoče jutro odtrgajo sence proti stezam in potom, ki nas vodijo iz dolin tja proti kraljestvu tišine.

MEŽICA - NARAVSKE LEDINE

Četudi je pot z Leš proti Naravskim ledinam del poti koroške mladinske transverzale in prav tako del poti kurirjev in vezistov NOV, je vendarle na njej srečati malo planincev. Mogoče zato, ker vozi avtobus le ob delavnikih, ob nedeljah in praznikih pa je treba na Leše peš, dobre pol ure po asfaltirani poti s Prevalj. Zaradi tega si najbrž mnogo planincev in ljubiteljev narave raje izbere pot od Brančurnika proti Kotu ali kar na Smučarsko kočo in po cesti do Ledin.

Na Leše lahko pridemo tudi iz Mežice od letnega kopališča mimo Volinjaka. Lahko se tudi povzpemo nanj, saj nam nudi v jasnih dneh čudovit pogled proti Podjuni. Zaraščena vrha sicer malo omejuje pogled proti Pohorju, a če smo vztrajni, lahko najdemo vrzeli med drevjem in si ogledamo dolgi pohorski hrbet, ki se izgublja tja proti vzhodu. Lepi so tudi pogledi na Jankovec, proti Uršlji gori in seveda proti Peci.

Po hrbtu Volinjaka se po gozdu spustimo do kmeta Pristava, kjer lahko dobimo žig koroške mladinske transverzale. Mimogrede si lahko ogledamo še leški cerkvi, ta čudovita spomenika gotske arhitekture. Zgrajeni sta bili v 15. stoletju. Ni jasno, zakaj so v tako odmaknjeni vasi čutili potrebo po izgradnji kar dveh cerkva. Pripovedka razlaga, da zato, ker sta tu nekoč stala ženski in moški samostan.

Pred nami so Leše, hiše v kotanji, travniki, više gozdovi v Kavu. Knapovske Leše, premogovnik, ki je rezal kruh tudi širši okolici. Če je čas, se ustavimo pri kakšnem domačinu, in povedal nam bo marsikatero podrobnost iz zgodovine Leš. Že sama imena nekaterih krajev, kot so Staneče, Gustav, Kogel itd. nam govore o bogati zgodovini Leš.

Spustimo se v vas in se pri trgovini ob spomeniku izvijemo tesno mimo hiše in že se počasi dvigamo po travniku ob robu, porastlem z grmovjem, proti Uršlji gori, ki je sicer še ne vidimo, a slutimo, da jo bomo zagledali, ko pridemo do prvega kmeta Gutovnika. Tu si odahnemo, in se še zadnjič ozremo proti Lešam ter se po skoraj ravni cesti napotimo naprej mimo kapelice pri Jugu. Nekaj minut za tem smo že pri naslednjem kmetu Pečniku in sosedu Štajnarju. Tu si preberemo spominsko ploščo in že pohitimo naprej proti Ravnjaku, kjer si prav tako lahko ogledamo spominsko ploščo, se spomnimo na nekdanji Pavlov smuk, ki je bil speljan takoj pod hišo.

Ne spustimo se strmo proti potoku v Kotu, ampak takoj pod hišo zavijemo po kolovozni poti po travniku proti gozdu. Blagega spusta po strmini nam je kar žal, ker se bomo morali potem prav za toliko vzpeti na nasprotni strani v pobočje pod Obretanovim.

Sedaj smo na dnu ob potoku, tu ni več razgledov, lahko pa občudujemo strmine pred seboj, saj smo v nekakšnem kotu. Po nekaj metrih se poslovimo s ceste, ki dela tu daljši ovinek, in se po stezi ob potoku odpravimo naprej. Čez nekaj metrov se spet znajdemo na cesti, ki zavija proti zahodu, više zgoraj pod skalami pa že vidimo našo pot, kako zopet seka pobočje in se vzpenja vse više proti vrhu. Ko pridemo pod skale, nas tabla na bukvi opozori, da je zgoraj v skalah med vojno delovala partizanska tehnika Netopir. Od nje sicer ni kaj videti, le nizko votlino, a če se nam ne mudi

preveč, si jo le oglejmo, četudi se moramo do nje povzpeti kakšnih osemdeset metrov po res strmem pobočju. Ko krenemo naprej, smo že toliko visoko, da lahko opazujemo ves Brančurnikov potok v dolini, vidimo dim iz železarne, više pa pobočje Tolstega vrha. Tudi v gozdu imamo kaj opazovati. Tu so enkratne bukve, ki se vse vitke vzpenjajo proti soncu.

Kmalu pridemo do kraja, kjer se je še pred nedavnim končala cesta do Obretana.

Le nekaj metrov nad cesto ob stezi je klop, kjer lahko posedimo in pomalčimo ali pa si vsaj odahnemo v hladu gozda.

Kar hitro smo na Obretanovem travniku. Nekaj objektov nam da vedeti, da smo na vežbališču naših mladinskih prostovoljnih enot in enot TO. Vzamemo si nekaj minut časa in si ogledamo spomenik partizanski postojanki pri Mokrem jopiču. Če nas ni premamila klop spodaj v gozdu, nas bodo mogoče mize in klopi ob robu gozda, saj je tu zelo lepo. Vse naokrog tišina in mir, ki ga motijo le ptiči s svojim petjem.

Od tu do Naravskih ledin je približno 45 minut, in to najlepšega dela poti. Le nekaj korakov potem, ko prehodimo pašnik, že zapustimo cesto ter se odcepimo po široki stezi navzdol. Nekaj časa se blago spuščamo, potem se vzpnemo po ozki gozdni stezi ter nadaljujemo pot skoraj po ravnini. Pot spominja na dele poti s Smrekovca proti Raduhi.

Kar prehitro mine čas in že lahko zaslutimo konec poti. Priključi se steza, ki vodi proti Godcu, in na bližnji smreki nas kažipot spomni na pravkar prehojeno pot.

Le še nekaj korakov in že smo na travniku. Ze se vidi koča — cilj naše poti. Tu se okrepčamo in če nas bo uspeh po prehojeni poti spodbudil, se bomo mogoče podali na pot proti Uršlji gori, ali pa se bomo odločili proti Križanu in naprej proti Sleme-

nu, ali nazaj proti Lešam, lahko po cesti odidemo proti Smučarski koči in dalje v Kotlje, možnost imamo tudi za pot proti Zerjavu. Mogoče se na kateri izmed teh poti še kdaj srečamo.

Rudi Mlinar

TUJEC IZ MRAKA

Kot tujec prihajam iz mraka v tvojo radost. Pod krov bi rad kot zapoznela lastovka v zgodnjem poletju, da si oترم puhasto znamenje močvirskega ločja in pogledam, kako se mi celi rana...

Kot tujec prihajam iz mraka v tvoj mir. Napil bi se rad kot mlada košuta na begu pred lovci, da odžejan spokojno ležem na mehki mah in pogledam, kako se mi celi rana...

Kot tujec prihajam iz mraka v tvoj hram. Pomönil bi rad, kot je mati včasih molila na obzorju večernih zvonov, da se tiho izjočem v tvojem naročju in pogledam, kako se mi celi rana...

Potem bom kot tujec odšel v mrak iz tvoje radosti, iz tvojega miru in iz tvojega hrama.

Stanko Arnšek

KAJ IŠČEMO V LITERATURI

(Razmišljanje ob okrogli mizi bralcev)

Ob letošnji drugi okrogli mizi bralcev železarjev, bila je 22. maja popoldne v upravni zgradbi, smo najprej ugotovili, da je pri taki dejavnosti, kakršna je branje in pogovor o literaturi, dokaj težko vztrajati, saj se je tokrat zbrala manj kot polovica bralcev, ki so se udeležili prve okrogle mize v februarju. O vzrokih osipa lahko samo ugibamo, kajti mnenj tistih, ki jih ni bilo, ne poznamo, skoraj gotovo pa je, da je knjigo Gustava Flauberta *Gospa Bovary*, ki je bila tokrat središče pogovora, prebralo več ljudi, kot se jih je prišlo pogovarjat o nji. Vsi izvođi te knjige, kar jih premorejo ravenske in okoliške knjižnice, so bili namreč vsaj dva meseca izposojeni. Lahko se torej potolažimo, da je bil namen akcije dosežen, čeprav je bila okrogla miza skromna. Glavno je, da so ljudje brali. Glede na to, da se v tematsko usmerjenem pogovoru z izražanjem in poslušanjem mnenj notranje bogatimo, pa je vendarle škoda, ker nas ni bilo več.

Na začetku pogovora so bili bralci skoraj soglasni, da so knjigo *Gospa Bovary* težko brali, nekateri so se morali k branju naravnost siliti, medtem ko so »dr. romanec«, ki so bili vzporedna te-

ma, skoraj brez izjeme požirali v enem zamahu.

Bovaryjeva odbija zaradi svojih zamotanih značajskih lastnosti in nenasitnega hlepenja po sreči, ki se tudi zaradi življenjskih okoliščin in ljudi, ki jih v življenju srečuje, prevesi v svoje nasprotje. Knjiga prikazuje surovo življenje, v katerem prebrisani, zviti, nemoralni posamezniki dosežejo svoj namen, manj sposobni in čuteči pa nimajo možnosti. Junaki v knjigi so samo svoje osebnosti, globoko zakoreninjene v svojem času in prostoru, a čeprav so nam tako odmaknjeni, nam po svojem bistvu govorijo še danes in tu. Ker pa niso dobri, popolni in ker se njihovo življenje ne odvija tako, kakor bi jim prisodil naš duh pravičnosti, se z junaki in dogajanjem v knjigi ne moremo istovetiti, zato nas odbija. Prav zato pa, ker so negativne plati življenja v knjigi predstavljene tako, da nas ne privlačijo, se ob njej ne pohujšujemo, ampak nam pomaga, da jasneje vidimo svetle točke lastnega življenja in svojih tisoč drobnih sreč.

Dr. romani so seveda vse kaj drugega. Krutosti v njih skoraj ne najdeš, najhujše, kar se v njih človeku lahko zgodi, je ne-

Onkraj Uršlje

sreča, toda za vsako se bo našel čudežen rešitelj — zdravnik, ki bo, če je ponesrečenka še lepa in mlada, na koncu gotovo tudi njen srečni ženin. Slabi zdravniki in sestre nimajo možnosti, da bi se uveljavili, dobri in pametni so tako sposobni, da popravijo tudi njihove napake. Značaji niso zapleteni, zato se dogajanje vedno razplete v popolno srečo za tiste, ki si jo zaslužijo.

Taka podoba življenja je seveda za vsakega privlačna. Z glavnimi junaki se je lahko istovetiti, ker so dobri, nezapleteni, s tem pa že stopimo v njihovo vlogo in se jim pomagamo boriti za končno srečo, ki jo bomo, spretni in iznajdljivi, kot v življenju nismo, prej ali slej dosegli. Na tak način dosega srečo ni težko, nasprotno, celo zelo privlačno je.

Težava je le v tem, da v resničnem življenju take sreče ni. Dr. romani in njim podobna literatura so kakor hišice, izrezane iz papirja: beli zidovi, zeleno obrobljena okna in vrata, rdeča streha z dimnikom in sivim dimom. Nič se ne pomisli, da bi v taki hišici lahko živel, saj ve, da bi mu jo odnesel že prvi piš, pa vendar si jo marsikdo izbere za svoje kulturno domovanje. Prav to, namreč neutemeljenost, neustreznost (neliterarnost) gradiva, ne-

obstojnost v času in prostoru in skrajna tipiziranost so značilnosti dr. romanov in podobne neliterature.

Res je, da tudi srednjeveška katedrala ali kaka druga zapletena, arhitektonsko in vsebinsko do popolnosti domišljena stavba, s kakršno je mogoče primerjati visoko umetniška literarna dela, ni primerna za vsakdanje biva-lišče. Ker pa nas vsako resnično doživetje umetnosti notranje obogati, je za naš življenjski razvoj in za prihodnost nas vseh nujno, da se vsaj kdaj pa kdaj podamo v tako razkošje in se naužijemo duhovnih razsežnosti, kakršne moremo doživeti samo tam.

Prvi korak je navadno težko sprožiti. Tudi zato, ker je branje umetniške literature včasih bolj podobno garanju kot razvedrilu. Ker pa je plačilo zanj zanesljivo in neprecenljivo, se ta korak v vsakem primeru splača. Če smo torej z organizacijo okrogle mize vsaj pri nekaj bralcih pomagali priliti olje na ogenj tovrstne bralske vneme, smo nekaj že dosegli. Dovolj, da bomo še nadaljevali. Dosedanje bralce pozivamo k zvestobi, nove pa vabimo k sodelovanju že jeseni.

Mojca Potočnik

V TITOVEM DOMU PO ABONMAJU

Po koncu gledališkega abonmaja 1984/85 je bilo v ravnem Titovem domu mogoče videti še dve domači predstavi odraslih gledaliških skupin, Marjana Matkoviča Na koncu poti in v izvedbi KUD Prežihov Voranc in v režiji Bojana Čebulja iz Maribora ter Alenke Goljevšček Pod Prešernovo glavo, ki jo je pod mentorstvom Vilija Strela uprizorila združena gledališka skupina KPD Svoboda Prevalje in Mežica.

Zvrstno sta deli neprimerljivi. Na koncu poti je drama, »izjemno dramsko besedilo, ki s svojim in silovitim dramskim prijemen poglubljen obravnava izdajstvo in kvizlinštvo hrvaškega ustaštva. Matkovič je v presunljivi zgodbi zbral junake na zadnji večer bega poraženih ustaških veljakov.« Pod Prešernovo glavo je kratkočasna igra v dveh dejanjih z epilogom, ironija in posmeh »preobrazbi šolstva, ki je stvar cele družbe, na katero ne smemo gledati ozko, ampak celovito, v zvezi s katero so tesno povezani sisi za izobraževanje, ki so po zakonu pristojni za urejanje teh zadev in ki so naj-

bolj demokratičen mehanizem za usklajevanje samoupravnih interesov naših delovnih ljudi in občanov.«

Toda kljub ironiji, zaradi kater je dvorana to predstavo glasno spremljala, je njen končni učinek enak tistemu Na koncu poti: grozljivo spoznanje o človeku in času, v katerem živi; Na koncu poti človeku-izdajalcu, čeprav so v dramati »izdajalci pokazani v razumljivo človeški, že kar tragični luči, in je zato drama tudi opomin vsem, kako težko in kako hitro je lahko krivično vrednotenje dejanj ljudi, ki se v prelomnem času znajdejo pred nepojmljivimi fizičnimi in duševnimi preizkušnjami.« Pod Prešernovo glavo pa o človeku-samoupravljalcu, ki je v sistemu le orodje.

Skupno pri obeh predstavah pa je bilo še eno: zelo slab obisk, kar je predvsem na premieri Matkovičeve drame Na koncu poti, ene osrednjih spremljajočih prireditev Svobodi in miru Poljana '85, izzvenelo neokusno.

H. Merkač

KULTURNA KRONIKA

Od 6. do 10. maja je bila v likovnem salonu na ravnem gradu razstava koroškega filatelističnega društva v počastitev 40-letnice zadnjih bojev na Poljani.

9. maja je bila v Črni 20. revija otroških in mladinskih pevskih zborov Naše pesmi naj donijo. Nastopilo je 7 otroških in 5 mladinskih zborov z blizu 700 pevci, med njimi smo pogrešali zbor ravnanske srednje šole, razveselili pa smo se sodelovanja mladinskega zbora Mlada Podjuna iz Pliberka. Bil je prvič, da je kak slovenski mladinski zbor iz Avstrije nastopil na naši reviji.

Ta dan je bila v ravnem kinodvorani abonmajska predstava angleškega filma **Tretji človek** režiserja Carola Reeda.

10. maja je KUD Prežihov Voranc v Titovem domu na Ravnah uprizorilo Matkovičevo dramo **Na koncu poti**.

11. maja je bil v Druženem domu na Prevaljah **14. letni kon-**

cert moškega pevskega zbora Vres. Večino zapetih slovenskih umetnih in ljudskih pesmi je zbor posnel tudi na kaseto, ki jo je izdal v počastitev 40-letnice osvojitve.

12. maja so na Holmcu počastili krajevni praznik s kulturno prireditvijo **Med Strojno in Peco so viže in rej.** Nastopili so pevci in plesalci KPD Sentanel.

V Mariboru je bilo ta dan **republiško tekmovanje pihalnih orkestrrov 2. težavnostne stopnje.** Pihalni orkester rudnika Mežica je dobil srebrno plaketo.

17. maja so bili v Črni, Mežici in na Ravnah **Bratski večeri.** Nastopile so folklorne skupine iz pobratenih občin Čačak, Probištip in Varvarin.

18. maja je bila na Poljani **velika slavnost ob 40-letnici osvojitve in zadnjih bojev na Poljani.** Nastopile so domače kulturne skupine, folklorne skupine iz pobratenih občin in armadni orkester iz Beograda.

23. maja so si filmski abonenti na Ravnah lahko ogledali avstralski film **Leta nevarnega življenja.**

24. maja je bilo v Radljah medobčinsko srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov Naše pesmi naj donijo. Iz naše občine sta sodelovala mladinska pevska zbora OŠ Miloša Ledinka Črna in Prežihovega Voranca z Raven.

24. in 25. maja je bilo na Ravnah 9. republiško srečanje mladih tehnikov. Ob sprejemu so jim gostitelji pripravili kulturno prireditev, na kateri so nastopili mladinski pevski zbor in folklorna skupina Pastirčki z OŠ Koroški jeklarji ter citrarice Strune izpod Pece iz Mežice.

25. maja je bilo v Kropi **srečanje pevskih zborov Slovenskih železarn.** Železarno Ravne sta predstavljala moški zbor Fužinar in oktet TRO.

V Libojah je bilo ta dan **srečanje tamburaških skupin,** ki so se ga udeležili tamburaši DPD Svoboda s Prevalj, v **Lenartu** pa področno srečanje otroških folklornih skupin. Iz ravnanske občine sta sodelovali mladinska skupina OŠ Franja Goloba in Pastirčki z OŠ Koroški jeklarji.

DEJAVNOST DRUŠTVA UPOKOJENCEV

ŠPORTNO POROČILO

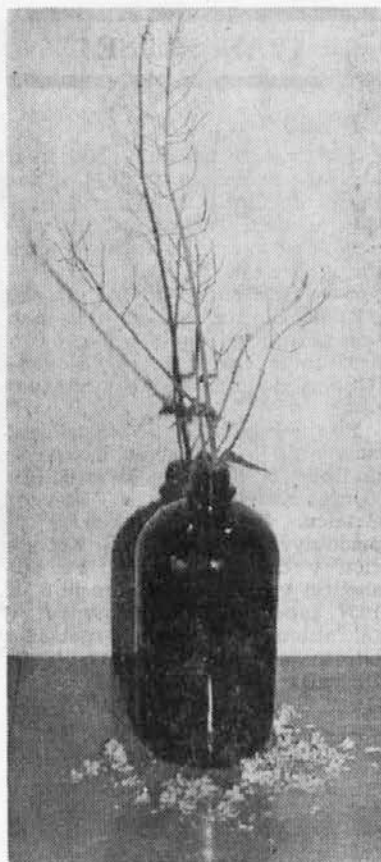
STRELJANJE

Naši strelci so se udeležili prijateljskega strelskega dvoboja, ki je bil 22. 4. 1985 v Titovem Velenju. Zmagali so strelci iz Titovega Velenja I 613, pred DU Ravne 594 in Titovim Velenjem II 544 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Jože Koren, Titovo Velenje, 165, pred Jožetom Homanom 163 in Ignacem Skitkom, oba Ravne, s 156 krogi.

Zveza društev upokojencev občine Ravne je 29. 4. 1985 priredila občinsko prvenstvo v streljanju z zračno puško na strelišču DTK na Ravnah. Zal sta se ga udeležili samo dve štiričlanski ekipi. Zmagala je ekipa DU Ravne na Koroškem 576, pred DU Črna s 368 krogi.

KEGLJANJE

28. 4. 1985 je bilo na kegljišču v DTK na Ravnah odigrano občinsko prvenstvo v kegljanju — borbene igre. Nastopilo je 18 šestčlanskih ekip. Rezultati: TOZD

Osuto

Slednji so se uvrstili tudi na republiško srečanje.

26. maja je bilo v Cankarjevem domu v Ljubljani republiško tekmovanje pihalnih orkestrrov, ki nastopajo v 1. težavnostni skupini. Pihalni orkester ravnenskih železarjev je dobil zlato plaketo kot najboljši amaterski orkester.

Od 27. maja do 1. junija je bila v Planini pod Golico izobraževalna likovna kolonija sozda Slovenske železarne. Iz Železarne Ravne sta sodelovala Andro Đura iz SGV in Srečko Frühauf iz RPT.

31. maja je bil v Titovem domu na Ravnah **letni koncert moškega pevskega zbora Fužinar.**

M. P.

Stroji in deli 1109, DU Ravne I. 1048, Obrtno združenje 1046, DU Ravne II. 900.

Za ekipo DU Ravne I so nastopili: Jože Samec, Jože Kotnik, Franc Kranjc, Adolf Hanuš, Jože Grabner in Jože Homan.

Na Ravnah je bilo 8. in 9. maja izbirno regijsko tekmovanje v kegljanju in streljanju.

Kegljanje. Nastopilo je 9 ekip. Po dve ekipi sta imeli DU Titovo Velenje in DU Ravne. Zmagala je ekipa DU Ravne s 536 pred DU Titovo Velenje I s 461 in DU Ravne II s 443 podrtimi keglji.

Tekmovanje v streljanju z zračno puško je bilo 8. maja 1985, udeležilo pa se ga je 6 ekip. Najboljša štiričlanska ekipa je bila iz DU Titovo Velenje s 623, pred DU Ravne in Titovim Velenjem II s 588 krogi itn.

Za republiško prvenstvo sta se uvrstili v kegljanju DU Ravne, v streljanju pa DU Titovo Velenje.

Ervin Wlodyga

IVAN PLEŠEJ

Dragi Ivan!

Življenje je ugasnilo. Življenje, ki se je začelo 19. 5. 1934 v delavski družini. Ob še štirih bratih in dveh sestrah je bilo ob enem, očetovem zaslužku življenje v družini Plešej trdo, neizprosno, skromno in proletarsko pošteno. Vojna leta so bila tako kot za mnoge, tudi za Plešejevo družino iz Podgorja pri Slovenj Gradcu dodatna težka preizkušnja.

Po vojni je Ivan obiskoval osnovno šolo v Podgorju, poklicno šolo, v kateri se je izučil za ključavničarja, pa v Slovenj Gradcu. Praktične izkušnje je pridobival pri obrtniku Zupančiču v Slovenj Gradcu. Po odslužitvi vojaškega roka se je 3. 1. 1957 zaposlil kot ključavničar v takratnem termoenergetskem obratu oziroma sedanjem tozdu Energija železarne Ravne.

Leta 1958 se je Ivan poročil z Antonijo Jeromec. V medsebojno zvestem in trdnem zakonu sta se rodili hčerki Irena in Vlasta, ki sta bili deležni obojestranske starševske ljubezni. Ivan je bil ponosen na svojo družino, katere nesebičen skrbnik je ob popolni in požrtvovalni podpori svoje žene nenehoma bil. Leta 1960 se je družina za stalno naselila na Ravnah.

Zaradi svoje sposobnosti in čuta do energetskih naprav je bil Ivan s 1. 8. 1965 razporejen na dela izmenskega delovodje v oddelku plinastih in tekočih goriv. Delo ni bilo posebej privlačno, vendar odgovorno — nevarno.

Ivan, ob delu si doživljal ugašanje plinskih generatorjev, vzporedno pa tudi uvajanje tekočega, naftnega in kasneje tudi zemeljskega plina. Za te spremembe so bila potrebna nova, dodatna znanja, ki si jih vestno pridobival in nesebično prenašal na mlajše sodelavce. Dvajset let si delal v štiriizmenskem ciklusu, kjer so nedelje v ponedeljek, torek ali sredo, kjer pri nas v energiji noben praznik ni praznik, ampak pomeni vsak za sebe večjo nevarnost in zato povečano odgovornost pri delu z našimi napravami. Vse to ti ni bilo težko, ni te uklonilo, ni te zlomilo. Bolezen te je strla, korenjaka podrla, nepričakovano, iznenada, do konca.

Odhajaš kot pravi mož, oče in brat, odhajaš sodelavec, energetik, železar, prijatelj, tovariš, odhajaš krajan, spoštovan. K večnemu, mnogo prezgodnjemu počitku te je sprejela koroška zemlja —

tvoj zadnji dom. Čeravno bi te, dragi Anza, še vedno rad pozdravljal z našim Srečno, moram reči hvala in zbogom.

Vsem skupaj, posebej pa tvojim najbližjim izrekam v imenu sodelavcev tozda Energija, v imenu Društva energetikov in v imenu krajevne skupnosti Čečovje iskreno sožalje.

Spomin spominu vrednote priznava!

FILATELIA FILATELIA FILATELIA FILATELIA FILA

FILATELIA FILATELIA FILATELIA FILATELIA FILA

EVROPSKO VARSTVO NARAVE

V okviru dolgoročno planirane izdaje o temi Evropsko varstvo narave je izdala skupnost jugoslovanskih PTT 30. marca serijo dveh priložnostnih znamk, na katerih sta prikazani z zakonom zavarovani ptici

42,00 din RIBJI OREL
60,00 din SMRDOKAVRA

Na znamkah je poleg motiva tudi znak Evropskega informacijskega centra za varstvo narave. Znamke je likovno obdelal Dimitrije Čudov, natisnjene so bile v tiskarni Forum v Novem Sadu v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 9.

OSIMSKI SPORAZUMI — CESTA PRIJATELJSTVA

Ob 10-letnici osimskih sporazumov je bila 16. aprila izdana priložnostna znamka za 6 dinarjev.

Letos 10. novembra bo poteklo 10 let od podpisa osimskih sporazumov, ki so na podlagi helsinškega akta premostili v povojnem obdobju zelo prisotna sporna vprašanja med Jugoslavijo in Italijo. S tem sporazumom je bila ob manjših popravkih začasna meja med Jugoslavijo in Italijo spremenjena v stalno.

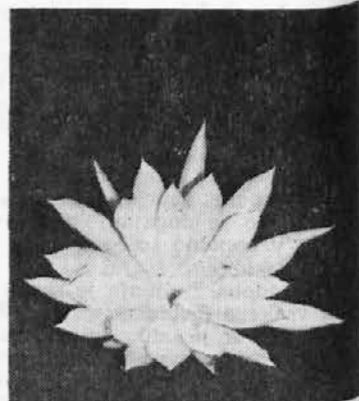
Motiv na znamki sta dva kroga z napisom osimski sporazumi — cesta prijateljstva, ki se v spodnjem delu končujeta s tiskom rok. Znamko je likovno obdelal Oskar Kogoj iz Mirne pri Novi Gorici. Natisnjene so bile v zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki dvobarvnega ofseta v prodajnih polah po 25.

EVROPA CEPT

Komisija organizacije CEPT (Evropska konferenca pošt in telekomunikacij) je izbrala kot skupno temo za leto 1985 glasbo. V okviru te teme izdaja skupnost jugoslovanskih PTT dve priložnostni znamki, na katerih je prikazan jugoslovanski skladatelj Josip Slavenski in njegovo delo, v naslednjih vrednostih: 60,00 in 80,00 din.

Josip Slavenski, skladatelj (Čakovec 1896 — Beograd 1955). Glasbo je študiral v Budimpešti, Pragi in Parizu. Od konca vojne do konca življenja je bil profesor skladbe na glasbeni akademiji v Beogradu.

Znamke je likovno obdelal Dimitrije Čudov. Natisnjene so bile v tiskarni Forum v Novem Sadu v tehniki dvobarvnega ofseta v polah po 9. V prodajo so prišle 29. aprila.

Kaktejevka

150-LETNICA GLEDALIŠCA JOAKIM VUJIĆ V KRAGUJEVCU

Ob 150-letnici ustanovitve gledališča Joakim Vujić v Kragujevcu je izdana priložnostna poštna znamka za 10 dinarjev.

V Kragujevcu je bilo leta 1835 na predlog kneza Miloša Obrenovića ustanovljeno prvo uradno gledališče v Srbiji — Knjažesko-srbski teater. Na znamki je prikazan portret Joakima Vujića, delo Dimitrija Avramovića. Likovna obdelava znamke je delo Dimitrija Čudova. Znamka je bila natisnjena v zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 25.

REKREACIJA IN ŠPORT

PRVOMAJSKO SREČANJE ŽELEZARJEV NA IVARČKEM 85

Po osrednji proslavi v počastitev 1. maja so bila na Ivarčkem izvedena tudi tekmovanja v petih športno-rekreativnih panogah. Pomerili so se železarji, gostje iz Jesenic in drugi udeleženci. Odbojgarsko srečanje med domačini in Jeseničani si je ogledalo veliko gledalcev, večina pa se je kasneje vključila v rekreativni program.

Tekmovanja na ruskem kegljišču se je udeležilo 68 tekmovalcev, v streljanju z zračno puško 95 in v pikadu 138 tekmovalcev. V vlečenju vrvi sta nastopili le dve ekipi: električarji so bili močnejši od valjarjev in so si

priporili pokal. Spominski pokal so prejeli tudi jeseniški odbojkarji.

Posamezniki, ki so se pri kegljanju in pikadu uvrstili od 1. do 3. mesta, so prejeli medalje, 4. in 5. uvrščeni pa diplome. Skupaj je tekmovalo preko 300 delavcev iz 16 tozdov in dveh delovnih skupnosti.

Rezultati

1. Odbojka: Železarna Ravne : Železarna Jesenice 3 : 0
 2. Vlečenje vrvi tozd Valjarina : tozd ETS 0 : 2
 3. Pikado: ženske — 1. Alja Toplak, izven, 2. Ivanka Toplak, izven, 3. Jana Toplak, tozd RPT
- Moški — 1. Marjan Mežner, SID, 2. Dušan Plemen, izven, 3. Viljem Toplak, RPT

Otroci — 1. Franjo Koler, 2. Aleš Cvitanich, 3. Branko Librić

4. Kegljanje — 1. Erih Ginter, ETS, 2. Rado Šrot, Valjarna, 3. Janko Grobelnik, Valjarna

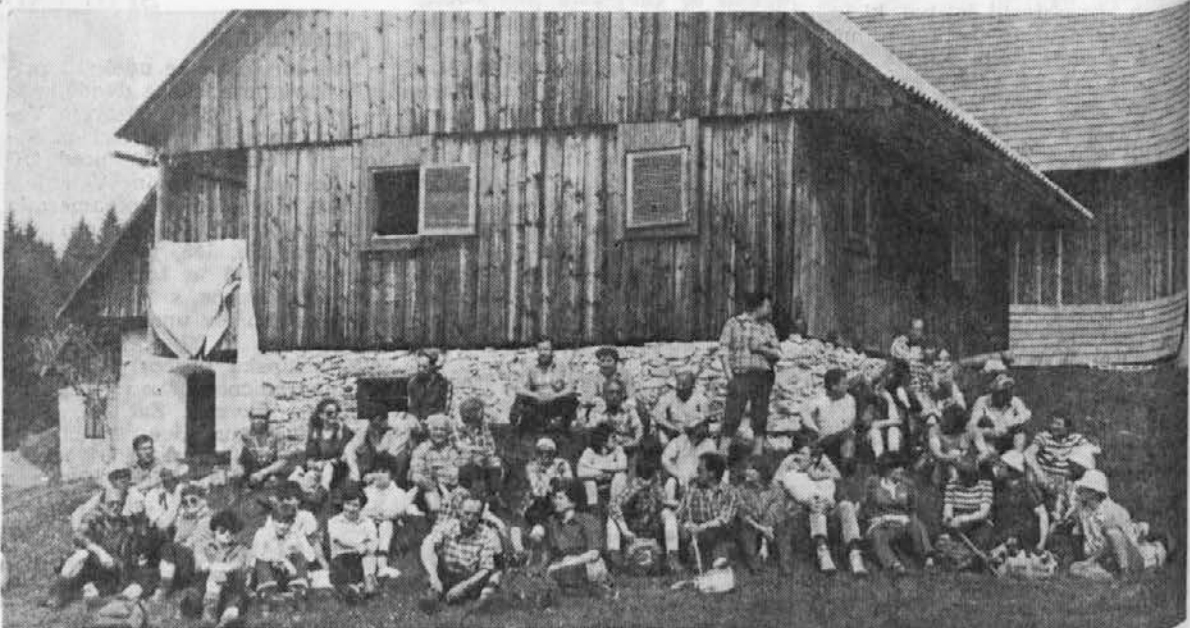
5. Streljanje: ženske — 1. Jožica Taks, Računovodstvo, 2. Jožica Hrovatin, Vzmetarna

Moški — 1. Jože Miklavc, Energija, 2. Hinko Pepevnik, Pnevmatični stroji, 3. Jože Kotnik, Valjarna.

Franc Golob

ROKOMET

Končalo se je prvenstvo železarjev v rokometu, ki je potekalo od marca do maja. V dveh predtekmovalnih skupinah je nastopilo 10 ekip. Prvo in drugouvrščeni ekipi iz vsake skupine sta

Počitek na Vernarci

se uvrstili v finalni del tekmo-
vanja, kjer je prvi iz I. skupine
igral z drugim iz druge skupine
in obratno, nato pa sta se zmago-
valca pomerila za 1. oziroma 2.
mesto, poraženca pa za 3. in 4.
mesto. Tekme so bile na dokaj
kakovostni ravni, razveseljivo pa
je, da je letošnje prvenstvo po-
tekalo brez večjih problemov in
zapletov — k temu sta pripomo-
gla tudi zelo dobra sodnika tov.
Pavič in tov. Matvoz — kar v
prejšnjih letih pri rokometu ni
bil običaj. Za fair-play velja po-
hvaliti prav vse ekipe, za tek-
movalni dosežek pa TOZD In-
dustrijski noži, saj se je z obema
ekipama uvrstila v finalni del
tekmovalja.

REZULTATI — polfinale:

TOZD Valjarna : TOZD Jeklar-
na 13 : 18

TOZD Industr. noži I : TOZD
Industr. noži II 18 : 12

Finale: za 3. in 4. mesto

TOZD Valjarna : TOZD In-
dust. noži II 23 : 16

za 1. in 2. mesto

TOZD Industr. noži : TOZD
Jeklarna 26 : 10

1. TOZD Industrijski noži I., 2.
TOZD Jeklarna, 3. TOZD Valjar-
na, 4. TOZD Industrijski noži II.

Organizator rekreacije
Franc Golob

V drugem delu prvenstva v
enotni republiški ligi rokomet-
šice Fužinarja niso povsem iz-
polnile pričakovanj. V uvodnem
srečanju so izgubile z vodilno
Ferrotehno iz Izole, nato pa po
dveh zmagah nad ljubljansko
Veto doma in Rudarjem v Tr-
bovljah ostale kar v štirih tek-
mah zapored praznih rok. Prese-
netile so predvsem s porazom na
domaćem igrišču proti igralcam
Smartnega, ki so se podobno

Članice KK Fužinar, ki so dosegle lep uspeh z uvrstitvijo v enotno republiško ligo. Stojijo od leve: Fran-
ka Hafner, Ančka Spanžel, Cvetka Harnold, Heda Lečnik, Silva Cigler, Marta Merkač, Medika Prinčič,
trenerka Marica Jezeršek in Erika Lesnik.

kot Ravenčanke borile proti iz-
padu iz lige. Izidi od 17. do 20.
kola: Iskra Sentjerne — Fuži-
nar 29 : 23, Fužinar — Šmartno
14 : 20, Fužinar — Itas Kočevje
22 : 14 in Branik — Fužinar
26 : 16. V zadnjih dveh kolih so
se rokometišice Fužinarja doma
pomerile z ekipama Polane/De-
loze in Mlinotestom iz Ajdov-
ščine.

Fantje so spomladanski del pr-
venstva v II. republiški ligi od-
lično začeli. Po dobrih igrah so
najprej v koroškem derbiju doma
premagali Slovenjgradčane, nato
pa še Radgono v gosteh in Šem-
peter doma. Toda v nadaljevan-
ju sta sledila dva minimalna
poraza z enim samim golom raz-
like na gostovanjih v Murski So-
boti in v Bakovcih. Rokometiši
Fužinarja so tako zaostali za vo-
dilnim Partizanom iz Slovenj
Gradca kar za 7 točk, to pa je

pomenilo konec upov na naslov
prvaka. Rezultati tekem od 27.
aprila do 25. maja: Polet — Fu-
žinar 27 : 26, Fužinar — Krog
27 : 23, Bakovci — Fužinar 28 : 27
in Fužinar — Drava 35 : 22. V
vodstvu je Partizan pred Bakovci
in Fužinarjem.

NOGOMET

Posledica slabih iger v spo-
mladanskem delu prvenstva v
območni ligi — vzhod je bilo to,
da so se nogometiši Fužinarja
znali po 19. kolu celo na zadnjem
mestu na lestvici. Vsega ena
zmaga, v gosteh proti Partizanu
v Slovenj Gradcu in trije neod-
ločeni izidi doma proti Dravinji
in Elkreju ter v gosteh z Dravo,
je bilo prelože za boljšo uvrsti-
tev. Rezultati — 17. kolo: Fuži-
nar — Elkrej 2 : 2, 18. kolo Pro-
letarec — Fužinar 3 : 1, 19. kolo
Fužinar — Steklar 1 : 2 in 20. ko-
lo Drava — Fužinar 2 : 2. Do
konca prvenstva so Ravenčani
odigrali še dve tekmi, v gosteh
s Pobrežjem in z Ojstrico doma.

Mladinci Fužinarja igrajo še
naprej v republiški ligi zelo do-
bro in so na 5. mestu med dva-
najstimi ekipami. Rezultati: Fu-
žinar — Ljubljana 2 : 0 prekinje-
no, Ilirija — Fužinar 2 : 6, Slo-
van — Fužinar 4 : 2, Fužinar —
Olimpija 1 : 1.

NAMIZNI TENIS

S turnirjem na Ravnah je bilo
sklenjeno letošnje tekmovalje v
I. A republiški namizno-teniški
ligi za moške. Za uvrstitev od
prvega do četrtega mesta so se
potegovali Fužinar, Kočevje in
ljubljanska kluba Olimpija in
Vesna Zalog. Ravenčani so v po-
stavi Marko Špegel, Darko Jam-
šek, Emil Sirovina in Samo Bez-
jak prepričljivo zmagali na zad-
njem turnirju in tako postali re-
publiški prvaki. S tem so si pri-
igrali pravico nastopanja v pri-
hodnji tekmovalni sezoni v med-
republiški ligi. Varovanci tre-
nerja Roberta Jamška so na Ravnah
premagali Olimpijo II. s 5 : 3,
Kočevje s 5 : 1 in Vesno s 5 : 0,
med posamezniki pa se je zlasti
izkazal mladinski prvak Slove-
nije Darko Jamšek, ki je prema-
gal vse svoje nasprotnike, Emil
Sirovina pa je edini poraz doži-
vel z Ljubljancem Boldinom.

Končni vrstni red: 1. Fužinar
22 točk, 2. Vesna 14, 3. Kočevje
10 in 4. Olimpija II 2 točki.

ODBOJKA

Čeprav smo vam obljubili, da
boste seznanjeni z razpletom pri-
tožbe odbojkarjev Fužinarja na
srečanje z Metalcem v Sisku, vam
žal sedaj, ko to pišemo (26. maj),
še ne moremo postreči s končni-
mi informacijami. Tekmovalna
komisija druge zvezne lige je si-
cer že zasedala in registrirala
srečanje z doseženim izidom, to-
rej 3 : 0 za Metalac, toda Fužinar
se je znova pritožil.

Predsedstvo združenja klubov
II. zvezne lige je o pritožbi Ra-
venčanov razpravljalo nato sredi
maja v Splitu, toda do končne
odločitve ni prišlo. Takšno zavla-
čevanje, tekma Metalac — Fuži-
nar je bila odigrana že 14. aprila,
je še en dokaz več, da v jugoslo-
vanski odbojkarški zvezi ni vse
tako, kot bi moralo biti. Poldrug
mesec po končanem prvenstvu se
namreč še ne ve, kdo je novi pr-
voligaš — Student ali Fužinar.

Fužinarjevi odbojkarji pa so od
10. do 12. maja sodelovali na iz-
redno močnem turnirju v Zvezni
republiki Nemčiji, v Haushamu
pri Münchnu. Tjakaj jih je po-
vabila ekipa TSV München 1860
pod izjemno ugodnimi finančnimi
pogoji. Na turnirju sta poleg Fu-
žinarja in omenjene domače eki-
pe, ki nastopa v tamkajšnji zvez-
ni ligi, nastopila še Madžarski pr-
vak Ujpest Dozsa iz Budimpešte
ter članska reprezentanca Avstrije.
Na tako kakovostnem turnirju
so Ravenčani po pričakovanju za-
sedli zadnje mesto, čeprav so se
nasprotnikom dobro upirali, saj
so vsa srečanja izgubili tesno z
1 : 3. Zmagala je Madžarska eki-
pa Ujpest Dozsa pred reprezen-
tanco Avstrije, Münchnom 1860
in Fužinarjem.

KEGLJANJE

V maju in v začetku junija je
potekalo prvenstvo koroške re-
gije za dvojice. Pri moških sta po
dveh kolih, ki je bilo na keglji-
ščih na Prevaljah in v DTK na
Ravnah, v vodstvu Ivan Borov-
nik in Rajko Podojsteršek iz Fu-
žinarja s 3593 keglji, pred klub-
skima tovarišema Silvom Bela-
jem in Mihaelom Lesnikom, ki

POT OKOLI URŠLJE

Vsako leto maja se ravenski
planinci podajo na pot okoli Ur-
šlje gore in ne na njen vrh, kar-
kor je to sicer med njimi v na-
vadi. S tem izletom se uradno
začne planinska sezona. Kdor gre
na to pot, mora priznati, da je
to kar primeren način planinske-
ga zbujanja in vabljenja v gore.

Letošnji pohod je bil 19. maja.
Organizatorji so želeli z njim po-
častiti 40-letnico osvoboditve. Če-
prav se sliši čudno, je to za plan-
ince, ljubitelja narave, prav pri-
meren način proslavljanja. Če ne-
kaj živo občutiš, doživiš, to tudi
eniš. In kdo lahko bolj kot človek
sredi narave občuti bogastvo
svobode? Ko ti je drevo le za-
vetje pred premočnim soncem in
vir svežega zraka, ne pa še skri-
vališče pred sovražnikom ali nje-
gova past. O tem sem razmišlja-
la, z menoj pa najbrž še marsi-
kdo izmed več kot petdesetih
pohodnikov, ko nam je starosta
Lačen pripovedoval, kako je bilo,
ko so Nemci obkolili bataljon na
Vernarci. Vsako drevo, vsak grm
je bil sovražnik, partizani pa so
bežali, da so našli drevesa, ki
so jim dala zavetje. Kolikor jih
niso na čistini prestregle krogle.

Naša pot je bila mirna, prijet-
na, preprežena s kramljanjem in
razmišljanjem v tišini, zelo daleč
od doživljaja boja in nevarnosti.
Ko hodiš mimo opuščeni kmetiji
in se ustaviš ob podrtiji nekdanje
Plešivške graščine, se ti celo za-
zdi, da so se ljudje Gori preveč
umaknili v nižino. Dajala bi jim
več kruha, kot ga zdaj pobirajo z
njihovih polj. Včasih ga je.

Taka pot ne more brez postoj-
ank. Prva je bila na Poštarskem
domu, do tam smo izletniki še
bolj prikapljali, dalje pa smo šli
v strnjeni skupini. Na Vernarci
so si najbolj »ževčni« nabrali re-
grata (v dolini že dolgo cveti),
proti lovski koči na Pogorevcu pa
smo oprezovali za solzicami, ven-
dar cveti še niso odgnali. Na Le-
dinah smo se počutili že kot do-
ma, razpoloženje se je dvignilo
in nekaterim se sploh ni mudilo
domov. Nekaj pa nas je pohitelo
k družinam. Z mislijo na lepo
doživetje planinske pomladi in z
obljubo in sklepom: prihodnjč
pojdemo skupaj na pot.

Mojca Potočnik

sta podrla 3552 kegljev. Na tretjem mestu sta brata Štefan in Marjan Penšek iz Slovenj Gradca s 3520 keglji.

Pri ženskah vodita po drugem kolu Erika Lesnik in Marta Merkač (Fužinar) s 1633 keglji pred Slaničevo in Ermenčevo (Slovenj Gradec) 1631 ter Harnoldovo in Prinčičevo (Fužinar) 1628 podrtih kegljev. Zadnje, tretje kolo je bilo na kegljišču v Slovenj Gradcu.

INVALIDSKI ŠPORT

Na Ravnah je bilo 25. maja republiško prvenstvo invalidov v kegljanju, in sicer v borbenih igrah, prireditelj pa Invalidsko športno društvo Samorastnik. Med šestimi moškimi ekipami so zmagali Mariborčani pred Ajdovščino, ISD Samorastnikom Ravne, Ljubljano, Slovenj Gradcem in Radovljico. Med ženskami so premočno slavile domače kegljavke iz ISD Samorastnik Ravne pred Piranom, Mariborom in Radovljico.

EKIPA ŽELEZARNE RAVNE ČETRTRA NA PARTIZANSKEM MARŠU

Lojze Golgranc, Mirko Kranjčan in Hari Repotočnik so tudi letno nadvse uspešno tekli v ekipi Železarne Ravne na 28 km dolgem partizanskem maršu, ki

je sodil v sklop prireditev 29. pohoda po poteh partizanske Ljubljane. S časom 2:07,14 so osvojili odlično 4. mesto v kategoriji veteranov, na štartu je bilo kar 42 ekip. Čestitke veljajo posebej našemu sodelavcu Lojzetu Golgrancu, ki je sodeloval doslej na vseh prireditvah, torej že devetindvajseti.

Ivo Mlakar

POHOD PO POTEH AKTIVISTOV OF

V PD Prevalje in ZB občine Ravne že potekajo priprave na letne pohode po poteh aktivistov OF dravograjskega okrožja. Prvega bodo izvedli že jeseni. Smer enodnevnega pohoda se bo vsako drugo leto ponovila. Letošnja trasa: Prevalje — Tratnik — Krajnik — Jušel — Pečnik — Ravnjak — tehnika Netopir — Obretan — Naravske ledine — Uršlja gora. Naslednje leto pa: Rimski vrelec — Jurček — Kozarnica — Uršlja gora.

Za dva »delna« pohoda bodo udeleženci prejeli bronasto značko, za tri srebrno, za pet zlato. Organizatorji pripravljajo tudi vodniček z najosnovnejšimi informacijami o točkah, mimo katerih poteka pohod. Upajo, da se ga bodo udeleževali ljudje iz vse Mežiške doline.

Andreja Čibron

V SLUŽBI NJEGOVEGA VELIČANSTVA — GOSTA

Predstavljamo novega upravnika doma v Portorožu Zdravka Mikela

Naslov je moj, ne njegov. On si gosta sploh ne bi upal imenovati tako ironično. Zanj je gost svet, poleg žene in dveletne hčerke prvi v vrsti ljudi, za katere živi.

Dva Zdravka smo imeli v osnovni šoli, eden je bil ta Mikelnov. Se sedela sva skupaj.

Ko smo zaprli šolska vrata, se je fant nekam izgubil.

Zdravko Mikeln

»Odločil sem se za gostinsko šolo v Radencih, nato za hotelsko v Mariboru. Prvo službo sem imel na velenjskem jezeru, tam sem bil 4 leta, nato pa 4 sezone v portoroškem hotelu Riviera, vmes sem hodil na zimski turizem na Roglo. V času hotelske šole sem bil tudi na letališču pri Slovenj Gradcu.«

Enkrat smo se srečali na velenjskem jezeru, to se spomnim, drugače redko. Več se ga je spet dalo videti od predlani pozimi.

»Delal sem na DTK, vmes sem bil v sezoni mesec dni v portoroškem domu.«

Portorož, kamor se je po predlogu Družbenega standarda spet vrnil, tako že dobro pozna. Pozna tudi fabriške goste. Kakšni so?

»Na splošno so prijazni, radi pomagajo, če jih kaj potrebuješ. So pa zelo zahtevni. Logično je, da si od tistih desetih dni dopusta vsak želi čimveč. Zahteva dobro postrežbo, hoče fino zabavo, želi se rekreirati. Toda pri tem pozablja, da je ta njegov dopust regresiran, najcenejši dopust, kar jih je, in da je pač za malo denarja malo muzike. Zato včasih nezadovoljstvo. Je pa res, da so gostje med seboj zelo različni. Fabriški in nasploh. Nekateri fabriški si mislijo: če imamo dom, je to naš dom, vse je naše, lahko delamo, kar hočemo. To ni res. Če je skupinsko letovanje, brez discipline ne gre. Vsak gost se mora držati reda in že zdaj prosim vse, da pazijo na tisto, kar je v domu, saj so dom vendar zgradili s svojim denarjem.«

Ni kaj, strogo se je postavil v tem primeru. Boste rekli: to mora biti pa že neki tečnež, že zdaj nas pita z napotki. Pa ni. Le zaveda se velike odgovornosti, ki jo kot upravnika doma — v 11 izmenah bo šlo skozi njega okrog dva tisoč ljudi — dobiva. Zato tak apel.

Ampak odgovornosti se ne boji. Pravi, da bo od sedanjih njegovih služb drugačno samo delo s

papirji. Tega ga je malo strah, drugače pa ne. Se vedno je vse delo z gosti. Kakšno je?

»Zelo naporno, a izredno zanimivo. Z gosti se lahko pogovarjaš, zanimivo je to, da jih pogosto menjaš. Seveda se moraš ves čas zavedati, da si ti tisti, ki skrbiš za njihovo dobro počutje.«

»Kako se to da?«

»Že zjutraj npr. jih moraš pozdraviti z nasmehom, kaj povprašati, priporočiti kakšno stvar za tisti dan; pač vljuden, pozoren moraš biti. Drugo je potem dobra hrana, hitra postrežba. Čimveč moraš biti med ljudmi, med mizami, biti zraven pri prihodu, pri odhodu v upanju, da so tako težko pričakovane počitnice dobro preživeli. Skratka: biti moraš hiter, ekonomičen, kulturni, diskreten, to je zlato pravilo.«

»Pa če si navaden zemljan, se moraš tega pravila vsak dan držati?«

»Mislim, da. Mogoče kakšen dan bolj, drugi manj. Res, da to zahteva velike psiho-fizične obremenitve, a gre.«

»Imaš pri sebi dobre občutke?«

»Mislim, da mi je biti tak do zdaj v veliki meri uspevalo.«

»Ampak v svoji novi vlogi ne boš imel opraviti samo z gosti, temveč največ s svojimi ljudmi. Osebe mislim.«

»Imel bom okrog 40 ljudi, sobarice, kuharice, rekreatorje, reviziterje. Upam, da se bomo dobro razumeli, da bomo delali harmonično, kot ena družina. Skušali bomo zadovoljiti vse, ne glede na to, ali so gostje domači ali zunanji. Gost je gost, ni važno, kdo je ali kaj je. Vsak mora biti enako dobro postrežen, šele potem je obojestransko zadovoljstvo.«

Ne more iz svoje kože. Hoče do njegovi gostje dobre volje. Bo kaj novega v domu, da bodo dopustniki že zato zadovoljni?

»Bo. V zgodnjih jutranjih in poznih večernih urah bomo organizirali ribarjenje z barko Korošico, ko bo lahko vsak, kdor bo hotel, šel namakati svoj trnel v morje. Uvedli bomo tudi širšo prosto prodajo jedil po naročilu. Vsak dan od 14. do 21. ure bo mogoče dobiti sardelice, kalamare, rezke, kotlete itd. Vse drugo bo tako kot v prejšnjih letih. Tisti, ki hodijo v Portorož, že tako vse vejo in poznajo. Je pa seveda še ena velika novost: novi dom. Novi trakt je celo ogrevan in v prihodnje bi lahko bila sezona v Portorožu že celo leto: seveda pa je za to nujna nova restavracija. Urediti bi bilo treba tudi cesto, za otroke na...«

»Dovolj bosta imela,« pravi njegov ravnatelj, ko se mu mudi za neki sestanek. (Bila sva namreč v njegovi pisarni.)

Briga me. Hočem še zvedeti, če ima Zdravko pogodbo za upravnika za več let, ko toliko načrtuje, in kaj misli o njem ravnatelj.

Najprej Mikeln. »Zaenkrat imam pogodbo samo za letošnjo sezono. Najprej moram to preživeti, potem bomo pa videli. To je moj veliki izpit.«

Pa ravnatelj. »Mislim, da je naš novi upravnik doma v Portorožu dovolj ambiciozen, da bo z novimi prijemi in novo organizacijo pripomogel k zadovoljstvu naših gostov.«

Tako. Zdaj ga poznate. Imejte prijetne počitnice pod njegovo »upravo« in pozdravite mi ga.

Helena Merkač

Kadrovska gibanja

od 21. 4. do 20. 5. 1985

20. maja je bilo v železarni zaposlenih 6044 delavcev. Od prejšnjega meseca se je število znižalo za 65 delavcev, predvsem zaradi odhodov v JLA. V juniju se bo zaradi prihodov iz JLA število ponovno povečalo.

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI

JEKLARNA — Čebul Marijan, Miličević Ivica, Marić Gligor, Bogar Mirko, Viljanac Dragoljub, NK delavci, Mahmutović Sabahudin, vodovodni instalater — vsi iz druge DO; Mandić Juro, NK delavec — prva zaposlitev.

JEKLOVARNARNA — Lesničar Matjaž, avtomehanik — iz JLA; Tevč Jožef, žarilec — iz TOZD Kovačnica; Kočet Dragutin, žarilec — iz TOZD Vzmetarna.

VALJARNA — Lončar Stanislav, gimnazijski maturant — iz JLA; Klopčič Tatjana, dipl. inž. metalurgije — prva zaposlitev; Ravnjak Danijel, ključavničar — iz TOZD SGV.

JEKLOVLEK — Uršnik Ferdinand, brusilec — iz TOZD Jeklarna.

STROJI IN DELI — Panjek Vladimir, Dvorjak Jožef, oba inž.

strojništva — iz druge DO; Goličar Martin, NK delavec — ponovna zaposlitev.

INDUSTRIJSKI NOŽI — Pisar Stanislav, NK delavec — ponovna zaposlitev.

PNEVMATIČNI STROJI — Kramar Niko, NK delavec — prva zaposlitev.

TRO — Kramolc Roman, brusilec — ponovna zaposlitev.

ENERGIJA — Meža Silvester, NK delavec — iz druge DO.

SGV — Klemenc Drago, ključavničar — iz druge DO; Potočnik Bogomir, ključavničar — iz JLA.

KOMERCIJALA — Jelen Renata, ekonomski tehnik, Erjavec Robert, Volker Herman, NK delavec — prva zaposlitev.

KONTROLA KAKOVOSTI — Vušnik Danilo, ključavničar — ponovna zaposlitev; Zorman Drago, kontrolor — iz TOZD Kovačnica; Glasenčnik Mihael, kontrolor — iz TOZD Valjarna; Vauček Nataša, kemijski tehnik — iz TRO.

DRUŽBENI STANDARD — Pšeničnik-Franca Zora, ekonomist, Borštner Marijan, gimnazijski maturant — iz druge DO.

RAČUNOVODSTVO — Kranj Marija, dipl. ekonomist — iz druge DO.

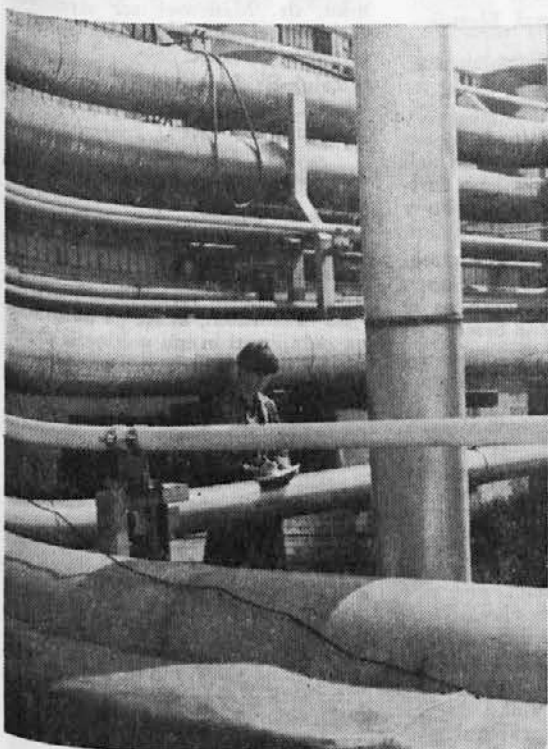
KSZ — Čibron Andreja, dipl. sociolog — prva zaposlitev.

DO TSD — Jurač Maksimiljan, ključavničar, Merčnik Srečko, varilec, Rotovnik Marija, prodajalka, Arnežnik Vilko, urar — vsi iz druge DO; Klinc Avgust, NK delavec — iz TOZD Pnevmatični stroji.

KOVINARSTVO — Ročnik Stanko, NK delavec — nezaposlen.

DELOVNO RAZMERJE JE PRENEHALO

JEKLARNA — Mihev Darko, Markovič Dušan, pripravljalec za litje, Krupić Mehmed, skladiščni delavec-nakladalec, Nuraj Halil, Adam Maks, Gostenčnik Jakob, skrbniki materialov, Steharnik Samo, Bricman Stanislav, pomočnika operaterja ponovne peči, Fajmut Emil, pripravnik — vsi v JLA; Šopar Stanko, pripravljalec za litje — sporazumno; Krajnc Alojz, pripravljalec za

Česa vsega ne delajo naši praktiki!

litje — samovoljno; Uršnik Ferdinand, brusilec — premeščen v Jeklovleke.

JEKLOLIVARNA — Božen Branko, Plešej Branko, Gros Milan, pomočniki talilca, Viderman Ivan, pomočnik žarilca, Zdovec Janez, Rosc Tomaž, Gregelj Robert, modelni mizarji, Krajnc Andrej, Prošt Matjaž, rezkalca, Slavčič Drago, Kiselak Erih, kovinska modelarja, Fabijan Aleš-Miran, rezalec na torni žagi, Lauk Vladimir, pomočnik avtogenega rezalca, Dragonjič Slobodan, izsekovalec, Pranjkovič Ivica, čistilec na peskalni komori — vsi v JLA; Polenik Konrad, brusilec na rafami — starostno upokojen; Bedrač Srečko, polnilec bunkerjev — sporazumno; Britovšek Bojan, nabijalec — samovoljno.

VALJARNA — Pogorevc Božo, valjavec, Ivanič Zoran, pomočnik žarilca, Osojnik Rado, adjuster-kontrolor — vsi v JLA; Čakš Bojan, transportni delavec — odpoved delavca; Glasenčnik Mihael, kontrolor — premeščen v Kontrolo kakovosti.

KOVAČNICA — Poberžnik Tone, pomočnik krčilca, Kos Danilo, Jerimel Roman, Srebre Ernest, pomočniki kovača, Krejan Marko, čistilec polizdelkov — vsi v JLA; Radikovič Stjepan, rezalec, Anderlič Drago, prvi kovač — starostno upokojena; Ocep Milan, pomočnik plamenskega čistilca — sporazumno; Zorman Drago, krčilec — premeščen v Kontrolo kakovosti; Tevč Jože, žarilec — premeščen v Jeklolivarno; Jovičić Aco, adjuster — sporazumno.

JEKLOVLEK — Veber Peter, žičar, Izak Milan, brusilec — v JLA.

STROJI IN DELI — Šumnik Marko, Kotnik Anton, strugarja — v JLA; Strigl Antonija, vzdrževalka orodja — starostno upokojena; Lazarevič Stanko, medfazni transportni delavec, Štumberger Rado, strugar — sporazumno.

PNEVMATIČNI STROJI — Čapelnik Vinko, strugar — v JLA; Kašnik Dominik, skladiščni delavec — invalidsko upokojen; Klinc Avgust, vrtalec — premeščen v DO TSD.

VZMETARNA — Grabovac Novo, odlagalec pri napustni peči — sporazumno; Kočet Dragutin, žarilec — premeščen v Jeklolivarno.

TRO — Kaker Miro, Kumprej Jože, rezkalca — v JLA; Buhvald Štefan, vrtalec — invalidsko upokojen; Vauče Nataša, pripravnik — premeščen v Kontrolo kakovosti.

ARMATURE — Rek Jože, Krajnc Mirko, Gratej Jožef, Korat Rajko, Mori Branko, Breznik Mihael — vsi v JLA.

ENERGIJA — Lampret Ignac, Gorenšek Zoran, ključavničarja — v JLA.

ETS — Tjukajev Rajko, Stanta Andrej, Oder Jaro, Pšeničnik Karli, obratni električarji, Hudrap Stojan, Jezernik Janez, Počučnik Roman, instrumentarci, Rožič Slavko, mehanik, Popič Drago, obratni tehnik, Uranc Iztok, pripravnik — vsi v JLA.

SGV — Sekavčnik Peter, Tomaž Franc, ključavničarja, Sušek Beno, obratni tehnik, Pušnik Anton, strugar, Jert Iztok, ključavničar — vsi v JLA; Borko Janez, brusilec — umrl; Ravnjak Danijel, ključavničar — premeščen v Valjarno.

RAZPIS IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH V ŠOLSLEM LETU 1985/86

(izvleček iz splošnega razpisa, objavljenega v DELU)

Srednja šola tehniško-naravoslovne in pedagoške usmeritve Ravne na Koroškem je razpisala v šolskem letu 1985/86 vpis v naslednje usmeritve in programe:

I. USMERITVE IN PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA

1. Metalurška usmeritev
 - skrajšan program — II. stopnja
 - program IV. stopnje (bivša poklicna šola)
 - obratni metalurški tehnik — V. stopnja
2. Kovinarska usmeritev
 - skrajšan program — II. stopnja
 - program IV. stopnje (bivša poklicna šola)
 - obratni strojni tehnik — V. stopnja

II. POGOJI VPISA

- a) Programi II. stopnje
 - ustrezna zaposlitev
 - končana osnovnošolska obveznost (izobraževanje traja 1—1,5 leta)
- b) Programi IV. stopnje
 - ustrezna zaposlitev in končanih 8 razredov osnovne šole
 - predelan program II. stopnje (izobraževanje traja 2 leti)
- c) Obratni tehnik — program V. stopnje
 - najmanj eno leto delovnih izkušenj ustrezne usmeritve in predelan program IV. stopnje
 - kdor ima končan program IV. stopnje druge usmeritve, mora imeti najmanj 5 let delovnih izkušenj v ustrezni usmeritvi in mora opravljati še sprejemni izpit iz strokovnih predmetov
 - kdor še nima ustrezne stopnje izobrazbe, mora imeti 5 let delovnih izkušenj v ustrezni usmeritvi in mora opraviti sprejemni izpit iz programa IV. stopnje (izobraževanje traja do 5 semestrov, odvisno od sposobnosti slušateljev).

III. ROKI IN DOKUMENTI VPISA

Ob tej priložnosti opozorimo delavce, ki se želijo izobraževati, da so ob razpisnih pogojih mladine bili objavljeni tudi pogoji za izobraževanje odraslih. Iz preteklih let vemo, da večina spregleda te pogoje in se začno zanimati za izobraževanje šele v drugi polovici avgusta, ko so redni razpisani roki že mimo. Vse to povzroča težave: nam pri organizaciji ustanavljanja oddelka, delavcem pa pri iskanju ugodnosti izobraževanja.

Čas prijave za izobraževanje ob delu iz dela in za delo je do 25. junija 1985. Prijaviti se morate na obrazcu 1,20, ki ga dobite v knjigarnah. K prijavi priložite še:

- ustrezno spričevalo
- izpisek iz rojstne matične knjige
- potrdilo o zaposlitvi (navesti delovne izkušnje)
- izjavo o načinu plačevanja šolnine.

Dokumente lahko pošljete na naslov:

Srednja šola tehniško-naravoslovne in pedagoške usmeritve Ravne na Koroškem, Koroška cesta 10, ali pa jih oddate v tajništvo šole.

Prijavnina za vpis v šolo je 500 din, ki jo vplačate ob prijavi v računovodstvu šole ali nakažete na žiro račun številka 51830-603-32884.

Podrobnejše podatke o izobraževanju lahko dobite pri vodji izobraževanja odraslih vsak delovni dan od 8. do 14. ure, ob ponedeljkih pa še med 15.30 in 17.30. Številka telefona je 862049, interna za železarno pa 457.

IV. SE O IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

V preteklosti je potekalo izobraževanje odraslih predvsem v obliki predavanj. Zaradi neustreznih učbenikov smo odraslim le na tak način lahko posredovali učno snov. Predavanja smo imeli 4-krat tedensko po 4—5 ur pouka dnevno. Poleg tega je bilo treba doma delati še naloge in programe. Za vse to je bilo potrebno veliko časa. Težave so bile tudi pri izmenskem delu. Zanimanje za izobraževanje ob delu pa verjetno zaradi tega iz leta v leto upada, predvsem v programih IV. stopnje.

Z usmerjenim izobraževanjem smo dobili ravno za programe IV. stopnje dobre učbenike, ki omogočajo samostojno učenje doma. Zaradi tega smo tudi spremenili organizacijo in obliko izobraževanja. Vedno bolj vključujemo tečajno organizacijo pouka. Predavanja imamo lahko 2—3-krat tedensko po 5 ur, le toliko, kolikor je nujno potrebno. Ostalo slušatelj predelajo doma iz učbenikov. S tem bi slušatelj manj vezali na šolo. Več je časa za domače delo. Manj se pozna tudi odsotnost od pouka zaradi večizmenskega dela. Ob večjem številu vpisanih kandidatov bi morda lahko organizirali pouk v dopoldanskem in popoldanskem času.

Druga ugodnost je tudi v tem, da se ob dobrih učbenikih lahko vključijo v izobraževanje tudi tisti, ki ne utegnejo hoditi na predavanja. V tem primeru pridete na šolo samo na preverjanje znanja in po napolitve za učenje.

Menimo, da smo z dobriimi učbeniki veliko pridobili ravno pri izobraževanju ob delu, kjer želimo uvajati čim več usmerjenega samoučenja. Sicer pa izobraževanje ni več samo želja posameznikov. Postala je potreba slehernega delavca, da se seznanja z novimi tehničnimi dosežki, postalo je vsakdanjost. Delo in gospodarske razmere od nas zahtevajo, da se stalno učimo in izpopolnjujemo. Izobražujemo se za delo, družbo in osebno srečo. Veliko delavcev je po poti izobraževanja ob delu ali iz dela doseglo svoj življenjski cilj, za katerega so mislili, da je zanje že nedosegljiv.

čavničar — vsi v JLA; Borko Janez, brusilec — umrl; Ravnjak Danijel, ključavničar — premeščen v Valjarno.

TRANSPORT — Kotnik Franc, premikač — v JLA; Košutnik Franc, skladiščni delavec — invalidsko upokojen.

RPT — Čegovnik Srečko, strokovni delavec, Merkač Matjaž, NC programer, Pirtovšek Miran, samostojni konstrukter — vsi v JLA.

KOMERCIALA — Boženk Miran, Čas Aleš, skladiščna delavca, Janžek Slavko, pomožni delavec — vsi v JLA; Koprivnik Jožef,

žerjavovodja — starostno upokojen.

DRUŽBENI STANDARD — Podržavnik Leopoldina, kuharska pomočnica — starostno upokojena; Greiner Marinka, blagajničarka — sporazumno.

RAČUNOVODSTVO — Svetina Srečko, ekonomist — v JLA.

DO TSD — Blatnik Tomo, ključavničar — v JLA; Deutsch Jožef, strugar — izključen.

KOVINARSTVO — Poličnik Mirko, kuhar, Repenšek Zdravko, NK delavec — odpoved delavca.

Kadrovska služba

PET MINUT ZA LEPOSLOVJE

O SIROMAKU, KI JE ŠEL ISKAT ČLOVEKA, PRAVIČNEJŠEGA OD BOGA

Živel je siromak, ki je vedno tožil, da bog ni storil prav, ker imajo nekateri ljudje vsega dosti, nekateri pa nimajo niti najpotrebnejšega živeža.

»Bog ni pravičen,« je dejal, »iskat grem pravičnejšega.«

In res gre po svetu, da bi našel koga, ki je pravičnejši od boga. Sreča moža z dolgo brado, ki ga vpraša, kam je namenjen. Siromak mu odgovori, da išče pravičnika.

»Jaz sem pravičen,« pravi sivi mož.

»Kdo pa si ti?« ga vpraša siromak.

»Bog,« odgovori oni. Siromak se opravičuje, rekoč: »Pravičen si že, vendar iščem pravičnejšega od tebe.«

»Mar misliš, da boš našel pravičnejšega od mene, ki sem neskončno pravičen?«

»Res je, da si pravičen,« pravi siromak, »vendar grem iskat še pravičnejšega. Rekel si, da si pravičen, vendar daješ nekaterim ljudem vsega obilo, da ne vedo, kam z imetjem, nekaterim pa tako malo, da ne morejo živeti.«

Nato odide siromak svojo pot. Sreča ga škrat, ki ga vpraša, kam gre.

»Iščem pravičnega človeka,« odgovori siromak.

»Jaz sem pravičen, ki sem škrat,« dé oni.

»Že vem, da si pravičen in da ne jemlješ, kar ni tvoje, pa vendar grem iskat še pravičnejšega.«

In siromak gre naprej. Pridruži se mu bela žena, ki ga vpraša, kam se je namenil.

»Pravičnega človeka iščem,« ji odgovori.

»Jaz sem pravična,« pravi žena.

»Kdo pa si ti, ki praviš, da si pravična?« jo vpraša mož.

»Smrt sem,« mu odgovori bela žena.

»No, ti si še najpravičnejša,« reče siromak, »ker pobiraš vse od kraja in nič ne zbiraš: bodisi bogatin bodisi siromak, nikomur ne prizanašaš.«

Potem ga vede smrt v veliko poslopje, kjer je bilo brez števil svetilk, nekatere so pojemale, veliko pa jih je že ugasnilo.

Siromak vpraša smrt, kaj pomenijo te lučce. Smrt mu razloži:

»Vidiš, to je tako: vsak človek ima svojo lučco; tisti človek, čigar svetilka gori svetlo, bo še dolgo živel, oni pa, čigar pojema, bo kmalu umrl.«

Siromak zagleda lučco, ki samo še nekoliko brli; postoji in vpraša smrt, čigava je ta lučca. Smrt mu odgovori, da njegova.

Siromak se prestraši, ko vidi, da njegova lučca že pojema in da bo kmalu ugasnila. Poprosi torej smrt, naj ji prilije še malo olja. — Smrt pa mu odgovori:

»Kako neki naj ga prilijem? Saj si sam priznal, da sem pravična in da ne prizanašam nikomur. Če bi te poslušala in izpolnila tvojo prošnjo, ne bi bila pravična.«

»Naj se zgodi, kar se mora zgoditi,« pravi siromak.

Lučca ugasne in siromak umre.

SLOVENSKI PREGOVORI

- Kdor ti pomaga v sili, se tudi ti njega usmili.
- Domače perilo naj se doma pere.
- Kogar se bojiš, tega ne ljubiš.
- Če nič ne vem, me nič ne boli.
- Gost je kakor riba: po treh dneh smrdi.
- Iz zakonske steze marsikdo kdaj zaide.
- Kar tebi ni drago, ne stori drugemu.
- Naj se ne masti brada, kadar veš, da sosed strada.
- Resnični prijatelji so redko sejani.
- Vse skrito postane očito.
- Kar se doma skvasi, ne razglasi.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vodstvu sindikata iz tozda TRO za spominsko darilo in lepo izrečene besede. Posebno pa se zahvaljujem ožjim sodelavcem za praktično darilo.

Stefan Buhvald

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem sodelavcem ter vodstvu in sindikatu za darilo, ki me bo trajno spominjalo na vas in na leta, ko smo živeli in delali skupaj. Želim vam veliko medsebojnega razumevanja, zdravja in delovnega uspeha.

Drago Anderlič

KRVODAJALSKA AKCIJA

Obveščamo vse občane, da bo krvodajalska akcija 17. 6. 1985 od 7. do 14. ure in 18. 6. 1985 od 6. do 14. ure na stari osnovni šoli pri gasilskem domu Ravne. Prosimo za čimvečjo udeležbo pri tej humani akciji.

Krajevna organizacija Rdečega križa Ravne

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem svojim sodelavcem, ki so mi kupili lepo darilo. Vedno me bo spominjalo na vas, dragi sodelavci, ki smo iz starega rjavega železa izdelovali plemenita jekla v temnih, zakaženih halah.

Delovodju tov. Krautbergerju, Matvezu Lorenciju, Ludviku Glazerju in Avgustu Veroniču pa se zahvaljujem za obisk na domu. Vsem skupaj želim obilo zdravja, sreče in delovnih uspehov.

Tomaž Blaznik

ZAHVALA

Vsem sodelavcem iz tozda Pnevmatični stroji in tozda Stroj in deli se najlepše zahvaljujem za lepo darilo ob odhodu v pokoj, ki mi bo v trajen spomin.

Tovarišem Francu Hirtlu, Andreju Kladniku, Rajku Ledineku, Francu Pudgarju in Štefanu Kamniku pa se zahvaljujem za poslovilne besede.

Obema obratoma se še enkrat zahvaljujem in vsem želim še veliko uspeha pri delu.

Dominik Kašnik

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene in babice Marije Šteharnek se zahvaljujem vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremljali na zadnji poti. Hvala vsem za darovano cvetje in denarno pomoč. Posebej se zahvaljujem pevcem, godbi na pihala in govornikom.

Mož Anton, sinovi Vinko, Štefan in Slavko z družino, hčerki Anica in Ivanka z družinama in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Hvala vsem, ki ste sočustvovali ob boleči izgubi naše drage žene, mame in babice Marjete Kert. Hvala za darovano cvetje in denar, ki smo ga namenili za lačne otroke. Iskrena hvala za poslovilne besede tov. Kavtičniku in g. kaplanu, hvala prevaljski godbi in pevcem.

Zalujoči mož, sin in hčerka

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža, očeta in dedka Janeza Borka se iskreno zahvaljujem vsem prijateljem, sostanovalcem, znancem, sodelavcem tozdog SGV, Industrijski noži, Jeklo-livarna, ŠD Samorastnik, KK Fužinar in Korotan za darovano cvetje in vsestransko pomoč. Hvala tudi Pihalnemu orkestru ravenških železarjev, pevcem, Adiju Znidaršiču, Mirku Vidovšku in g. župniku za lepe poslovilne besede.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage Sonje jež se iskreno zahvaljujem vsem prijateljem, znancem in sodelavcem za darovano cvetje in vence. Posebno se zahvaljujem Lovski družini »Strova« za organizacijo pogreba, govornikom za poslovilne besede in godbi na pihala.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedka Franca Tomca se zahvaljujem vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in denarno pomoč.

Hvala družini Poberžnik, posebno Milanu, sosedom in prijateljem za pomoč v težkih trenutkih. Hvala župniku za opravljeni obred, pevcem, Pihalnemu orkestru in easilcem Zelenarne Ravne, stavbnim zidarjem SGV in tozdu Ind. nožev.

Posebej se zahvaljujem dr. Veroniku, dr. Masletovi ter strežnemu osebju internega A oddelka bolnišnice Slovenj Gradec.

Zalujoči: žena Marija, sin Janko, hčerka Marija z Ireno, bratje in sestere ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža Zdravka Ravnjaka se najiskrenejše zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste ga pospremili na zadnji poti in mu poklonili cvetje. Iskrena hvala Pihalnemu orkestru ravenških železarjev, govorniku Ivanu Gradišniku in gospodu župniku za opravljeni obred.

Zalujoča žena Lenčka

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi drage žene, mame, babice in sestric Marjete Čegovnik s Holmca se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti ter sočustvovali z nami v težkih trenutkih bolečine in slovesa.

Vsi njeni

KOROŠKI KINEMATOGRAFI V JUNIJU IN JULIJU

Koroški kinematografi Crna, Zerjav, Mežica, Prevalje, Ravne in Dravograd bodo v juniju in juliju predvajali predvidoma naslednje filme:

OBDOBJE NEŽNOSTI, ameriška melodrama — 13. do 24. 6.

ZAFRANTTI, ameriška komedija — 19. 6. do 2. 7.

SEKS IGRE V INTERNATU, nemška erotična komedija — 21. 6. do 1. 7.

BLAZEN MED PROSTITUTKAMI, brazilski erotični — 21. 6. do 1. 7.

JOR, LOVEC PRIHODNOSTI, italijansko-turški fantastični — 21. 6. do 1. 7.

BOGOVI SO PADLI NA GLAVO, boev. drama — 28. 6. do 8. 7.

RESNICNE ZGODBE III., nemška komedija — 28. 6. do 9. 7.

ABBA, švedski glasbeni — 5. do 14. 7.

SKRIVNOSTNI ODMEVI, ameriška grozljivka — 5. do 15. 7.

NEMORALNA DAMA, angleški avanturistični — 4. do 15. 7.

STRYKER, ameriški akcijski — 9. do 23. 7.

LARIFARI ZAJČEK, ameriški risani — 11. do 23. 7.

PO PRVI LJUBEZNI, francoska komedija — 11. do 22. 7.

PROFESORICA FRANCOŠCINE, am. drama — 12. do 22. 7.

KONVOJ ŽENSK, francoski avanturistični — 12. do 22. 7.

Koroški kinematografi Prevalje